

Steinkjer kommune

► Del 2: Skolebruksplan 2020-2035 - Åtte strukturalternativ for barnetrinnet

Framtidas skole

Oppdragsnr.: 5197979 Dokumentnr.: 1 Versjon: Del 2 - Barnetrinnet Dato: 2021-04-29

Oppdragsgiver: Steinkjer kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Oppvekstsjef Kenneth Arntzen
Rådgiver: Norconsult, Steinkjer- og Bergenskontoret
Oppdragsleder: Terje Gregersen
Fagansvarlig: Anders Overrein, Marthe Veie
Andre nøkkelpersoner: Astrid Oline Ressem

Del 2 - Barnetrinn et	2021-04-29	TEGRE	TEGRE ASRE ANOV	TEGRE	ANOV
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Status og hovedutfordringer

Del 2 av Skolebruksplanen setter søkelyset på ulike måter å organisere og lokalisere de kommunale barneskoletjenestene i Steinkjer. Strukturkonseptene er vurdert i et langsiktig perspektiv – og er ment å kunne være et utgangspunkt for strategiske valg og beslutninger i en periode over 15 år. Det vil være fullt mulig å sette sammen egne løsninger fra de ulike strukturkonseptene – og konseptene er heller ikke uttømmende i valg og muligheter.

- Den justerte Norconsult-prognosen fra 2016 gir en **stabil elevtallsutvikling** på mellomlang sikt og en liten elevtallsvekst på lang sikt i Steinkjer-skolen. **SSB** sitt hovedalternativ fra august 2020 gir en **elevtallsnedgang** i kommunen – særlig på mellomlang / lang sikt.
- **Mange grunnskoler** i kommunen generelt – **mange barneskoler** spesielt
 - Mange **små** barneskoler - Ingen barneskoler som er større enn 400 elever
 - Mange 1 parallelle barneskoler – **mye klassedeling**
- **Korte avstander mellom barneskolene** – spesielt i og områdene rundt sentrum – kan være utfordrende å fordele elever til ledig skolekapasitet
- Svært varierende **bygningmessig / fysisk standard** – og varierende pedagogisk **funksjonalitet** på skoleanleggene. Mange skoler med relativt store vedlikeholdsetterslep. Deler av de leide arealene i bygdeskolene har også behov for rehabilitering.
- **Kapasitetsutfordringene**
 - Mye **ledig** skolekapasitet
 - Steinkjer barneskole har mulighet for å øke (tilbygg) skolekapasiteten med 100 elever. Dette er synliggjort i noen av konseptene i denne planen.
 - Merk at en slik mindre tilbyggsløsning gir god utnyttelse av skolekapasiteten og vil være med på å redusere større utbyggingskostnader ved andre skoler. F.eks. vil et tilbygg ved Steinkjer barneskole gi plass til elevene ved Lø skole. Samtidig vil kommunen redusere tettheten på barneskolene i sentrum – og sikre at de nyeste barneskolene får en bedre utnyttelsesgrad (Steinkjer barneskole og Mære skole).
- Mange små barneskoler gir **høye kostnader pr elev**. Ved å gjøre strukturelle grep har kommunen et stort økonomisk effektiviseringspotensial. Dersom elevtallsutviklingen følger SSB sitt hovedalternativ, må kommunen også regne med store reduserte overføringer / inntekter fra staten.
- I de konseptene som gir **færre barneskoler** – bruker kommunen mer av sine investeringer på **nybygg / tilbygg** framfor kostnader til **vedlikeholdsetterslep**.
- Norconsult vurderer at **fagfornyelsen** gir føringer på å etablere større pedagogiske enheter som i større grad sikrer muligheten for **samarbeid, fordypning og krav til økt spesialisering** i fagene.
- I mange av konseptene er Malm skole vist som 1-7 skole. I delrapport 1 kom det fram at for enkeltelever i Folla skolekrets, vil få en lang reisevei til ungdomsskole i sentrum. Det kan derfor vurderes om **Malm skal være en kombinert 1-10 skole** også i denne rapporten.

Norconsult-prognosen tilsier en optimistisk elevtallsutvikling i Steinkjer – sammenlignet med Statistisk sentralbyrå sine framskrivinger (hovedalternativet).

En videreføring av dagens skolelokaliseringer vil også videreføre et høyt kostnadsnivå – samtidig som en eventuell stor elevtallsnedgang kan gi reduserte inntekter til Steinkjer-skolen.

En mer sentralisert skolestruktur i Steinkjer – medfører at kommunen må bruke mer av investeringene til nybygg og tilbygg, og i større grad utnytte ledig og mer moderne skoleanlegg. Ved å videreføre dagens skolestruktur, vil kommunen også bruke en stor andel kostnader til vedlikeholdsetterslep i skoleanleggene.

Færre skoler gir mindre og mer effektive arealer å drifte.

Med større, færre og mer moderne fysiske læringsmiljø, har kommunen gode forutsetninger til å utvikle pedagogisk variasjon og metode. Større fagmiljø i mer moderne skoleanlegg, har et bedre utgangspunkt til å innfri føringene i fagfornyelsen og stimulere til økt lærersamarbeid. I større skoler vil en kunne sette søkelys på trinn-team samarbeid, øke spesialistkompetanse, styrke spesialpedagogisk utviklingsarbeid og samtidig ha større fleksibilitet ved skolen. Dette reduserer faglig og sosial sårbarhet, øker mulighetene for større bredde og dybde i fagene. De minste skolene samarbeider gjennom nettverk, dette er kompensert noe for mindre fagmiljø og færre «spesialister» ved de minste skolene.

Samtidig vil større fagmiljø i moderne fysiske læringsmiljø være attraktive for rekruttering av framtidig leder- og lærerkompetanse.

I tabellen under er det vist en modellering og sammenligning av fire driftskomponenter (skoledrift, bygningsdrift, skoleskyss og rentekostnad) for alle konseptene. Konseptene sammenlignes mot konsept 0 – videreføring av dagens situasjon. Denne modelleringen viser at det er store årlige innsparingspotensial, ved å endre skolestrukturen i Steinkjer.

ØKONOMISK MODELLERING	KONSEPT 0 Videreføring av dagens situasjon SAMMENLIGNINGS-ALTERNATIVET	KONSEPT 00 - Utnytte ledig skolekapasitet uten økte investeringskostnader - Ni barneskoler - en kombinert skole	KONSEPT 1 - Ni barneskoler - ingen kombinerte skoler	KONSEPT 2 - Åtte barneskoler - færre i sentrum	KONSEPT 3 - Åtte barneskoler - alle over 100 elever	KONSEPT 4 - Sju barneskoler	KONSEPT 5 - Seks barneskoler	KONSEPT 6 - Fem barneskoler
Skolekostnad	157,9 mill	151,2 mill	149,0 mill	147,6 mill	149,0 mill	146,7 mill	144,2 mill	141,4 mill
Byggdrift	25,2 mill	22,2 mill	21,0 mill	19,3 mill	21,6 mill	19,7 mill	19,5 mill	21,2 mill
Skoleskyss	5,9 mill	6,4 mill	6,5 mill	7,9 mill	6,7 mill	8,6 mill	7,3 mill	8,3 mill
Rentekostnad	36,2 mill	24,5 mill	23,5 mill	23,4 mill	29,1 mill	24,8 mill	22,1 mill	25,0 mill
Sum strukturval	225,2 mill	204,3 mill	200,1 mill	198,3 mill	206,3 mill	199,8 mill	193,2 mill	196,0 mill
Differanse til strukturval 0		-21,0 mill	-25,2 mill	-26,9 mill	-18,9 mill	-25,4 mill	-32,0 mill	-29,2 mill
Rangert etter innsparingspotensial		6	5	3	7	4	1	2

Norconsult tilrå kommunen å se på lokaliseringsløsninger som gir færre og større barneskoler. Av analysene ser en at ved å øke kapasiteten ved for eksempel Steinkjer barneskole med 100 elever, vil det være plass til Lø skole her. Det er også ledig kapasitet ved Mære skole. Framtidig løsninger som utnytter denne bygde og moderne kapasiteten, gir reduserte kostnader for kommunen.

For bygdeskolene vil særlig reisetida for de minste elevene – tale for videreføring av dagens situasjon. Når reisetida i enkelte konsept overstiger 45 min en vei for småtrinnet, bør ikke dette gjelde for mange elever. Norconsult erfarer at reisevei og reisetid er viktige motiv for ikke å endre på skolestrukturen. Mange kommuner vurderer også endring i måten skoleskyssen organiseres på, for å få til en mer effektiv skyss ved eventuelle endringer.

Norconsults anbefaling

Norconsult tilrår - **konsept 5 med seks barneskoler** – som en langsiktig og helhetlig organisering av de kommunale barneskolene i Steinkjer. De pedagogiske, organisatoriske, bygningsmessige, kapasitetsmessige, økonomiske og de planmessige fordelene er større i dette konseptet – enn om kommunen velger å videreføre dagens lokalisering av barneskolene.

Den store ulempen sammenlignet med å videreføre dagens situasjon er i første rekke - lengre og økte elev- og skyssreiser.

► Innhold

1	Innledning	9
1.1	Mandat og bakgrunn	9
1.2	Statlige føringer	9
2	Elevtallsprognoser og skolekapasitet – Barneskolene og oppvekstsentrene	12
2.1	Norconsult-prognosen og SSB's Hovedalternativ (MMMM) – Barnetrinnet	12
3	Hvorfor endre / ikke endre lokaliseringen av barneskolene?	26
3.1	Planfaktorer: Skolestruktur må være avstemt med føringene i Kommuneplanen	26
3.2	Tjenesteprodusent – hvordan skal Steinkjer produsere sine grunnskole tjenester i framtida	27
3.3	Behovs- og kapasitetsfaktorer	28
3.1	Pedagogiske faktorer og organisatoriske perspektiv (Læringsmiljøet)	29
3.2	Samfunns- og tjenesteutviklingsperspektiv	33
3.3	Behovs- og kapasitetsperspektivet – en grunnskole tjeneste som er avstemt med elevtallsgrunnlaget	34
3.4	Bygningsmessige perspektiv – vedlikeholdsetterslep	35
3.5	Økonomiske perspektiv	38
3.6	Bygdeutviklingsperspektiv	38
3.7	Skoleskyss - Reisetid og reiseavstand	42
4	Kunnskapsgrunnlag – Læringsmiljøet - Forskning på skolestørrelser og skoletyper	44
4.1	Psykososiale forhold	44
4.2	Faglige resultater	45
4.3	Internasjonale studier	50
5	Konseptvalg / alternative skolestrukturer på barnetrinnet	53
5.1	Fokusområder	53
5.2	Generelle forutsetninger og prinsipper for konseptene / alternativene	54
5.3	Økonomiske forutsetninger for investeringskostnadene (inkl. mva.)	54
5.4	Økonomiske forutsetninger for driftskostnader	55
5.5	Konsept 0: Videreføring av dagens struktursituasjon – Ti barneskoler / to kombinerte skoler	57
5.6	Konsept 00 – Utnytte ledig skolekapasitet – Ni barneskoler / en kombinert skole	59
5.7	Konsept 1 – Ni barneskoler / ingen kombinerte skoler	62
5.8	Konsept 2 – Åtte barneskoler	66
5.9	Konsept 3 – Åtte barneskoler – alle over 100 elever:	70
5.10	Konsept 4 – Sju barneskoler	74
5.11	Konsept 5 – Seks barneskoler	78
5.12	Konsept 6 – Fem barneskoler	82
5.13	Driftskonsekvenser	84

5.14 Norconsults anbefaling

89

1 Innledning

1.1 Mandat og bakgrunn

Norconsult har på vegne av Steinkjer kommune utarbeidet en Skolebruksplan med utredning av dagens skolestruktur og vurderinger av fremtidige behov. Skolebruksplanen skal gi et administrativt og politisk beslutningsgrunnlag for skoleeiers føringer for langsiktige og bærekraftige valg knyttet til organisering av grunnskoletjenestene og investering i skoleanlegg.

Analysene skal identifisere behov, samt samordne og prioritere behovene – slik at kommunen og de politiske nivåene får et godt grunnlag for valg for modernisering, endring og lokalisering av skoletjenestene.

Analysene skal synliggjøre utfordringene og vise hvilke tiltak som kan vurderes for å møte behovene i fremtiden. Skolebruksplanen er todelt, der denne planen er del to. Del en inneholder en beskrivelse av bygningsmasse og uteområder ved alle skolene i kommunen. Videre inneholder del en ulike strukturalternativer for ungdomstrinnet. Del en ble lagt fram som en orienteringssak til politikken i juni 2020. Deretter ble det planen lagt ut til offentlig høring i september 2020. Skolebruksplan/høringsuttalelser vil sammen med beregninger av årlige driftskostnader ved ulike alternativ foretatt av Steinkjerbygg og en kvalitativ utredning i sektor skole, ligge til grunn for en anbefaling om framtidig skolestruktur på ungdomstrinnet juni 2021. Del to av skolebruksplanen inneholder ulike strukturalternativer for barnetrinnet, og legges fram til politisk orientering i 2021.

Skolebruksplan del en svarte ut politiske bestillinger knyttet til ungdomstrinnet, samtidig som den viste status for alle skolene når det gjelder uteområder og bygningsmessig tilstand. I del 2 presenteres alternativs- vurderinger for barnetrinnet. Dette er administrativt initiert, med unntak av politisk vedtak knyttet til Lø skole:

Vedtak i kommunestyret 19.12.2018 Årsbudsjett 2019/Økonomiplan 2019-2022;

Kommunestyret viser til diskusjonen som har kommet opp vedrørende elevtallsvekst og kapasitetsutfordringer ved Lø skole. Rådmannen bes om å legge fram en sak for Hovedutvalg oppvekst og kultur som beskriver dagens situasjon, utfordringsbildet framover og hvordan dette kan håndteres.

Denne utredningen gjelder del 2 av Skolebruksplanen for Steinkjer kommune og omfatter alternative lokaliserings- og utbyggingsbehov for barneskolene og de to kombinerte skolene i kommunen.

I del 1 ble det presentert felles faktagrunnlag for alle grunnskolene med alternativsvurderinger for ungdomstrinnet i kommunen. Elevtallsprognoser og kapasitetsanalyser for barneskolene er også tatt inn i denne delrapporten, slik at leseren har oversikt på behovsutviklingen for barneskolene i dette dokumentet.

Del 2 blir et strategi- og tiltaksdokument for barnetrinnet, med en alternativsvurdering som skisser tiltak- og utbyggingsløsninger for hvordan kommunen kan møte kapasitetsutfordringene i fremtiden. Begge rapportene har et langsiktig utviklingsfokus.

1.2 Statlige føringer

Noen utvalgte statlige føringer som er aktuelle for utredningen:

Rundskriv Udir-2-2012 om Behandlingen av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser

Rundskrivet informerer om hvilke saksbehandlingsregler som gjelder for eventuelle endringer av skolestrukturen.

Rundskrivet utdyper kommunestyrets handlefrihet til å ta valg om lokal skolestruktur slik:

«Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.»

Nærskoleprinsippet (Opplæringsloven)

Nærskoleprinsippet er hjemlet i Opplæringsloven og gir elevene rett til skoleplass ved den skolen som ligger nærmest hjemmet eller ved den skolen i nærmiljøet de sokner til.

Opplæringslovens § 8-1 Skolen, 1. ledd sier:

«Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til. Kravet i § 38 første leddet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje».

Dersom nærskolen ikke har kapasitet, kan en elev bli henvist til en annen skole med ledig plass, fortrinnsvis innen delområdet.

Elever får tildelt skoleplass i det inntaksområdet hvor de bor ifølge folkeregisteret om høsten det året de fyller fem år. Foresatte som ønsker at barnet skal gå på en annen skole, kan søke om skolebytte. Familier som flytter ut av inntaksområdet og ønsker å beholde tildelt skoleplass, må også søke om skolebytte.

Bestemmelser om nærskole og skolebytte finnes i opplæringsloven § 8-1.

I første ledd står det at elever har rett til å gå på den nærmeste skolen eller den skolen i nærmiljøet eleven sogner til (nærskolen). Hvilken skole som er nærskolen skal først og fremst avgjøres ut ifra geografiske forhold. Det skal også legges vekt på om søsken er plassert på den samme skolen, og om skoleveien er farlig.

Etter bestemmelsens tredje ledd kan foresatte søke om at eleven blir tatt inn på en annen skole enn nærskolen (skolebytte). Eleven har ikke rett til å få innvilget plass på en annen skole enn nærskolen.

En avgjørelse om skolebytte ligger innenfor kommunens frie skjønn. Fylkesmannen kan ikke overprøve dette ved å avgjøre hvilke elever som skal innvilges skolebytte. Søknaden må imidlertid behandles etter alminnelige forvaltningsrettslige regler som blant annet beskytter mot usaklig forskjellsbehandling. Kommunen kan heller ikke ta inn en elev som søker skolebytte før alle elevene som har denne skolen som sin nærskole, har fått plass.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, med veiledere

Se kap 3.1.1 og <http://www.helsedirektoratet.no/publikasjoner/miljo-og-helse-i-skolen/Sider/default.aspx>.

1.2.1 Nærskoleprinsippet i opplæringsloven er under revisjon og lovendring

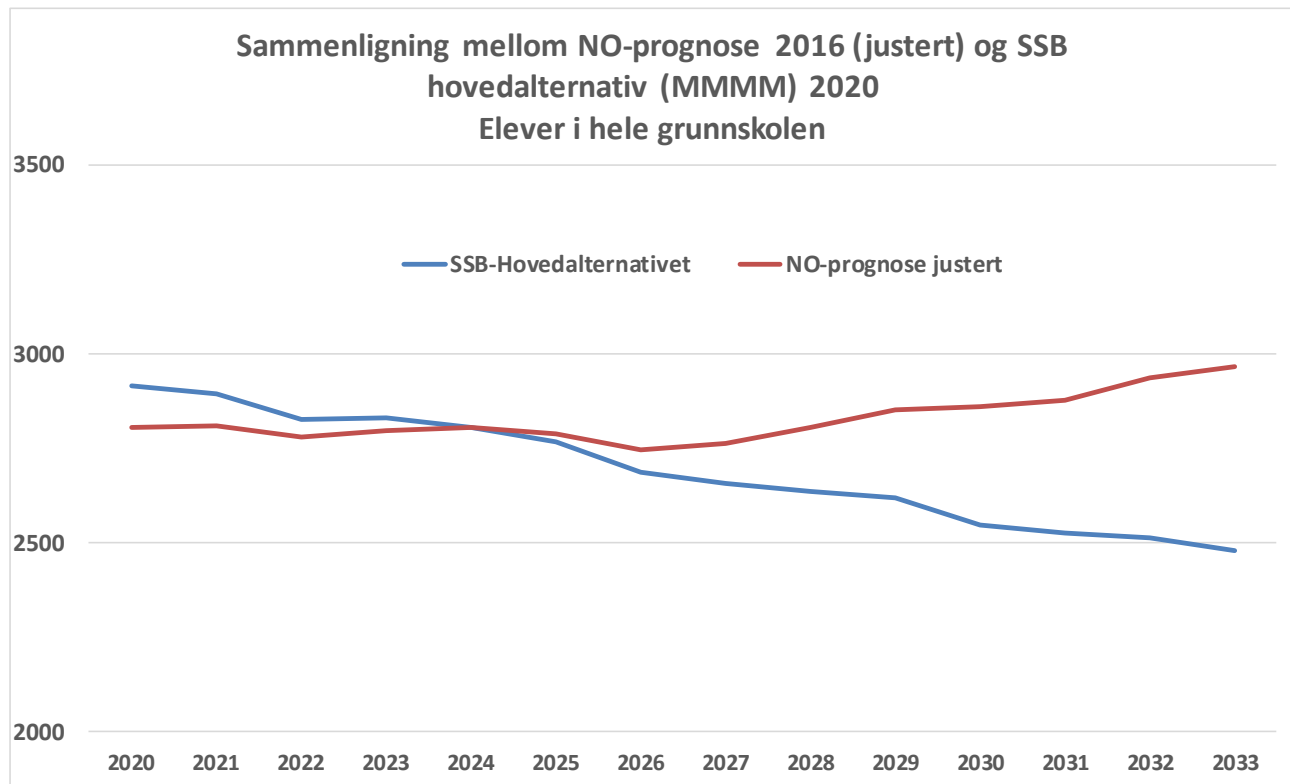
Det pågår et arbeid med en lovendring hvor nærskoleprinsippet er under vurdering. Lovendringsutvalget som ga sin innstilling i 2019 om endringer i opplæringsloven ga slike forslag til endringer i nærskoleprinsippet:

- at alle barn i grunnskolen skal ha rett til å gå på en skole i nærmiljøet, se forslag til § 3-6 første avsnitt første setning
- at hvilken skole en elev i grunnskolen har rett til å gå på, skal fastsettes i lokal forskrift om skolekretser, se forslag til § 3-6 første avsnitt andre setning

- at skolekretsene skal fastsettes med utgangspunkt i avstanden mellom hjemmet og skolen, men at kommunen også kan ta hensyn til topografi, hvordan elevene er fordelt i boområder, trafikkforholdene på skoleveien og kapasiteten på skolene, se forslag til § 3-6 andre avsnitt
- at forskriften om skolekretser kan åpne for at kommunen kan gjøre unntak fra de fastsatte skolekretsene hvis skolen i kretsen er full, se forslag til § 3-6 tredje avsnitt
- at den lokale forskriften om skolekretser skal kunngjøres i Norsk Lovtidend, og at dagens unntak fra forvaltningslovens krav om kunngjøring av forskrifter derfor ikke videreføres
- å videreføre dagens regler om at departementet kan gi forskrift om inntak til videregående opplæring, se forslag til § 6-1 fjerde avsnitt og omtale i kapittel 24

2 Elevtallsprognoser og skolekapasitet – Barneskolene og oppvekstsentrene

2.1 Norconsult-prognosen og SSB`s Hovedalternativ (MMMM) – Barnetrinnet

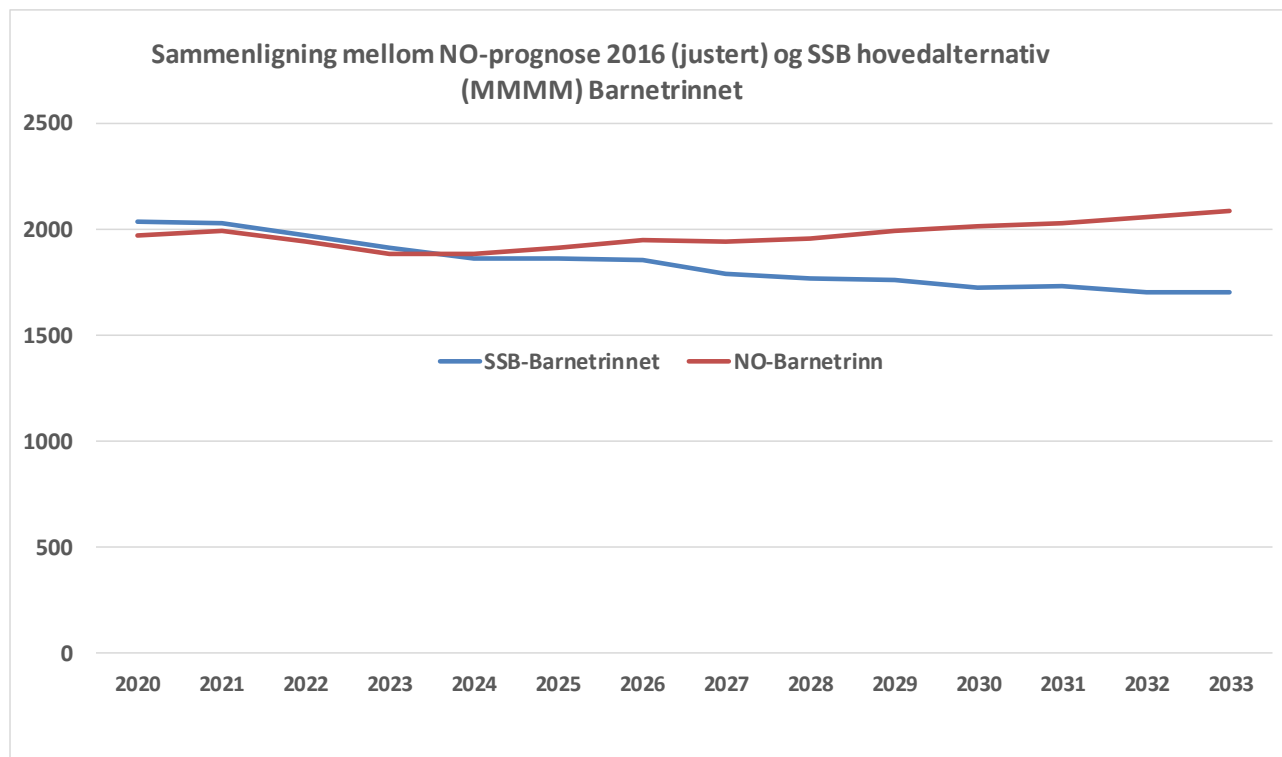
I figuren over er det vist en sammenligning mellom SSB`s hovedalternativ fra august 2020 og Norconsult-prognosen fra 2016 (GSI-justert pr. 2020). SSB forventer i dette framskrivingsalternativet en sammenhengende nedgang i elevtallet i Steinkjer.

Norconsult-prognosen gir en mer stabil prognosebane i de nest 7-8 årene. Etter 2027 forventer NO-prognosen vekst i elevtallet i Steinkjer.

I 2033 er forskjellen mellom disse alternativene nesten 500 elever. Dersom Steinkjer kommune får en demografisk utvikling som ligger tett opp til SSB sitt hovedalternativ, gir dette redusert behov for skolekapasitet i kommunen. Færre fødsler og lavere fruktbarhet vil særlig gi færre elever i de små bygdeskolene og skolene i distriktene.

500 færre elever i 2033 innebærer et inntektsstap (grovt overslag 2020 tall) på ca. kr. 50 mill. i Steinkjer. Dermed kan det bli enda mer aktuelt å vurdere tiltak i skolestrukturen for å utnytte skolekapasitet og sikre en bærekraftig pedagogisk og økonomisk utvikling.

Dersom framskrivingen til SSB legges til grunn, vil også behovene for barnehageplasser reduseres tidlig i perioden.

Figuren viser sammenligningen mellom Norconsult-prognosen og SSB sitt hovedalternativ for barnetrinnet (6-12 år) i Steinkjer kommune. Færre fødsler og lavere fruktbarhet gir i SSB sitt hovedalternativ færre elever på sikt. Fra 2020 til 2033 gir dette 330 færre elever i SSB alternativet, mens NO-prognosen gir ca. 100 flere elever.

Fra 2025 begynner disse to prognosebanene å skille vei. SSB slakt nedover, mens Norconsult-prognosen går slakt oppover.

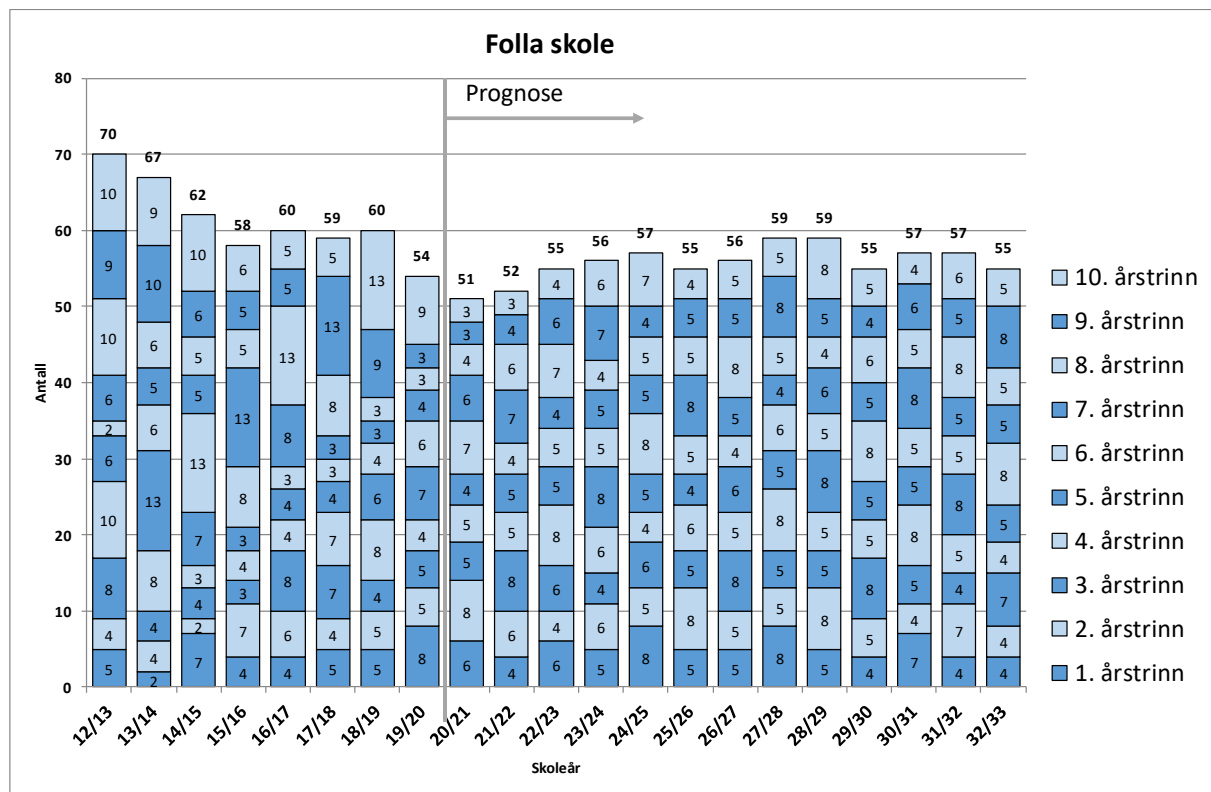
Forventet størst nedgang i distriktene og i bygdene

Statistisk Sentralbyrå (SSB) forventer i sine nyeste befolkningsframskrivninger for Norge, at nedgangen blir størst i distrikts- og utkantkommunene. Videre forventes det er i bygdene – lengst unna kommunesentra - som trolig blir hardest rammet av en eventuell befolkningsnedgang.

Et slikt demografisk mønster vil trolig også være aktuell for Steinkjer kommune på kort og mellomlang sikt. Distriktskommunene og bygdene har tidligere også «profitert» på tilflytting av utenlandsk innvandring. Med nesten stans i utenlandsk innvandring, er det derfor små overordna rammer som gir grunnlag for vekst i utkantstrøk.

De utkantkommunene og bygdene som får tilflytting, har gjerne attraktive arbeidsplasser for alle kjønn, spesielt kompetansearbeidsplasser for kvinner.

2.1.1 Folla skole

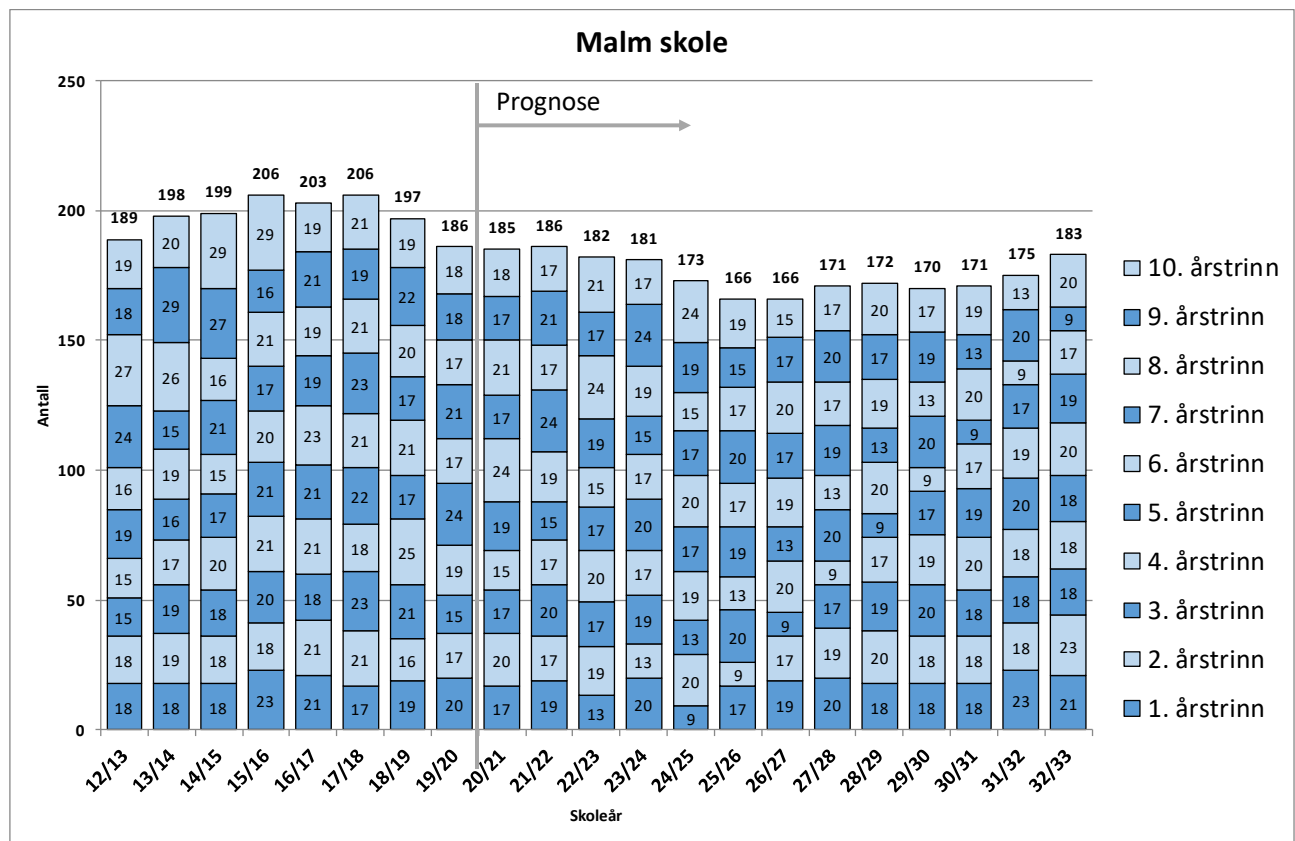

Folla skole er en kombinert 1-10 skole. Prognosen viser et elevtallsgrunnlag mellom 50-60 elever innover prognoseperioden. Skolen har historisk hatt et høyere elevtall.

Folla skole er den minste skolen i Steinkjer. Flere trinn vil få et elevtall under 5 elever.

Skolen vil være en fådelt grunnskole i hele perioden.

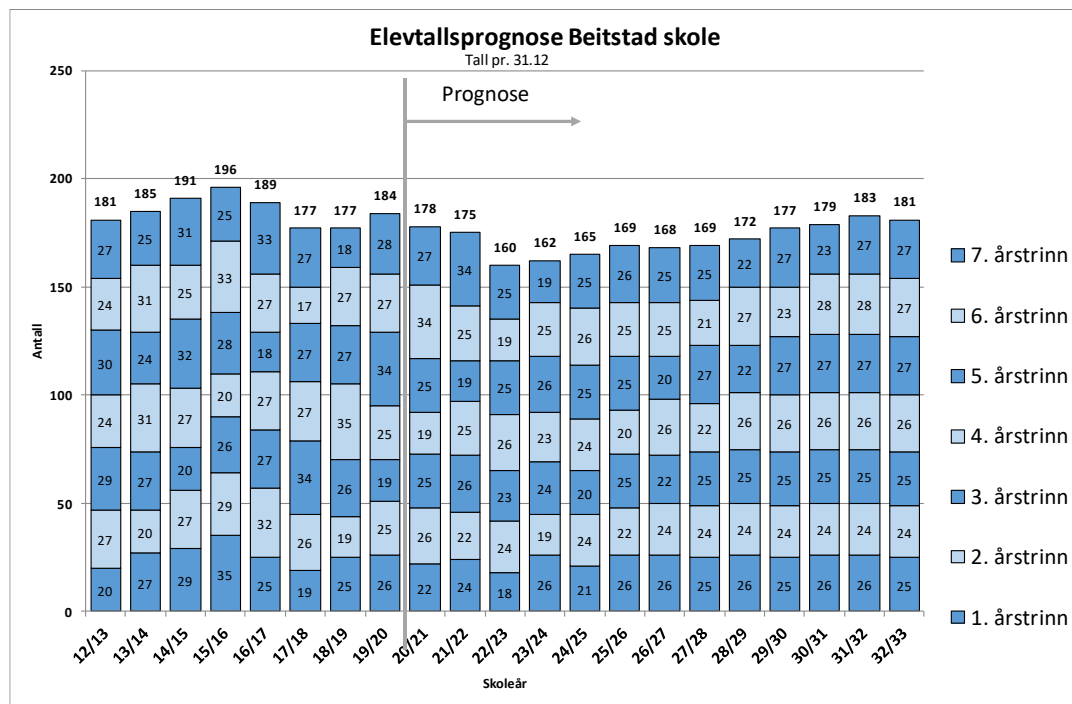
2.1.2 Malm oppvekstsenter

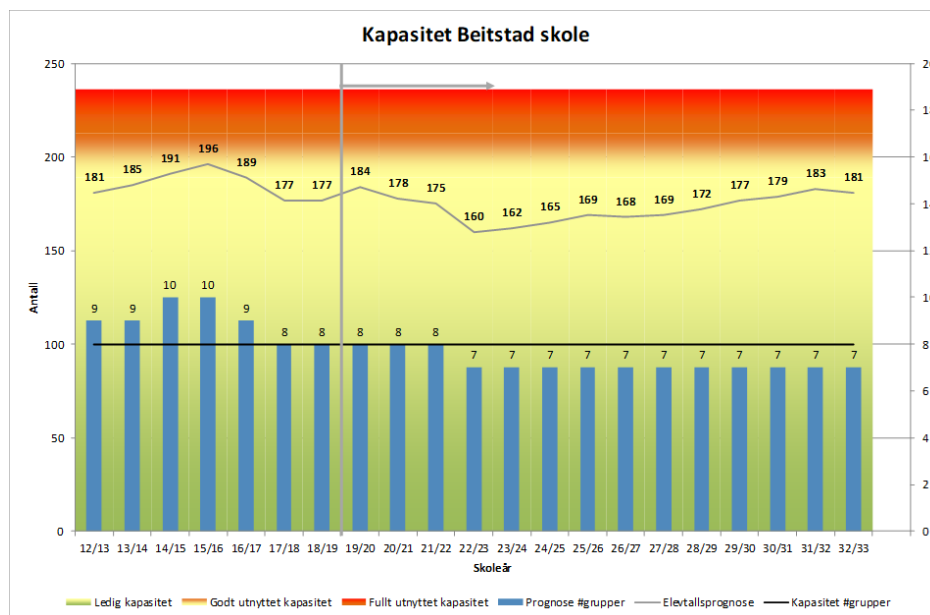
Malm skole er en kombinert 1-10 skole. Skolen får et stabilt elevtallsgrunnlag innover prognoseperioden med et elevtall rundt 170 – 190 elever. Litt lavere fødselstall og førskolebarn i skolekretsen gir en liten elevtallsnedgang, sammenlignet med de historiske årene i prognosen.

Usikkerheten i skolekretsen ligger i fødselstall og tilflytting til skolekretsen. Skolekretsen har historisk hatt elevtall over 200 elever og det er demografisk potensiale for at elevtallsutviklingen kan bli noe høyere enn prognosen over.

2.1.3 Beitstad skole

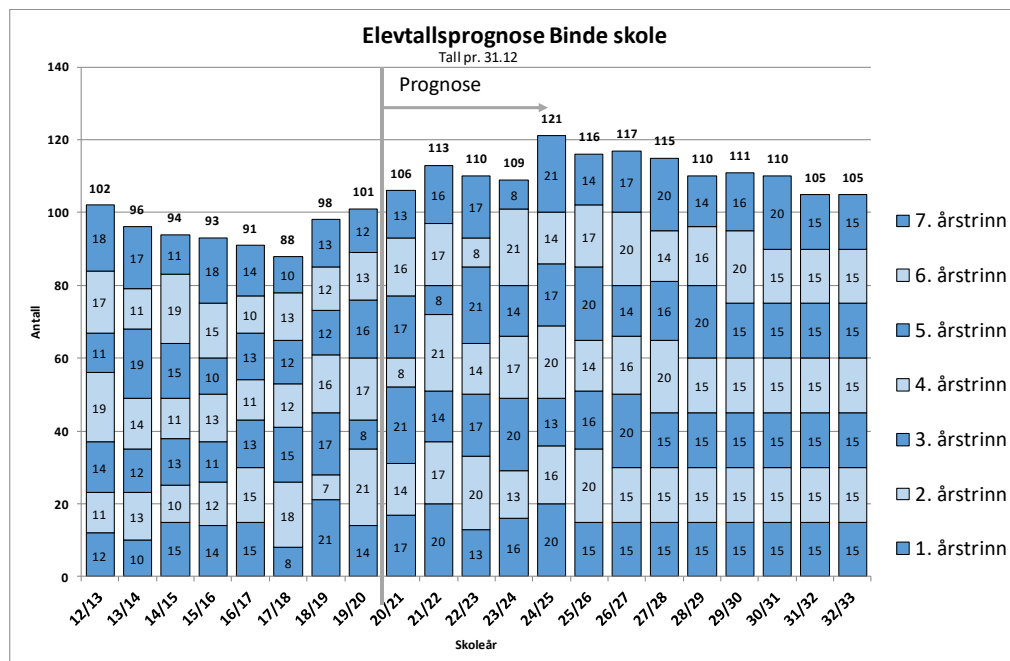

Beitstad skole får et stabilt elevtallsgrunnlag med 170 – 180 elever i perioden. I skoleåret 2022/23 kan bli «bunnåret» for skolen med 160 elever. Prognosen tilsier jevne trinn med 20 – 26 elever på trinnene. Dette gir gode «pedagogiske» grupper for skolen. Skolen kan i enkeltår få elevtall på trinnene som overstiger det gamle delingstallet i opplæringsloven med 28 elever.

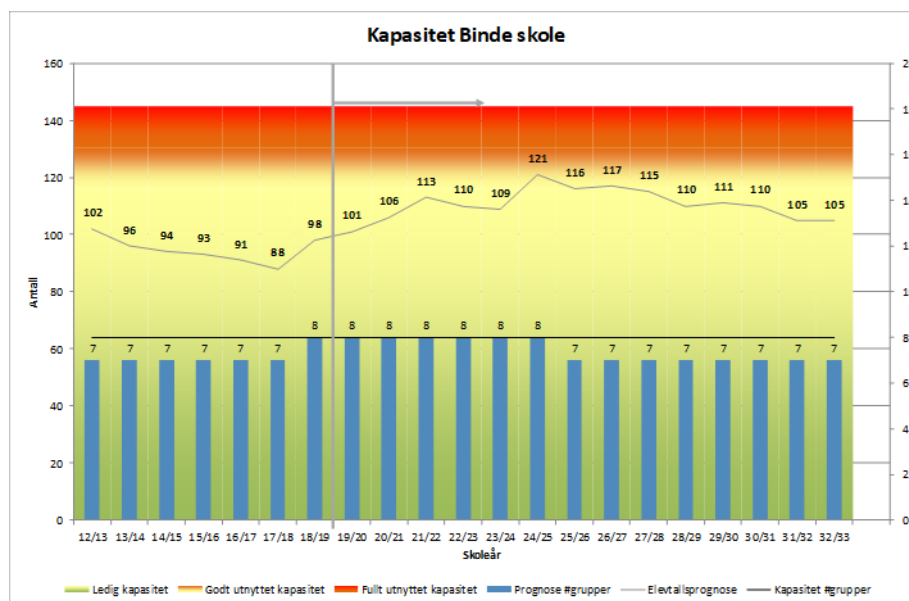
Beitstad skole får store klasser som i enkeltår er større enn 28 elever, det som lå til grunn for det gamle delingstallet i opplæringsnormen. Med ny pedagognorm, vil skolen ha to lærere på de største trinnene.

2.1.4 Binde skole

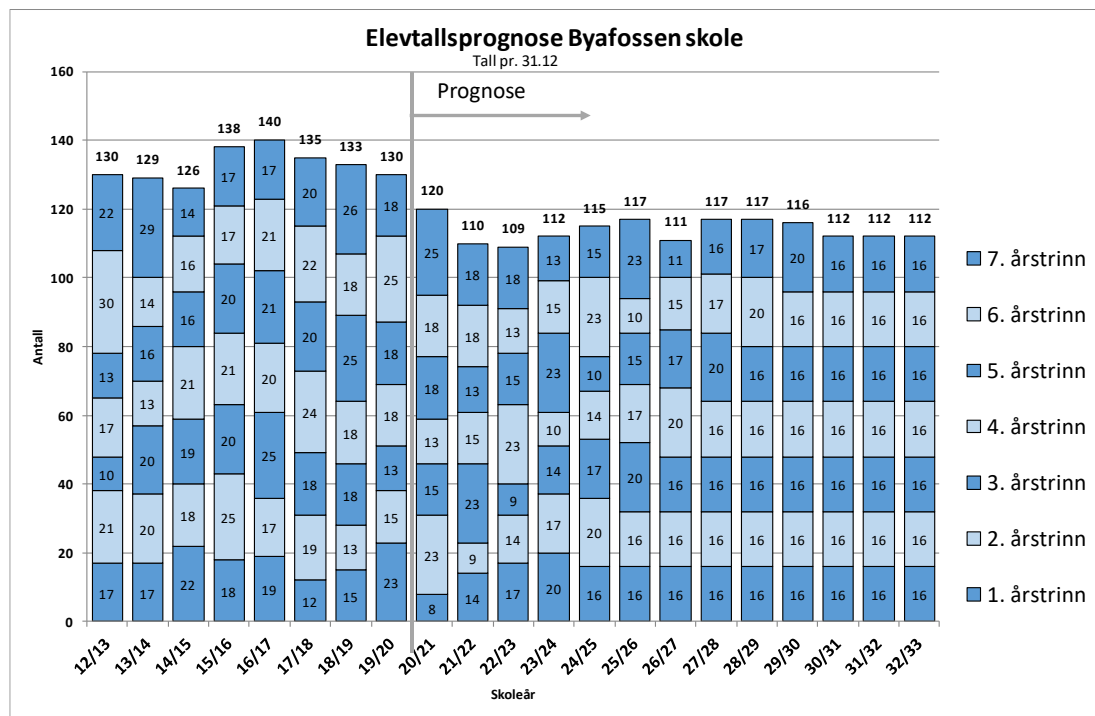

Binde skole får en liten elevtallsvekst tidlig i perioden. Skolen vil ligge mellom 100 – 120 elever. Skolen vil også innover i prognoseperioden få trinn som varierer i størrelse, noen trinn kan bli under 10 elever, mens andre trinn kan komme opp mot 20 elever. Dersom kullene som kommer inn i skolen i fremtiden ligger rundt 10 elever, vil Binde skole oppleve en elevtallsnedgang.

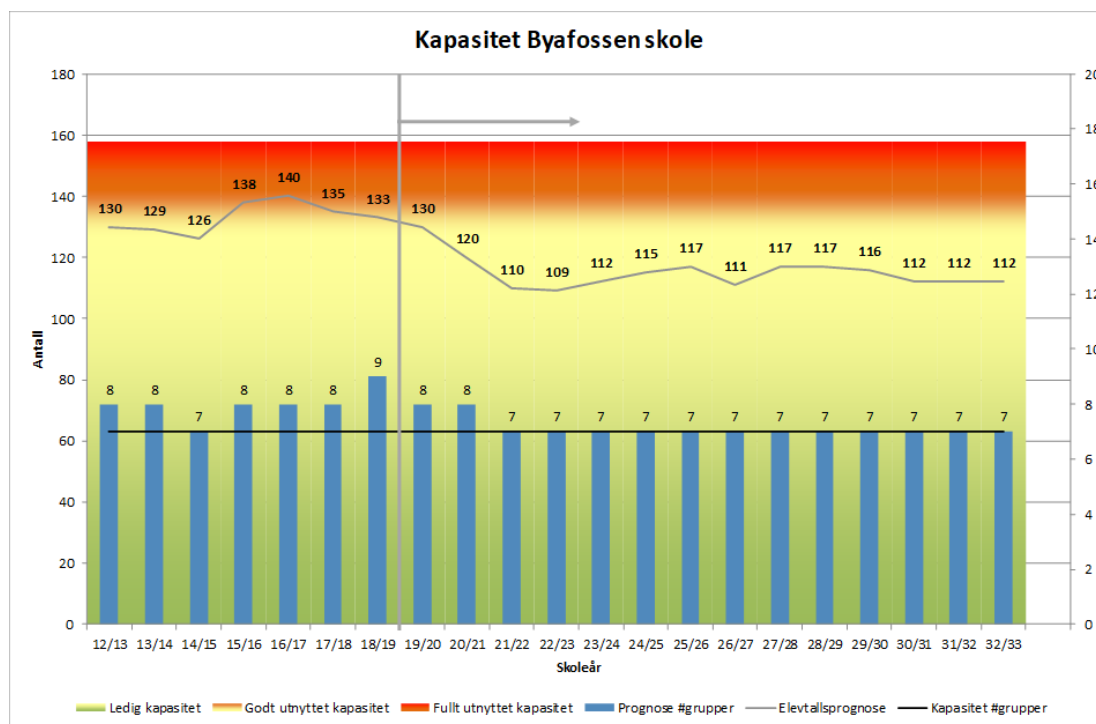
I prognosen over er det registrert førskolebarn som ligger rundt 15 elever i skolekretsen. Dette gir grunnlag for stabil elevtallsutvikling ved skolen.

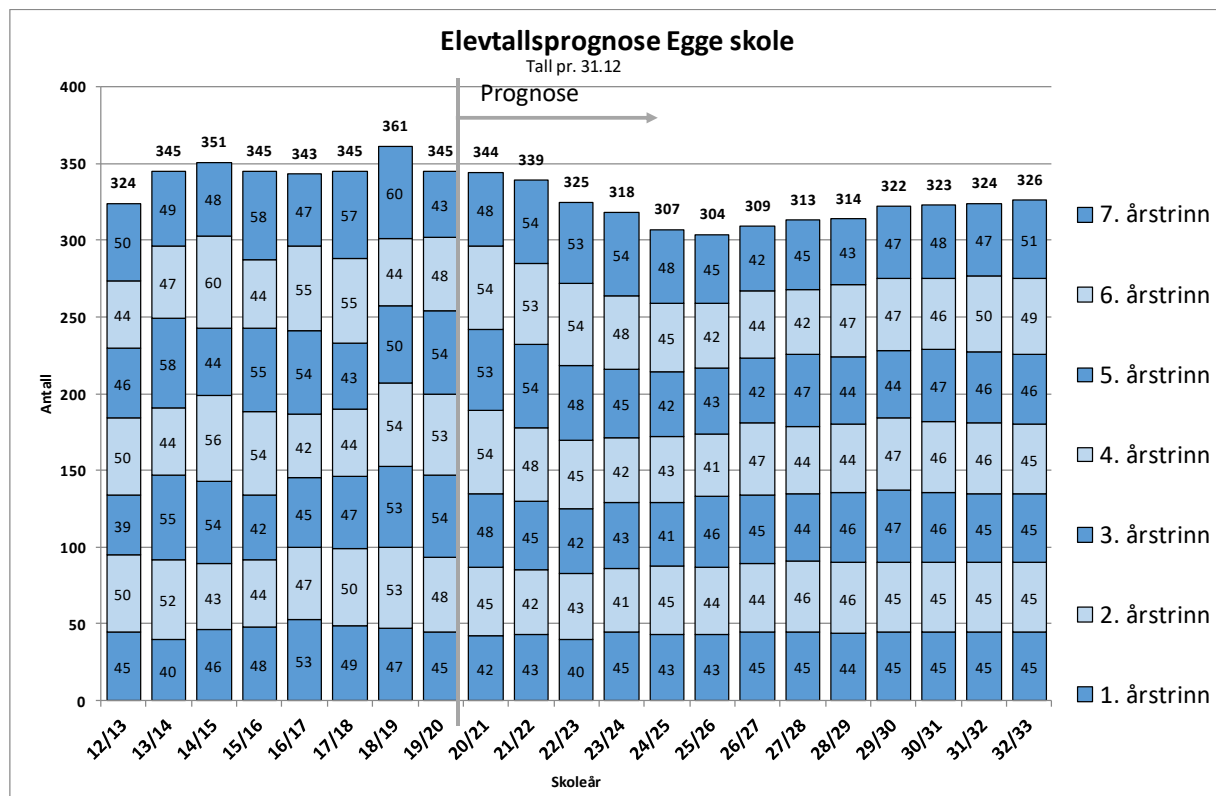
2.1.5 Byafossen skole

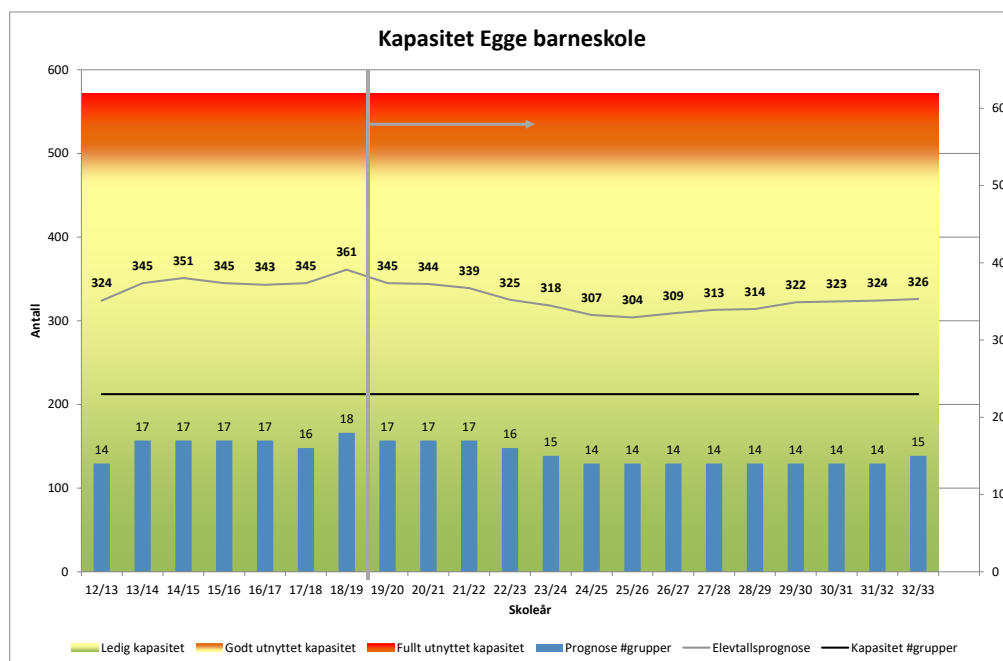
Byafossen skole forventer en liten sammenhengende elevtallsnedgang tidlig i perioden. Prognosen tilsier at skolen får et stabilt elevtall rundt 110-120 elever innover perioden. Trinnene vil variere i størrelse og skolen må forvente ulike årstrinn også i fremtiden.

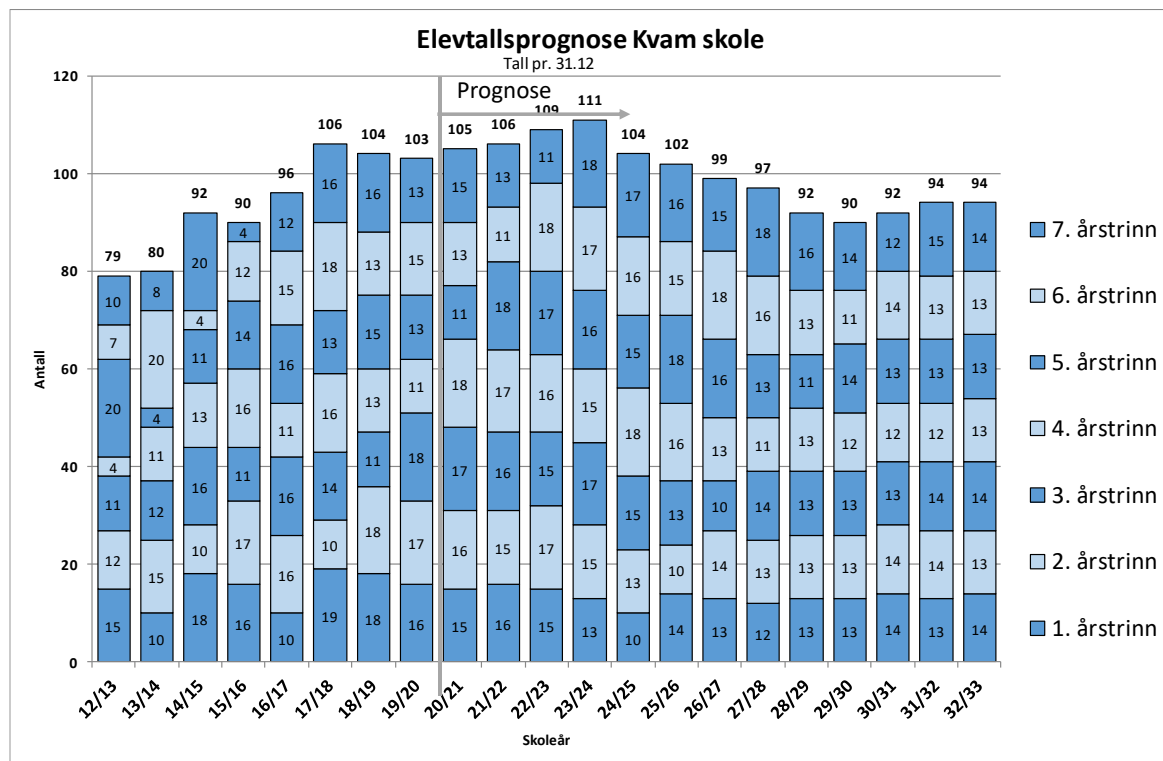
2.1.6 Egge skole

Egge skole får en elevtallsnedgang tidlig i prognoseperioden. Skolen stabiliserer seg med ca. 330 elever på lang sikt. Skolen vil være en to-parallell barneskole i hele prognoseperioden.

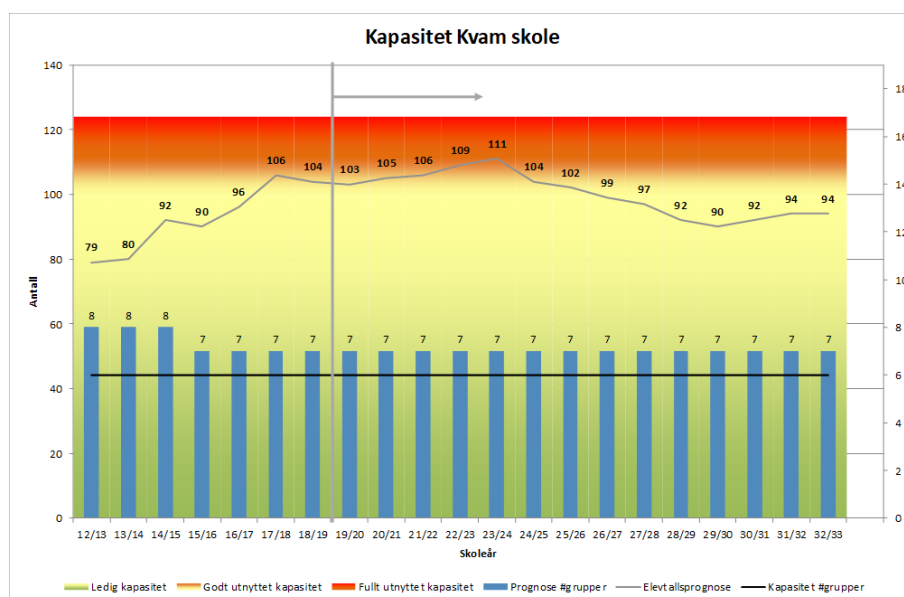

2.1.7 Kvam skole

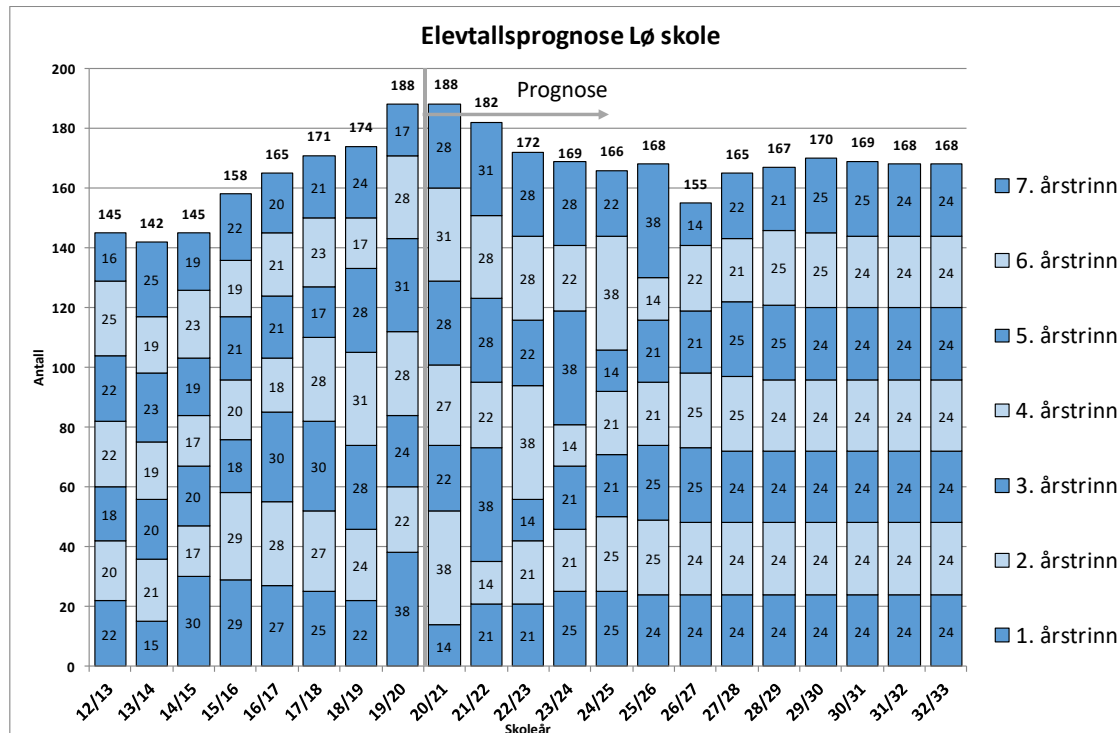

Kvam skole får en liten elevtallsvekst tidlig i perioden etterfulgt av en mindre elevtallsnedgang på lang sikt. Skolen får ifølge prognosen et elevtall mellom 95 – 110 elever fram mot skoleåret 2032/33.

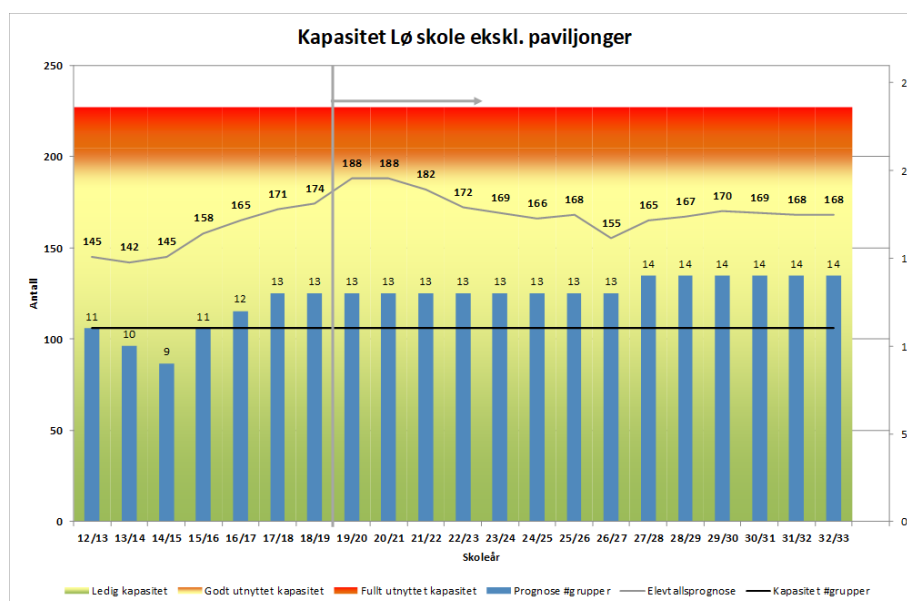
Kvam skole må forvente stor variasjon i årstrinnene – også innover i prognoseperioden. Skolen har hatt trinn med under 5 elever. Prognosen forventer årstrinn mellom 10 – 15 elever som hovedregel i framtiden. Det er trangt på Kvam skole. Skolen blir vurdert til en av de skolene med minst skolekapasitet.

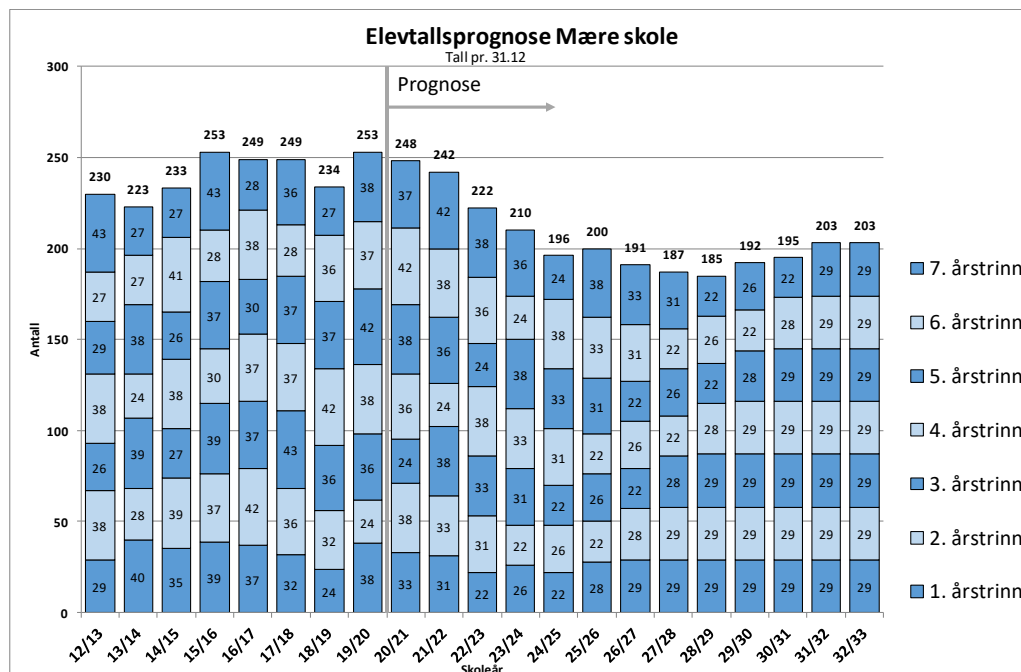
2.1.8 Lø skole

Prognosen forventer stabil elevtallsutvikling ved Lø skole. Avhengig av tilflytting og utbygging i skolekretsen, er det et potensial for en noe høyere elevtallsutvikling enn prognoseforutsetningene. Skolen vil ligge mellom 170 – 200 elever i perioden. Dette gir grunnlag for skoledrift som en 1,5 parallell barneskole. Inneværende skoleår 2019/20 går det 38 elever i 1. klasse. Historisk har skolen i de siste fem årene hatt relativt høy andel førskolebarn, noe som gir grunnlag for at flere elever kommer inn i skolen, sammenlignet med elever som går ut av skolen.

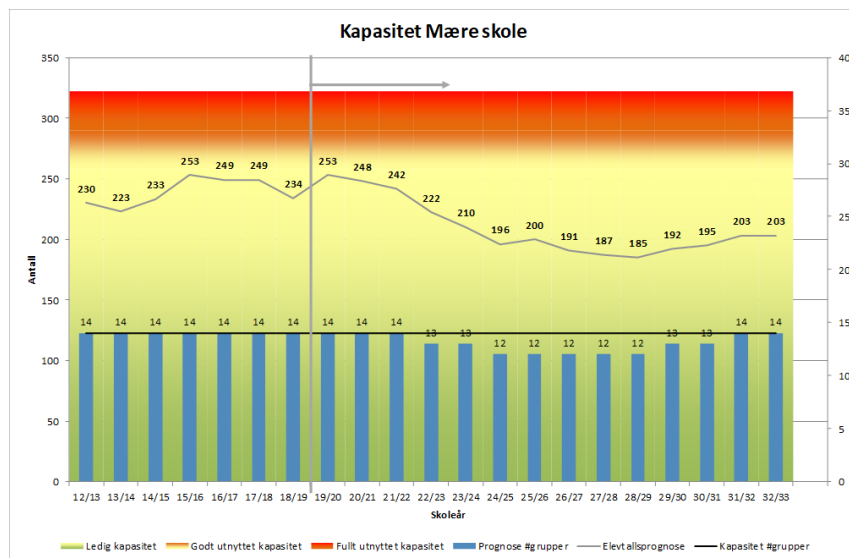
2.1.9 Mære skole

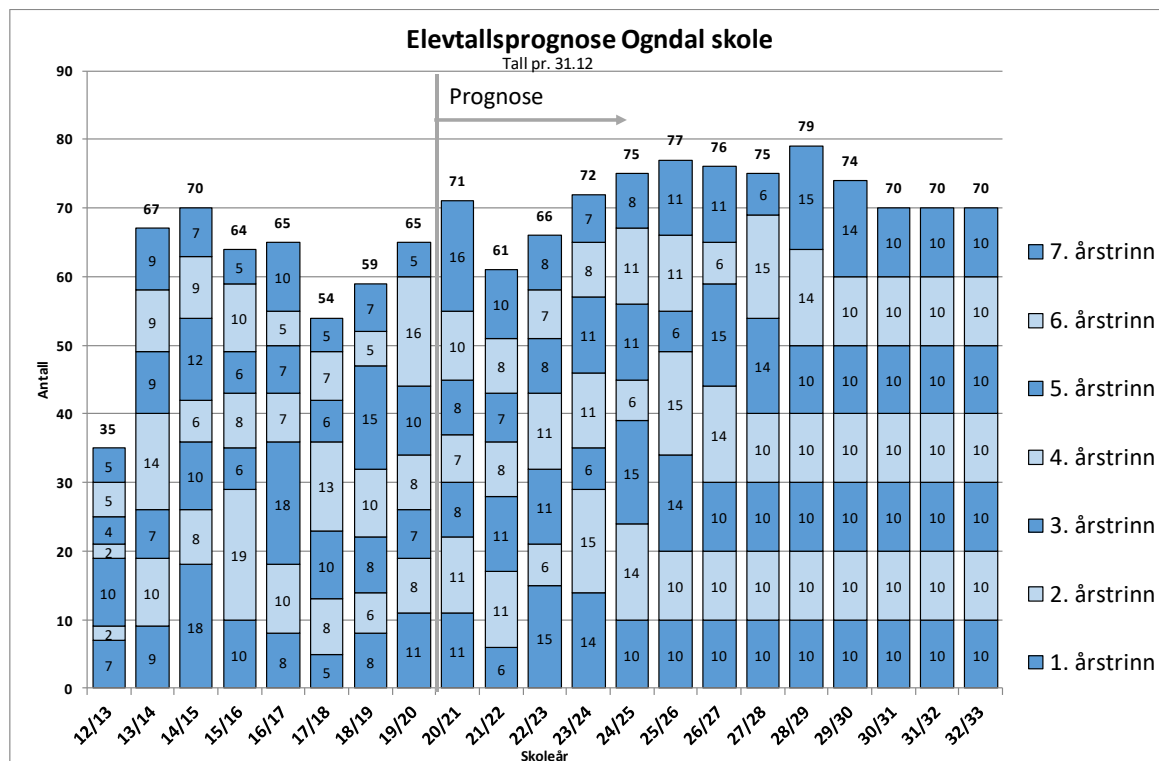
Prognosen tilsier en elevtallsnedgang for Mære skole – fra 250 elever til 200 elever. Færre elever kommer inn i skolen – enn hva som går ut av skolen. Dette gir en elevtallsnedgang ifølge prognosene.

Det er grunnlag for at årstrinnene ligg i gjennomsnitt rundt og over 30 elever på lang sikt. Enkelte trinn kan ligge rundt 40 elever.

Mære skolekrets kan samtidig få en stabil elevtallsutvikling om fødselsraten blir tilsvarende de historiske årene. Antall kvinner i fruktbar alder er noe synkende i skolekretsen, men økt tilflytting av kvinner i denne aldersgruppen – kan tilføre skolekretsen flere barn og resultere i en mer stabil elevtallsutvikling, sammenlignet med de historiske årene i prognosen over.

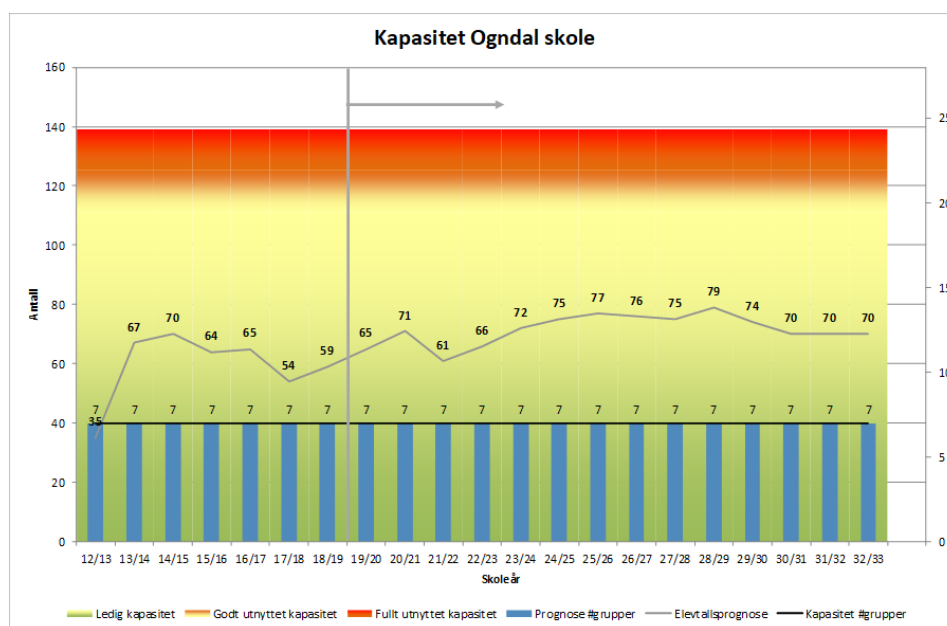

2.1.10 Ogndal skole

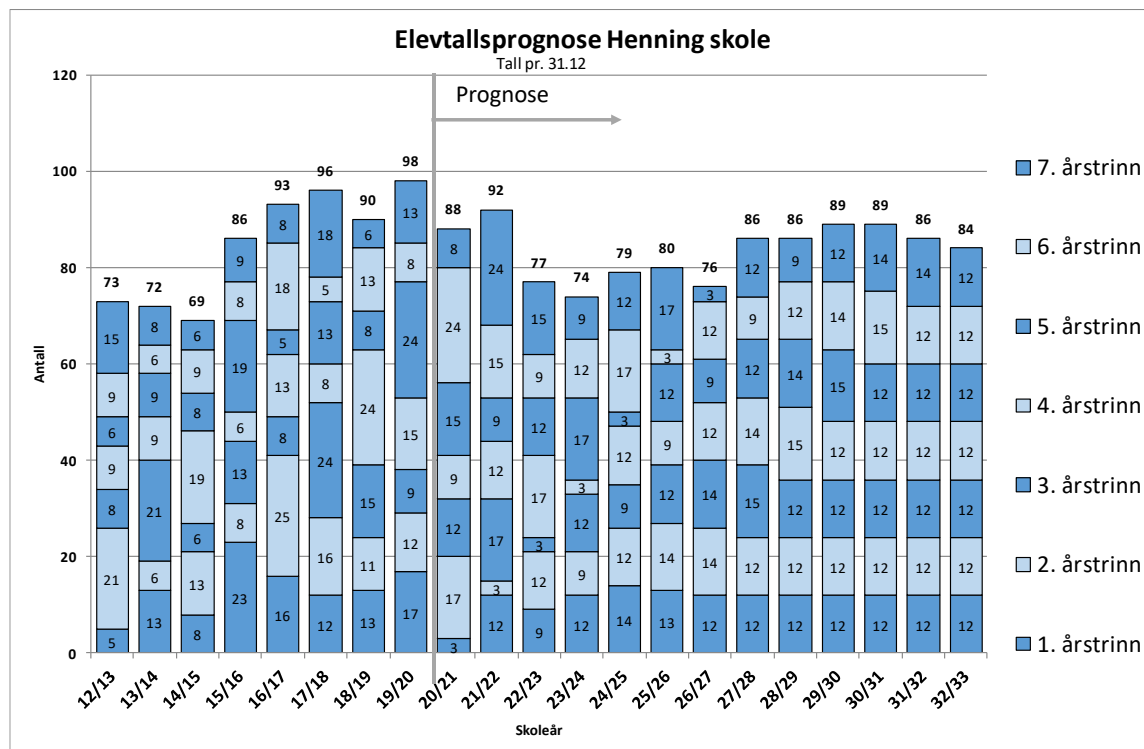

Ogndal skole får stabil elevtallsutvikling med en liten vekst på mellomlang sikt. Prognosen forventer et elevtall rundt 70 elever som dimensjonerende utgangspunkt for skolekretsen. Også denne skolen må forvente ujevne størrelser på årstrinnene – fra under 5 elever til over 15 elever på enkelte trinn.

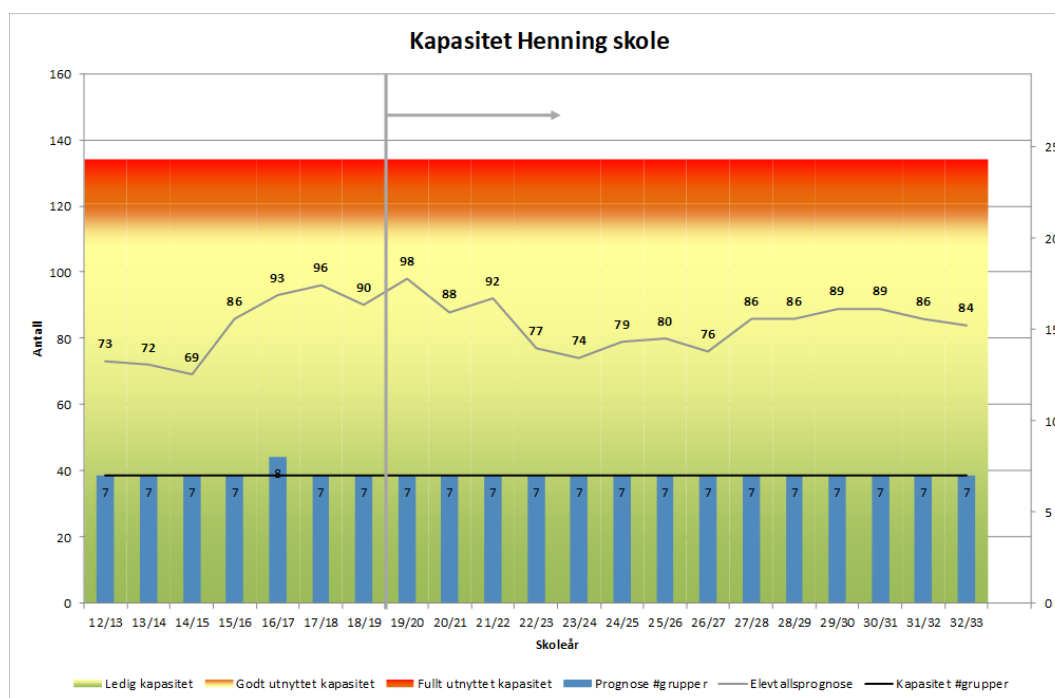
Skolen har et elevtallsgrunnlag som tilsier fådelt skole.

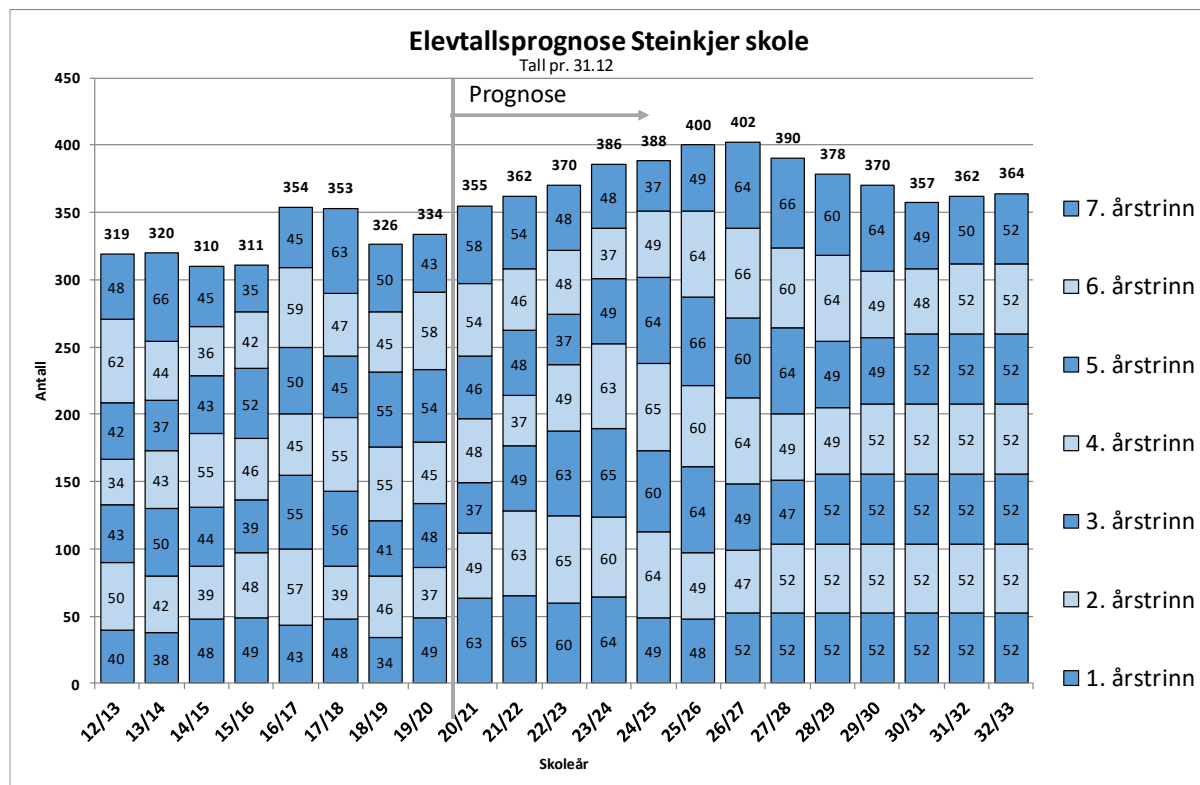
2.1.11 Henning skole

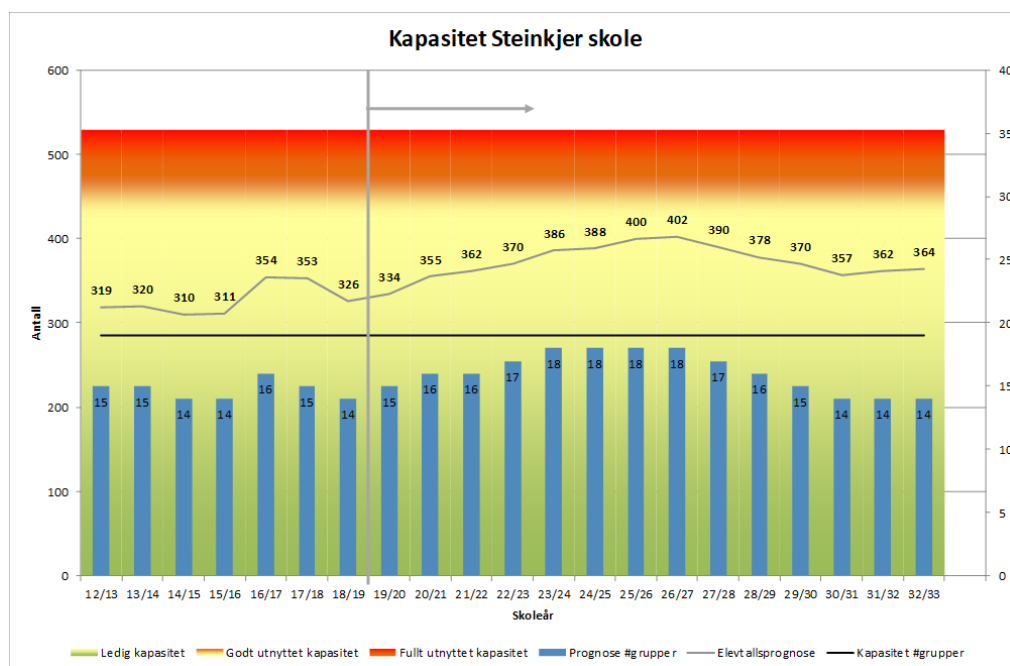
Henning skole får et elevtall rundt 75 – 90 elever innover prognoseperioden. Også denne skolen får stor variasjon i størrelsen på årstrinnene. Trinnene vil variere mellom under 5 elever på enkelte trinn til over 20 elever på andre trinn.

2.1.12 Steinkjer barneskole

Steinkjer skole forventes å få en årlig sammenhengende elevtallsvekst mot 400 elever. På lang sikt forventes det at skolen stabiliserer seg med et elevtall på rundt 350 – 370 elever.

3 Hvorfor endre / ikke endre lokaliseringen av barneskolene?

Steinkjer kommune skal ha kvalitet i opplæringen og samtidig sikre grunnskoler som er moderne og funksjonelle – med nok skolekapasitet til å betjene elevene i de aktuelle skolekretsene.

Lokaliseringene av grunnskolene viser hvordan kommunen organiserer og innretter sine grunnskoletiljenester - og utgjør kommunens skolestruktur. Hovedformålet med en lokal skolestruktur er at den skal bygge opp under kommunens mål og satsingsområder i et langsiktig tidsperspektiv.

Dagens skolestruktur er ofte en konsekvens av mange frittstående historiske vedtak om skoletype og skolested - uten at det er gjort helhetlige analyser av behovene i de aktuelle områdene. Derfor ble dagens skolestruktur vedtatt under helt andre forutsetninger og i en helt annen tid – enn fremtidens utviklingsbehov. Teknologi, bedre kommunikasjoner, befolkningsvekst, utbyggingsmønstre, arbeidsmuligheter, sentralisering, knutepunktutvikling, fortetting, urbane kvaliteter, skolevei mv. påvirker også lokaliseringene av de kommunale grunnskoletiljenestene, størrelsen og alderssammensetning på skolene.

Derfor kan det være riktig å vurdere om dagens skolestruktur samsvarer med fremtidens behov og hvordan Steinkjer vil utvikle seg som kommune innover i fremtiden. Hvilke faktorer og moment som bør vektlegges og hvilke faktorer som bør prioriteres ved eventuelle valg av ny skolestruktur i Steinkjer, vil i stor grad avhenge av den enkeltes ståsted og subjektive vektning av faktorene.

Det er ingen nasjonale veiledere for hvordan skolestrukturer skal konsekvensutredes. Det er utarbeidet egne retningslinjer (rundskriv) for hvordan saker om skoleoppbyggingsprosjekter skal behandles, men ingen detaljert metodikk for hvilke temaer som skal konsekvensvurderes. Her gjelder Kommuneplanens føringer om at sakene skal være tilstrekkelig utredet og belyst. Erfaringsmessig blir det i skolestruktursaker ofte etterlyst mer dybde og informasjon knyttet til konsekvenser for de nærmiljøene som mister nærskolen sin.

Det er helt opp til kommunen selv å avgjøre hvordan den vil organisere og innrette de kommunale grunnskoletiljenestene. Skolestruktur er et rent lokalpolitisk valg – og kommunestyret står fritt til selv å velge løsninger for lokaliseringer, opptaksområder, skoletyper og skolestørrelser som svarer til kommunens langsiktige utfordringer.

For de ulike strukturene som vurderes har kommunen lagt til grunn at alle må sikre at det blir bygd nok skolekapasitet til å håndtere elevtallet i området. Samtidig skal skoleanleggene være fremtidsrettet, moderne og fremstå som gode fysiske likeverdige læringsarena – både for elever og ansatte. Videre er det avgjørende at skolestrukturen bidrar til en effektiv økonomisk drift – som sikrer bærekraftige løsninger for Steinkjer kommune i fremtiden.

3.1 Planfaktorer: Skolestruktur må være avstemt med føringene i Kommuneplanen

Skolestrukturen på barnetrinnet må være avstemt med de langsiktige føringene i Kommuneplanens samfunns- og arealdel – og tilpasses samfunnsutviklingen og eventuelle endringer som skjer i kommunen. Det er viktig at skolene har en lokalisering og størrelse som gir funksjonelle geografiske dekningsområder for å gi gode grunnskoletiljenester til dagens og fremtidens elever, og som er avstemt mot kommunens overordnede utfordringer. Skolene må lokaliseres der elevene bor og kommer til å bo. Dagens skoler og skoletomter ligger spredt og desentralisert med dagens lokaliseringer.

Malm er i kommuneplanen definert som et kommunedelsenter. En slik status gir føringer på at stedet skal utvikles med flerfunksjonelle offentlige og private tjenester. Ut fra et planperspektiv er det derfor grunnlag for å hevde at Malm også skal ha grunnskoletiljenester som en del av de samlede offentlige tjenestene. Derfor er ingen strukturalternativ i denne utredningen som foreslår nedlegging av grunnskoletilbudet på Malm.

Videre er det gjerne et prinsipp at areal til offentlig og privat tjenesteyting, så langt det er mulig, blir samlokalisert i tilknytning til områdesentre med gode kollektiv- og gang- og sykkeltilbud. Videre bør skoletomtene ha god tilgang til natur og friluftsområder – og at trafikkforholdene rundt skolen er trygge. Støy fra trafikk, industri eller lignende bør være liten.

Byutvikling – Steinkjer sentrum

Store kommunale investeringer vil kunne innlemme løsninger som påvirker byutviklingsprinsipp og kunne være med på å transformere deler av områdene de er lokalisert i. På ungdomstrinnet (rapport del 1) er det utbyggingsløsninger ved Egge og Steinkjer ungdomsskole som vil kunne stimulere til utvikling og vitalisering av sentrumsområder.

Fordeler og ulemper med et mer sentralisert skoletilbud

3.2 Tjenesteprodusent – hvordan skal Steinkjer produsere sine grunnskoletjenester i framtida

Skolestrukturen i Steinkjer sier noe om hvor og hvordan kommunen innretter sine kommunale grunnskoletjenester. Et sentralt prinsipp i utviklingen av de kommunale tjenestene, er at de i størst mulig grad skal produseres mest mulig like, vere effektive og med kvalitet.

Antall skoler og antall enheter vil også virke inn på ledelse- og kontrollspennet. Mange enheter virker inn på organisasjonsstrukturen og gir et større administrativt og politisk kontrollspenn. Tallet på mange små barneskoler vil kunne vanskeliggjøre forutsetningene for kommunen om å produsere mest mulig «like» grunnskoletjenester og sikre god kvalitet på mange steder framfor færre enheter. I kapittel 4.1 blir dette forholdet beskrevet mer i detalj med tanke på hvilke pedagogiske rammevilkår skolene får i fremtiden. Her er det tydelige krav om et sterkere samarbeid mellom pedagogene. Hvordan kan endring av skolestrukturen styrke kommunen som pedagogisk tjenesteprodusent i framtida?

Hvem sier at mange er for mye – og når er det for mange skoler? Denne defineringen er en ren lokalpolitisk vurdering. Noen kommuner definerer at skolene er for små når de har et elevtall under et visst nivå, Andre kommuner sier gjerne at grensen går ved få-delte skoler. Disse grensedragningene avhenger selvsagt hvor i landet du befinner deg og størrelsen på kommunen. En by-kommune som Trondheim vil gjerne legge til grunn andre vurderinger om størrelser enn kommuner i distriktene.

Likeverdige grunnskoletjenester

Elevene er hovedmålgruppen for grunnskoletjenestene - og læring, trygghet og trivsel for barn og unge har hovedfokus. I kommunal tjenesteproduksjon bør målet være å tilby likeverdige tjenester til alle brukerne. En helhetlig strukturgjennomgang bør derfor ha et sterkt søkelys på å gi elever gode utviklingsmuligheter i et fysisk læringsmiljø som forsterker skolens formidlingsarbeid. Et godt fysisk læringsmiljø tilpasset den pedagogiske virksomheten vil derfor være avgjørende for kvaliteten i kommunens samlede opplæringstilbud.

Arealnormen gir føringer for det fysiske elev- og fagmiljøet når kommunen vedtar nye ut- og/eller ombyggingsprosjekt. Videre er gjennomgang av tilstand og tiltaksoppfølgingen i denne utredningen basert på å skape gode og likeverdige barneskoler i Steinkjer. Forslagene til de alternative skolestrukturene innebærer i hovedsak en endring i skolestørrelse og lokalisering.

Mange skolelokaliseringer i Steinkjer

Korte avstander mellom barneskolene gir utfordringer med kapasitetsutnyttelse fordi det er vanskelig å utnytte ledig kapasitet på naboskoler mv. Denne utredningen vurderer at dagens skoletjenester blir produsert

fragmentert og på mange lokasjoner. På denne måten får byggene en lav utnyttingsgrad og mange rom blir stående lite brukt og utnyttet.

For ti år siden var det 269 flere grunnskoler i Norge enn i dag. I skoleåret 2019-20 ble det lagt ned 53 skoler og opprettet 22 nye. De fleste skolenedleggelsene skjer i de små kommunene og over halvparten av skolene hadde under 40 elever. Over halvparten av nye skoler er private.

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Nedlagte offentlige skoler	60,0	48,0	59,0	72,0	47,0	48,0	37,0	26,0	35,0	48,0
Nedlagte private skoler	1,0	6,0	4,0	8,0	2,0	2,0	5,0	5,0	4,0	5,0
Nye offentlige skoler	16,0	13,0	4,0	11,0	14,0	13,0	14,0	10,0	9,0	9,0
Nye private skoler	5,0	13,0	16,0	19,0	14,0	18,0	19,0	11,0	12,0	13,0

Figur 1: Udir.no (tall og forskning)

3.3 Behovs- og kapasitetsfaktorer

3.3.1 Færre og større skoler

Det er 2799 grunnskoler i Norge. Dette er 31 færre enn i 2018-19. Det er særlig en nedgang i skoler med færre enn 300 elever. Antall skoler med 300 elever eller mer har økt noe siden i fjor. Elevsnittet per skole har økt med 26 elever siden 2009-10, fra 201 til 227.

	Under 100 elever	100-299 elever	300 elever eller mer	Skoler totalt
2019-20	792	1110	897	2799
2018-19	813	1134	883	2830
2017-18	840	1134	874	2848

Figur 2: Udir.no (Tall og forskning)

3.3.2 Flere årsverk til undervisning

Det er 1071 flere årsverk til undervisning i offentlige og private grunnskoler sammenliknet med med forrige skoleår, og 4200 flere enn i 2014-1515. Økningen er først og fremst på 1.-4. trinn, der det er 2 478 flere årsverk skoleåret 2019-20 enn det var skoleåret 2014-15. Økningen kommer som følge av midlene som er bevilget til flere lærere de siste fem skoleårene.

81 prosent av offentlige grunnskoler oppfyller lærernormen på 1.-4. trinn skoleåret 2019-20. På 5.-7. trinn oppfyller over 92 prosent av skolene kravet, mens 86 prosent oppfyller på 8.-10. trinn.

Om norm for lærertetthet

I 2017 vedtok Stortinget å innføre en øvre grense for hvor mange elever det skal være per lærer. Fra høsten 2018 var målet at det i gjennomsnitt skulle være maksimalt 16 elever per lærer i ordinær undervisning på 1.-4. trinn og maksimalt 21 elever på 5.-10. trinn.

Fra august 2019 ble normen skjerpet til 15 elever på 1.-4. trinn, og 20 elever på 5.-10. trinn.

I lærertetthet i ordinær undervisning er særskilt norskopplæring og spesialundervisning utelatt.

Norm for lærertetthet gjelder offentlige skoler, og det er offentlige skoler som er inkludert i dette notatet.

3.1 Pedagogiske faktorer og organisatoriske perspektiv (Læringsmiljøet)

3.1.1 Fagfornyinga – læring for framtiden

Kunnskapsdepartementet, gjennom Utdanningsdirektoratet, har fornya læreplanverket fra 2006 (LK06). Ny overordna del, med verdigrunnlag og prinsipp for grunnopplæringa, var vedtatt 1. september 2017, og læreplanene for alle faga i grunnskolen blei vedtatt i november 2019. Heile læreplanverket (LK20) skal tas i bruk trinnvis fra skoleåret 2020/21. Grunnskolene i Steinkjer skal bli best mulig til å realisere intensjonene i det nye læreplanverket. Det fysiske læringsmiljøet skal vere et verktøy for ei slik realisering av de verdiene og prinsippa som planverket er bygd på:

1. **Læringa skal vere relevant** for elevene både her og nå og for framtida. Samfunnet og arbeidslivet endrer seg i tråd **med ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer**. Et bærekraftig demokrati treng barn og unge som er reflekterende, kritiske, utforskende og kreative.
2. Skolen skal legge til rette for skaperglede, utforskertrang, tverrfaglighet og dybdelæring. Gode rammer for dette krev **tydelige prioriteringer**.
3. Det skal vere **tydeligere sammenheng** i hele læreplanverket. Det innebærer bedre sammenheng i og **mellom fagene, og mellom verdier/prinsipp og kompetansemålene** i fag.
4. Dei fem grunnleggende ferdighetene *Muntlige ferdigheter, Å kunne skrive, Å kunne lese, Å kunne regne, og Digitale ferdigheter* skal **videreføres og innlemmes fagene**.
5. Det skal utvikles kraftige **profesjonsfaglige fellesskap** på og mellom skoler. Alle tilsette skal involveres i dette.

Det fysiske læringsmiljøet i skolen må støtte opp under alle disse forutsetningene. Lokal skolestruktur i Steinkjer kommune må ta innover seg av disse faktorene.

Nyere, større og mer moderne skoler kan gi fysiske forhold og en utforming som stimulerer til den opplæringen som læreplanverket initierer. Det fysiske læringsmiljøet skal legge til rette for varierte læringsformer og fremme tilpassa og differensiert opplæring. Det vil kreve fleksible læringsareal med god tilrettelegging for bruk av teknologi og ulike digitale verktøy, slik at lærerne til kan velge metoder og praksis som forsterker elevenes læring.

Fagfornyelsen skal gjennomføres med trinnvise innføring fra skoleåret 2020/21. Mange av de kommunale skolene i Steinkjer er bygd og tilpasset andre lærings- og kompetansekrav. Ett av de langsiktige målene i denne planen er å utvikle skoleanlegg med teknologirike læringsareal som skal understøtte ei undervisning med mer elevsentrerte læringsmetoder, dybdelæring og økt tverrfaglig involvering. Eksperimentell og innovativ undervisning i tråd med nytt læreplanverk vil kreve skoleanlegg som er utformet med tanke på dette. Det fysiske læringsmiljøet skal være et verktøy for å realisere de verdiene og prioriteringene som ligger til grunn for kompetansemålene i Læreplanverket – og stimulere til pedagogisk variasjon og metodebruk. Steinkjer kommune har etablert et nettverkssamarbeid med Utdanningsdirektoratet for særlig de minste skolene mot fagfornyelsen (DEKOM). Her får fagmiljøene ved de minste skolene tilført fagkunnskap fra andre miljø. Dette er med på å bidra til økt kompetanseheving i de minste fagmiljøene.

Forskning peker på noen faktorer som kjennetegner god læring og kvalitet i opplæringa slik:

1. Relasjonsbasert klasseledelse (Pianta og Hamre, 2009)

Et godt og trygt læringsmiljø er preget av gode relasjoner mellom lærer og elev – og elevene seg imellom. Elevene blir møtt med forventninger om å mestre og blir gitt relevant og tilpassa læringsstøtte. Det er strukturert og synlig ledelse i klasserommet.

2. Fagkunnskap og formidlingsevne (Durham University v. Coe, Aloisi, Higgins og Major, 2014)

De dyktigste pedagogene har god kunnskap i fagene de underviser i og legger til rette for tilpassa og relevant bruk av læringsstrategier og identifiserer elevenes faglige utfordringer.

3. Læringssyn (t.d. Dweck, 2006; Vygotsky, 1982)

Det er sammenheng mellom læringssyn og effekten på elevenes læring. Lærernes egne tanker og forestillinger om hva som gir den beste læringa og hvordan dette skjer, samt rolle og metodevalg vil påvirke elevenes læring.

4. Profesjonsfellesskap (Rutter et. al., 1979; Dufour & Eaker, 1998; Thompson, Gregg & Niska, 2004; Stoll, McMahon & Thomas, 2006; DuFour & Fullan, 2013)

Lærere som sammen vurderer egen og andre sin praksis i lys av teorier og forskning, som grunnlag for endring og utvikling, holder seg oppdaterte og undervisningen får stor innvirkning på elevenes faglige og sosiale læring.

Disse rammefaktorene danner bakteppet for lærerplanfornyninga. Samhandling og tverrfaglig arbeid blir spesielt fremhevet. Skolen vil i framtiden bli preget av økt mangfold, større kompleksitet og raskere endringstakt. Lærerne må være kompetente på fag, ha kompetanse på didaktikk og metoder, kunne formidle og kommunisere – og samtidig kunne utforske og være nysgjerrige på nye løsninger. Det fysiske lærings- og arbeidsmiljøet må være med å understøtte disse vilkårene.

Skolestørrelse kan også indirekte påvirke elevens læring og læringsutbytte gjennom kvaliteten på det psykososiale miljøet i gruppen/klassen, deltagelse i fag/fordypning utover fag/timefordeling, skolens/lærers kontakt med lokalmiljøet og foreldre, og relasjoner mellom lærer og elev.

For lærere vil skolestørrelse være av stor betydning når det gjelder profesjonsfelleskap, fagspesifikk kompetanse og mulighet for å fordele arbeidsbyrder som planlegging av felles tema, administrative oppgaver og for eksempel vurdering av elevarbeider.

Strukturdebatten må også vurderes opp mot fordelene og ulempene med større fag- og elevmiljø. Steinkjer kommune kan gjennom å endre lokaliseringene av grunnskolene, etablere mer like skoleorganisasjoner og skoletyper. Dette kan ha fordeler innen:

- økt fleksibilitet – redusert sårbarhet
- felles, mer styrt og lik kompetanseutvikling
- redusert kontrollspenn med færre organisasjoner – enklere målstyring, overordna ledelse og resultatoppfølging
- større skoler kan i større grad utvikle fagspesialister og store fagmiljø
- større kan bli mer profesjonelle og samhandlende mot hjelpetjenestene, utvikle spesialpedagogisk miljø og kompetanse på den enkelte skole
- større og moderne skoler

Skolene er produsenter av kunnskap. Hvilke organisatoriske grep gir de beste forutsetningene for å produsere kjerneoppgavene kunnskap og danning.

Hva er den optimale skolestørrelsen? Statistisk sentralbyrå (SSB) og Utdanningsdirektoratet benytter kategoriene færre enn 100 elever, 100-299 elever og over 300 elever når de kategoriserer skolestørrelse. I dag går utviklingen i retning av stadig større norske grunnskoler. Dette skjer som et resultat av en villet politikk gjennom en samordnet areal- og transportplanlegging med økt sentralisering og fortetting som resultat. Samtidig skjer dette fordi attraktive arbeidsplasser har oppstått i byer og tettsteder, mens arbeidsplassutviklingen ikke har hatt samme profil i spredtbygde strøk. For Steinkjer kommune har strukturomleggingen i jord- og skogbruket påvirket arbeidsplassutviklingen i bygdene. Større enheter og trangere rammer for mindre gårdsbruk, vil også påvirke sysselsetting og bosetting i bygdene. Sentraliseringen er også tydelig i Steinkjer. Dagens barneskolestruktur er tilpasset et samfunn med andre forutsetninger. Bedre infrastruktur, teknologi og bosettingsmønster gjør at de kommunale tjenestene blir stilt ovenfor andre utfordringer. Derfor kan det være hensiktsmessig å ta en gjennomgang av hvordan de kommunale barneskoletjenestene blir produsert og fordelt.

Det er lite skuleforskning som direkte kan vise til klare sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet, men mange kommuner vurderer at større skoler gir grunnlag for et bredere, større og mer attraktivt fagmiljø som i større grad har forutsetninger for å innfri føringene i læreplanene og fagfornyelsen enn små grunnskoler.

Færre grunnskoler gir samtidig et mindre ledelses og kontrollspenn og det vil i utgangspunktet være enklere å iverksette, gjennomføre og evaluere tiltak i kommuner med færre grunnskoler.

Moderne skoler med større fag- og elevmiljø kan gi kommunen rekrutteringsfordeler i framtiden

Steinkjer kommune vil være i konkurranse med andre kommuner i Trøndelag om framtidens pedagoger. Det ligger an til store generasjonsskifter i Steinkjer-skolen – og det vil være behov for mange nye skoleledere, lærere og fagarbeidere i framtiden. Moderne skoleanlegg med varierte muligheter i det fysiske lærings- og ansattearealene, vil kunne være en konkurransefordel for kommunen i kampen om å tiltrekke seg den «beste» kompetansen i Trøndelag. Trondheim, Skaun, Stjørdal, Namsos, mfl er eksempler på kommuner som gjennom strukturplaner er i gang med store byggfornyinger - for å sikre effektive, kvalitative og gode grunnskoletjenester som er attraktive for framtidens ansatte.

Høyere utdanningskrav i kjernefagene for lærere i grunnskolen – vanskeliggjør spesialisering i små grunnskoler

Det er nylig innført høyere utdanningskrav i kjernefagene på grunnskolen. Dette kan vanskeliggjøre rekruttering av kompetanse og sammensetning av rett kompetanse i små pedagogiske miljø. Tidligere ble en stor del av grunnskolelærere utdannet som allmennlærere med mulighet til å undervise i alle fag fra 1.-10. trinn. Selv om man naturlig nok også da ønsket spredning i kompetanse og undervisningsfag i kollegiet ved de ulike skolene, var ikke sammensetning av kompetanse styrende i like stor grad som det vil kunne bli nå.

Sammensetninger av undervisningsfag vil nå kunne bli mer styrende ved ansettelsesprosesser og organisering av ulike team på skolen. Ved skoler med færre paralleller vil sammensetninger av lærerkompetanse kunne bli mer krevende kabaler da man ikke nødvendigvis lenger har «allmennlæreren» som kan undervise i en rekke forskjellige fag for «sin» klasse. Dette gjelder spesielt ved ungdomsskoler der man nå har krav til 60 studiepoeng i norsk, samisk, engelsk og matematikk og 30 studiepoeng i øvrige fag. Ved et større lærerkollegium vil man som skole kunne få større fleksibilitet og bedre mulighet til å bygge opp faglige fellesskap, samt til å oppfylle krav om faglig fordypning også i mindre fag slik som eksempelvis praktisk-estetiske fag, kunnskapsfag og fremmedspråk. Et resultat av denne dreiningen kan være at man må ansette faglærere i deltidsstillinger og at kanskje enkelte lærere må undervise ved flere skoler hvis det er mindre ungdomstrinn.

Disse nye lovkravene om kompetanse hos lærerne, samt lærerutdanningens organisering dreier altså lærernes kompetanse i retning faglærere, og mindre i retning allmennlæreren.

En del lærere mangler kompetanse

5,4 prosent av lærerne oppfyller ikke kompetansekravene for tilsetting. Det vil si at de ikke har en lærerutdanning eller annen godkjent utdanning for tilsetting i grunnskolen. 4,3 prosent av undervisningstimene blir gitt av lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetting. Dette tyder på at lærere uten godkjent utdanning underviser litt færre timer enn de som har en godkjent utdanning.

Det er et krav om studiepoeng i flere av fagene lærerne underviser i. For lærere som underviser i norsk, matematikk, engelsk, samisk og norsk tegnspråk, er det et kompetansekrav om 30 studiepoeng på barnetrinnet og 60 på ungdomstrinnet.

Større skoler har bedre forutsetninger for å dekke alle fagområder

Økte kompetansekrav til undervisning i grunnskolen vil kunne gjøre det vanskelig å dekke alle fagområder, kanskje spesielt innenfor de mindre fagene, ved mindre skoler. Ved større skoler vil det i prinsippet kunne være enklere å få mer fleksibilitet og spesialisering i lærerkollegiet. Det bør likevel understrekes at timeplanlegging er en kompleks oppgave med mange faktorer som spiller inn både for større og mindre skoler. For andre yrkesgrupper i skolen som ikke er lovregulert, kan større skoler ha mer ressurser til å ha flere yrkesgrupper i større stillinger. På denne måten vil man kunne styrke «laget rundt læreren» til elevenes beste.

Nye skolebygg – gode muligheter til å fornye og utvikle pedagogisk praksis i Steinkjer

Bygg som isolert faktor, gir ikke økt læring. Men nye og ombygde skoleanlegg kan utgjøre en vesentlig forskjell om utforming og fysiske forhold er tilpassa nye arbeidsformer og behov for endret pedagogisk praksis.

Da kan skoleanlegget «spille» på lag med lærerne og støtte opp under intensjonene i fagfornyelsen. Skoleanlegget må bygges for å øke kvaliteten på lærings- og opplæringsarbeidet og gjøre lærerne gode. Derfor er det sentralt at ny funksjonalitet og utforming i framtiden skoler i Steinkjer er omforent med lærerne.

sine verktøykasser – med en felles forståelse for hvordan rom og funksjoner skal brukes i opplæringen – slik at pedagogikk og utforming samsvarer med læreplanen og kompetansemålene.

Derfor tilrår Norconsult alltid at lærerne, elever og foreldre tidlig involveres i planleggingen av nye byggeprosjekter gjennom en medvirkningsprosess i forbindelse med et rom- og funksjonsprogram. Her avklares pedagogisk plattform for den nye skolen og krav til funksjoner og rom i det nye bygget.

Det er lærerne som har størst betydning for elevenes sosial og faglige læring. Pedagogisk praksis med variasjon og bevisste didaktiske metoder i kombinasjon med tilrettelagte fysiske rom og arealer som henger sammen – vil gi grunnlag for økt og stort læringsutbytte.

Lokaliseringene, skolestørrelsene og skoletypene og den fysiske utformingen av nye og ombygde skolebygg i Steinkjer må derfor styrke noen slike hovedprinsipper i den pedagogiske plattformen:

- **Profesjonsfellesskap / lærersamarbeid.** Michael Fullan (2014) sier noe om dette å dra i samme retning. Gjennom samhandling og samskaping utvikles en kollektiv kapasitet og kompetanse. Skoler som gjør det bra, har profesjonell delingskultur og samarbeidskultur. Kvaliteten på samarbeidet slår ut på elevenes læring. Kompetansebygging skjer i fellesskap der lærerne lærer sammen (K. Roald, 2012)
- **Tydelig og robust skoleledelse.** Et samansett lag / team med ledere, øker sjansene for å lykkes med målretta utviklingsarbeid. Viviane Robinsons studier viser at ledere som direkte involverer seg i elevene sin hverdag og undervisning – og som tydelig leder lærernes profesjonelle læring, har stor effekt på kvaliteten ved skolen (*Elevsentrert skoleledelse*, 2008)
- **Rekruttering.** Dyktige lærere er sentralt for elevenes læring. Ei stor utfordring for Steinkjerskolen, vil være å gjøre seg attraktive for nye lærere / pedagoger i Trøndelag. Flinke folk søker seg til flinke og moderne miljø. De blir motivert av gode fagmiljø, gode kollegaer og dyktige ledere. Hvordan skolene er organisert og drevet, kan bety mye for framtidig rekruttering.

Forskning viser også at høye forventninger til hva elevene kan lære, at alle kan og vil, gir effekt på læring. Michael Fullan sier: «A tool is only as good as the mindset using it». Et verktøy er ikke bedre enn tankesettet til den som bruker det. Bærekraftig skolestruktur med funksjonelle læringsareal i Steinkjer, kan bli viktige premisser i denne utviklingen. Uansett er det elevene, lærerne og lederne som skaper kvalitet og innholdet i skolen.

3.2 Samfunns- og tjenesteutviklingsperspektiv

Steinkjer kommune er framfor alt en tjenesteprodusent. Alle kommunale tjenester skal produseres med kvalitet, være i størst mulig grad like og være kostnadseffektive. Derfor er det også avgjørende at skolestrukturen i kommunen er designet og rigget for å gi et kvalitativt og effektivt tjenestetilbud til elevene og foreldre i området.

Antall skoler og antall tjenesteenheter virker inn på ledelse- og kontrollspennet – som igjen virker inn på organisasjonsstrukturen. Derfor må skolestørrelse og skoletype også vurderes opp mot kommunens organisering generelt og oppvekstsektorens organisasjon spesielt. Mange skoler og enheter gir stort kontrollspenn for administrasjon og politisk nivå – samtidig som det gir spredt elev- og fagmiljø.

Likeverdige grunnskoletjenester

Elevene er hovedmålgruppen for grunnskoletjenestene - og læring, trygghet og trivsel for barn og unge har hovedfokus. I kommunal tjenesteproduksjon bør målet være å tilby likeverdige tjenester til alle brukerne. En helhetlig strukturgjennomgang bør derfor ha et sterkt fokus på å gi elever gode utviklingsmuligheter i et

fysisk læringsmiljø som forsterker skolens formidlingsarbeid. Et godt fysisk læringsmiljø tilpasset den pedagogiske virksomheten vil derfor være avgjørende for kvaliteten i kommunens samlede opplæringsstilbud.

Arealnormen gir føringer for det fysiske elev- og fagmiljøet når kommunen vedtar nye ut- og/eller ombyggingsprosjekt.

Mange skoler og forskjellige skoletyper som ligger tett

I dag blir grunnskoletjenestene produsert på mange forskjellige lokaliseringer. Grunnskolene ligger tett - med korte avstander mellom hverandre, spesielt i sentrum av Steinkjer.

Korte avstander mellom grunnskolene kan gi utfordringer med kapasitetsutnyttelse fordi nærskoleprinsippet hjemler retten til å gå på den nærmeste skolen.

3.3 Behovs- og kapasitetsperspektivet – en grunnskoletjeneste som er avstemt med elevtallsgrunnlaget

For Steinkjer kommune er det avgjørende å sikre nok og tilstrekkelig skolekapasitet. Samtidig skal strukturmulighetene synliggjøre hvordan kommunen kan utnytte eksisterende kapasitet, slik at skolene får et elevtallsgrunnlag som de er dimensjonert og bygd for. Det er også sentralt at allerede funksjonell og bygd (investert) skolekapasitet fylles opp med elever og ansatte, slik at kommunen får en optimal utnyttelse av eksisterende skoler.

Denne utredningen viser flere muligheter for å løse kapasitetssituasjonen. Det er ingen fasitsvar på hvilke skolesteder, skoletyper og skolestørrelser som er «best» for dette området, fordi det avhenger av hvilke definisjoner vil legger til begrepene kvalitet og kapasitet – men drift i færre grunnskoler vil ha noen andre fordeler og ulemper enn en videreføring av dagens struktursituasjon.

Justering av inntaksområder som virkemiddel til å fordele elevene til skoler med ledig skolekapasitet

For Steinkjer kommune er det avgjørende å ha mulighet til å kunne fordele elevene hensiktsmessig og i samsvar med kapasitetsutfordringene mellom skolene. Slike fordelinger må være i samsvar med nærskoleprinsippet i opplæringsloven.

Færre grunnskoler vil redusere «konflikten» med nærskoleprinsippet og kommunen vil ha et bedre utgangspunkt til å fordele elevene til skolene. 46 prosent får spesialundervisningen hovedsakelig i klassen. Det har vært en jevn økning i andelen elever som får spesialundervisning i den ordinære klassen de siste årene. I 2013-14 var andelen 28 prosent.

Spesialundervisning

I mange år økte andelen elever i Norge som fikk spesialundervisning, men dette har snudd de siste fire årene. Andelen har nå stabilisert seg på litt under 8 prosent. I 2019-20 får 7,7 prosent spesialundervisning, 68 prosent av disse er gutter – altså 7 av 10 elever som får spesialundervisning er gutter. Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn.

3.4 Bygningsmessige perspektiv – vedlikeholdsetterslep

Skole	Fløy/bygg	Areal [m2 BTA]	SUM vedlikeholdssetterslep [inkl. mva.]
Beitstad skole	A (1997)	824	10 700 000
	B (2010)	1649	4 100 000
	Sum	2 473	14 800 000
Binde skole	A (1956)	702	24 600 000
	B (1998)	461	6 900 000
	C (2012)	247	500 000
	Sum	1 410	32 000 000
Byafossen skole	Hele skolen (2011)	1793	2 700 000
	Sum	1 793	2 700 000
Egge B	A,B,C (1979)	4 468	111 700 000
	D (1997/2004)	856	11 100 000
	E (2017)	1000	-
	Sum	6 324	122 800 000
Egge U	A (1973)	6 692	207 400 000
	B (2002)	744	7 400 000
	Sum	7 435	214 800 000
Folla skole	Hele skolen (ca. 70-tall/2007)	2 260	38 400 000
	Sum	2 260	38 400 000
Henning skole	A (2006/2017)	400	600 000
	B (1997/2017)	522	800 000
	C (2012)	243	500 000
	Sum	1 165	1 900 000
Kvam skole	Hele skolen (2012)	1674	2 500 000
	Sum	1 674	2 500 000
Lø skole	A,B,C (1975/1996/1999)	2 872	71 800 000
	Sum	2 872	71 800 000
Malm skole	A,B (2012)	4 622	6 900 000
	Sum	4 622	6 900 000
Mære skole	Ny skole	3 039	-
	Spesialrom (1985)	650	13 000 000
	Sum	3 689	13 000 000
Ogndal skole	A (60-tall)	926	15 700 000
	B (70-tall)	677	16 900 000
	C (1997/2017)	338	2 000 000
	Sum	1 941	34 600 000
Steinkjer B	Hele skolen (2019)	7 651	-
	Sum	7 651	-
Steinkjer U	A (1961)	734	25 700 000
	B,C, D (1961/1974), E (1981)	6 651	166 300 000
	Sum	7 385	192 000 000
SUM	Vedlikeholdsetterslep - Alle skoleanlegg	52 694	748 000 000

Norconsult har i forbindelse med utredningen utført tilstandsanalyser av skolebyggene med utgangspunkt i TEK 17 krav.

Dette perspektivet er grundig analysert i denne planen. Det er utarbeidet oversikter på vedlikeholdsbehov for hver enkelt skole. Disse gjennomgangene ligger til grunn for tiltaksnivå på den enkelte skole og utformingen av strukturalternativene senere i rapporten.

Fysisk likeverdige læringsmiljø

Et mål med planen er å sikre likeverdige fysiske rammer for elever og ansatte. Utarbeidelse av arealnrm, skolebeskrivelser og kapasitetsanalyser, samt de foreslåtte tiltakene senere i rapporten har som mål å sikre like fysiske rammer for skolene - i alle de vurderte strukturalternativene.

Det er selvsagt ikke slik, at skoler som ikke oppfyller arealnormen skal automatisk få utbygging. Arealnormen legges til grunn når kommunen har vedtatt utbygging og prosjektet går inn i en ordinær planleggingsfase.

I tabellen til venstre viser hovedtallene fra Norconsults gjennomgang av vedlikeholdsetterslepet i skolebyggene (ekskl. uteområdet). Utgangspunktet

for vedlikeholdsbehovene er oppgraderinger i tråd med TEK 17. For Malm skole skjedde det og en rehabilitering i 2015 i A-bygget.

Det er vurdert et samlet vedlikeholdsetterslep på kr. 748 mill. fordelt på 14 skoler. Mære og Steinkjer skoler vurderes til å ha ingen / lite vedlikeholdsbehov.

Størst vurdert vedlikeholdsetterslep har Egge og Steinkjer ungdomsskole med over kr. 400 mill.

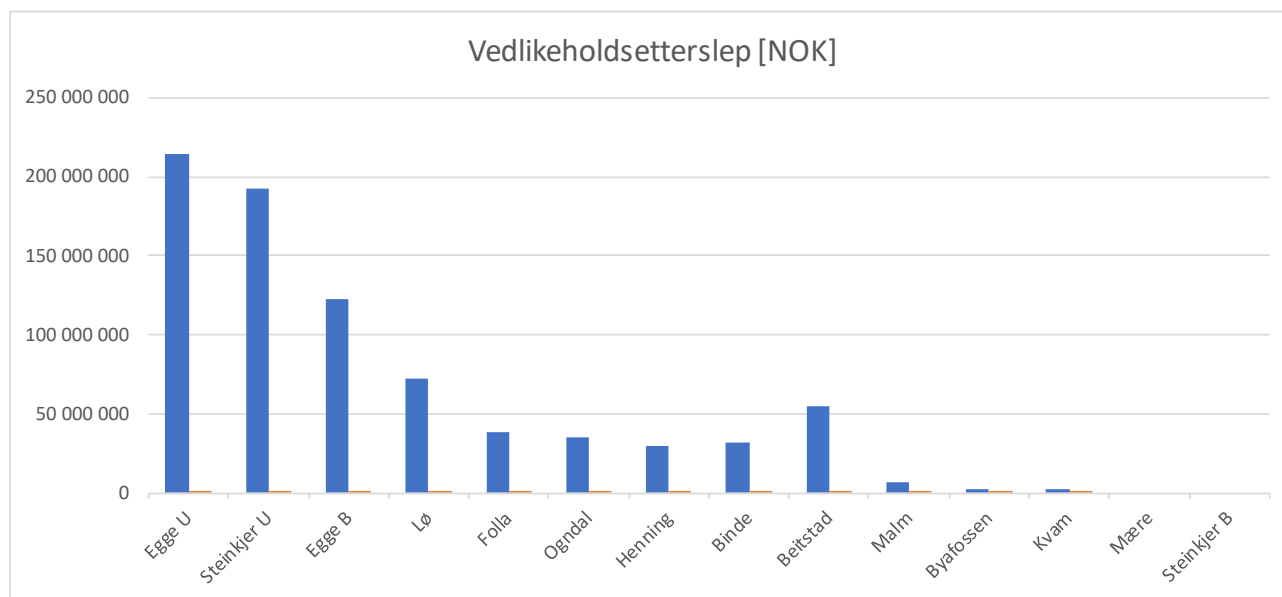
På barneskolene er det Egge skole og Lø skole som kommer dårligst ut – med et vurdert vedlikeholdsetterslep på kr. 195 mill.

Fra et bygningsmessig ståsted, må slike store behov vurderes opp mot fordelene med å bygge nytt på disse lokasjonene. Særlig vil dette gjelde for løsningene på ungdomstrinnet.

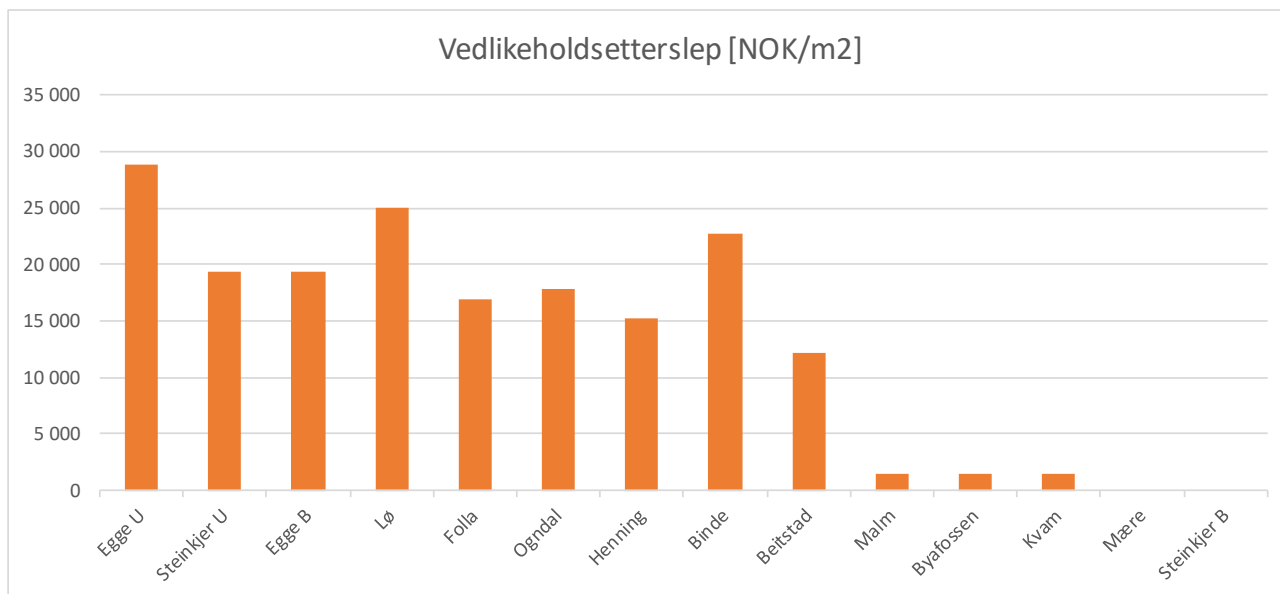
I strukturalternativene senere i planen, blir dette vurdert i løsningene.

Norconsult vurderer at vedlikeholdsetterslepet er såpass stort ved enkelte bygg, at skoleeier bør vurdere om det er mer hensiktsmessig å rive og sanere – og bygge helt nytt, framfor tunge rehabiliteringer med omfattende ombygginger. Fordelen med nybygg ligger i at kommunen i større grad sikrer seg skoleanlegg som er moderne og framtidsrettet – framfor å tilpasse ombygginger til en allerede bestemt bygningsstruktur, som gir føringer for pedagogiske løsninger og mulighetene i bygget.

I figuren under er vedlikeholdsetterslepet vist som grafer. I kronebeløp er det størst behov ved ungdomsskolene, samt Egge barneskole og Lø skole.

Når en måler vedlikeholdsetterslepet i kroner pr. kvm ved den enkelte skole, er det Egge ungdomsskole, Lø skole og Binde skole som kommer dårligst ut.

3.5 Økonomiske perspektiv

Det kommunale tjenestetilbudet må utvikles og dimensjoneres i samsvar med befolkningsvekst og befolkningens sammensetning. Dette må gjøres på grunnlag av en bærekraftig kommuneøkonomi.

Det som oftest gir størst uttelling på effektiv drift i skole- og byggebudsjettene er endring av skolestrukturen. En slik endring innebærer gjerne færre skoleenheter i bedre og mer arealeffektive bygg.

I denne utredningen er det modellert driftskonsekvenser av de ulike strukturmulighetene. De mulighetene som gir færre og større skoler – gir også de mest økonomisk effektive driftsenhetene – også når økte kapitalkostnader fra store investeringer medregnes.

Samtidig viser utbyggingsløsningene i konseptene lenger bak i planen, at det er mulig å redusere investeringene i barneskolene ved å i større grad utnytte eksisterende kapasitet ved f.eks. Steinkjer og Mære barneskoler.

3.6 Bygdeutviklingsperspektiv

¹I kommunens grunnlagsnotat fra 2012 er det i forbindelse med skolens betydning for lokalsamfunnet fremhevet de mest sentrale drøftingstema relatert til bygdeutviklings- og nærmiljøperspektivet.

Norconsult vurderer at notatet sine vurderinger innen dette tema, fremdeles er valide og svært godt beskrivende for de fordeler og ulemper som både politisk og administrativ myndighet må belyse i sakene om eventuelle endringer av skolekretsgrenser. Derfor er de viktigste kapitlene i sin helhet gjengitt i dette plandokumentet slik;

3.6.1 Skolens betydning for lokalsamfunnet

Skolen er en viktig arena og møteplass for lokalsamfunnet utenfor skoletiden. Både en skolenedleggelse og endringer av skolekretsgrenser vil kunne medføre en endring av strukturer og aktivitet i lokalsamfunnet. Endringene behøver ikke å medføre en negativ utvikling, men flertallet i et lokalsamfunn opplever som regel endring i skolestruktur som negativt.

3.6.2 Hvem – hva – hvor er egentlig "lokalsamfunnet"?

Det er flere måter å definere et lokalsamfunn på. Det kan være et geografisk avgrenset område eller det kan være fellesskapsfølelsen i en gruppe. Et lokalsamfunn kan defineres med basis i historikk og tradisjon eller med vekt på fremtidige utfordringer. Valg av innfallsvinkel vil påvirke hvordan man opplever endringer og hvilke følelser endringene setter i gang.

Definisjonen på ett lokalsamfunn er delvis felles og allmenngyldig og delvis subjektiv. Oppfatningene av hvilke konsekvenser en skolenedleggelse eller en endring i kretsgrense vil få, vil derfor variere fra person til person og mellom grupper innenfor lokalsamfunnet. Derfor kjennetegnes debatter omkring endringer i skolestruktur av mange ulike og delvis motstridende argumenter innad i lokalsamfunnet, noe som føles opprivende og kan virke splittende. Parallelt med slike spenninger innad i lokalsamfunnet oppstår det også ofte samlende prosesser, ved at lokalbefolkningen opplever sterkt fellesskap og engasjement for lokalsamfunnet i kampen for sin nærmiljøskole.

I mange tilfeller identifiseres lokalsamfunnet med skolekretsen. Skolenedleggelse og endring av kretsgrenser krever derfor en re-definering av lokalsamfunnet, nærmest en identitetskrise for berørte lokalsamfunn. Det kan enten innebære at lokalsamfunnet går fra å være en selvstendig enhet (skolekrets) til å bli en periferi i

¹ Teksten er hentet fra kommunens grunnlagsnotat fra 2012. Skolestruktur 2012.

en større enhet, at to (eller flere) likeverdige lokalsamfunn slås sammen til en større enhet, eller at lokalsamfunnet splittes i flere enheter (fordeles på flere kretser).

Det er viktig at alle involverte i en skolestrukturdebatt er klar over de prosesser debatten setter i gang i de berørte lokalsamfunnene, for å forebygge eventuelle skadelige effekter og støtte opp om gode og robuste relasjoner i lokalmiljøet både under prosessen og i etterkant.

3.6.3 Bærekraft og robusthet

En nasjons bærekraft måles ut fra BNP og beregning av "nasjonalformue". Et bærekraftig samfunn kjennetegnes av høye verdier innenfor samfunnsindikatorene realkapital, naturkapital og humankapital. Realkapital omfatter institusjoner, tjenestetilbud, infrastruktur og møteplasser. Naturkapital omfatter ytre miljøfaktorer. Humankapital omfatter sosial tilhørighet, boligforhold og individuell adferd. På landsbasis beregnes real- og naturkapital til sammen til om lag 25 % av nasjonalformuen, mens humankapitalen tilsvarer tett oppunder $\frac{3}{4}$ av verdiene som det Norske samfunnet rår over.

Selv om indikatorene er utviklet på nasjonalt nivå bør det være aktuelt å diskutere formue og bærekraft, også for mindre lokalsamfunn. Dersom målet er å opprettholde levende lokalsamfunn, er det relevant å diskutere hvilke kapitalverdier eller "lokalformue" et lokalsamfunn har og hva som eventuelt må tilføres eller skapes, dersom lokalsamfunnene skal være levende.

3.6.4 Realkapital i lokalsamfunnet og skolens funksjon

Et bærekraftig lokalsamfunn trenger et minimum av realkapital (institusjoner, tjenestetilbud, infrastruktur og møteplasser). I en undersøkelse fra Skottland, ble skolen rangert blant de tre viktigste sosiale institusjonene i lokalsamfunnet. Tilfredsstillende vegstandard er en annen faktor som har sterk innflytelse på hvor godt et lokalsamfunn fungerer (*Lokalsamfunnsundersøkelsen, Bygdeforsk 2010*). Tilgang til høyhastighets bredbånd er en faktor som trolig vil få økt betydning i tida som kommer (*Rapport fra Nexia for Distriktssenteret*).

I dagens lokalsamfunn tilbringer flertallet av yrkesaktive voksne mye av sin tid utenfor eget nærmiljø, og er mindre avhengig av et velfungerende lokalsamfunn enn før. Likevel vil mange oppleve tapt fellesskapsfølelse, redusert livskvalitet og utrygghet når sentrale strukturer i lokalsamfunnet svekkes eller faller bort.

Skolenedleggelse skjer dessverre ofte i mindre samfunn som allerede har marginalt med tjenestetilbud på grunn av lav befolkningstetthet. Hvilke konsekvenser skolenedleggelse får for lokalsamfunnet avhenger av hvilke funksjoner den aktuelle skolen har ivaretatt og hvorvidt det enten finnes, eller blir utviklet, andre strukturer i lokalmiljøet som bidrar til at disse funksjonene blir opprettholdt. Det er mange måter det kan skje på, men det mest nærliggende er ofte at lokalene som skolen har brukt gis et nytt innhold eller at det etableres nye aktiviteter ved et nærliggende forsamlingshus.

Eksempler på funksjoner som skolen ivaretar i et lokalsamfunn kan være:

- Foreldre blir kjent med hverandre/ etablere samhold innad i foreldregruppa
- Inkludering av tilflyttere
- Fritidsaktiviteter for barn og ungdom
- Kultur- og idrettsaktiviteter for ulike aldersgrupper
- Uorganisert møteplass for barn, unge og voksne
- Møtelokaler og arkiv/lager for lag og foreninger
- Arrangementslokale

Effekten av disse funksjonene er at det over generasjoner etableres en sterkt lokal tilhørighet, fellesskapsfølelse og identitet. Det er slike bånd som gjør lokalsamfunnet til noe mer enn et bosted. Det stimulerer til innbyggerne til felles innsats for å få lokalsamfunnet til å fungere og for at lokale verdier blir satt pris på, vedlikeholdt og foredlet.

Stilt overfor en skolenedleggelse er det relevant å diskutere hvorvidt de enkelte funksjonene vil forbli i lokalmiljøet eller om de vil følge med over i ny skole. Hvilke funksjoner er mest sentrale å opprettholde lokalt? Er det nye funksjoner som kan/ bør etableres for å erstatte funksjoner som bortfaller?

Det er lokalbefolkningen som best kjenner både lokale funksjoner, ønsker og behov. Kommunal forvaltning og offentlig tiltaksapparat kan være med å legge til rette for å opprettholde og utvikle nye funksjoner i samarbeid med lokalsamfunnet, men kan i liten grad drifte tilbud. Initiativ og drift må derfor være lokalt forankret.

Skolen er en viktig arena og møteplass for lokalsamfunnet utenfor skoletiden. Både en skolenedleggelse og endringer av skolekretsgrenser vil kunne medføre en endring av strukturer og aktivitet i lokalsamfunnet. Endringene behøver ikke å medføre en negativ utvikling, men flertallet i et lokalsamfunn opplever som regel endring i skolestruktur som negativt.

3.6.5 Framtidig bruk, evt. etterbruk

Gjenbruk av lokalene ved en nedlagt skole bør ideelt sett bidra til utvikling av et livskraftig lokalsamfunn. De ledige lokalene bør utnyttes på best mulig måte for å stimulere til en eller flere sentrale elementer i lokalsamfunnet, for eksempel fysiske rammer for arbeidsplasser, ulike tjenester eller sosialt liv, se figur. Eksempler på bruksformål kan være boliger, næringsvirksomhet, kulturaktiviteter og foreningsliv.

Det er naturlig at eierinteressene tar ansvar for og initiativ til endringsprosesser. Kommunen har juridisk eierskap til de fraflyttede lokalene, mens innbyggerne i lokalsamfunnet gjerne har et sterkt følelsesmessig eierforhold. Begge parter har dessuten stor interesse av velfungerende etterbruk. Fremtidige eierinteresser kan være lokalisert både lokalt og eller eksternt. Hvor tidlig i prosessen nye eiere kommer inn i bildet er svært varierende.

Viktige suksesskriterier for prosessen er at:

- Det legges til rette for bred medvirkning fra innbyggerne i lokalsamfunnet
- Det skapes aksept i lokalsamfunnet for de valg som gjøres og løsningene som utvikles
- De involverte aktørene besitter både kompetanse og kapasitet til både å lede og gjennomføre de nødvendige utviklingsprosessene

Ulike lokalsamfunn har ledelses- og gjennomføringskapasitet i varierende grad. Rollefordeling i slike utviklingsprosesser bør derfor tilpasses lokale forhold og det er relevant å diskutere hvor mye ansvar og initiativ som bør ligge hos henholdsvis lokalsamfunnet, kommunen eller nye eiere, og hvorvidt kompetanse og prosessledelse bør hentes eksternt.

3.6.6 Boligstruktur og befolkningsutvikling

Folks flyttevaneer viser en stadig sterkere sentraliseringstendens i retning av større steder hvor alt blir mindre oversiktlig og nært. Den geografiske og sosiale avstanden mellom der folk bor og der de arbeider, får sin skolegang og utdanning, blir større. Dette tapper mange mindre lokalsamfunn for ressurser og muligheter til å være noe mer enn et bosted for lokalbefolkningen. Samtidig ligger det potensiell tiltrekningskraft i små lokalsamfunn som lykkes med å skape de nære relasjonene, felles identitet og samhold. Mennesker som etterspør disse verdiene flytter gjerne mot strømmen, forutsatt at de har en arbeidssituasjon som tillater det.

Konfrontert med skolenedleggelse er det relevant å diskutere hvorvidt framtidig bosetting trues fordi lokalsamfunnet vil være mindre attraktivt, særlig for unge i etableringsfase og barnefamilier. Regjeringen har utviklet et scenario de har kalt "Framtidsbygda", hvor de peker på flere faktorer som bør tas med i vurderingen ved evaluering av stedet s attraktivitet som bosted, se figur.

Figuren gjenspeiler både lokalsamfunnets humankapital og realkapital, hvor barnehage- og skolelokalisering er en del av bildet. Reiseavstand til alternative arbeidsmarkeder og fritidstilbud vil være sentralt for hvilken retning befolkningsutviklingen vil ta. I sentrumsnære grender med svak realkapital vil innbyggerne gjerne trekke inn til sentrum for å delta i kulturtilbud eller gjennomføre fritidsaktiviteter, uten at det trenger å bety fraflytting. I mer perifere grender vil svekkelsen av realkapital kunne bidra til utflytting.

Et generelt trekk ved de lokalsamfunnene som lykkes med befolkningsutvikling synes å være at de er gode på involvering, inkludering og integrering (*Bygdeforskningsdagen 2011*), noe som tilsier at utviklingen avhenger mye av lokalsamfunnets humankapital.

3.6.7 Organisasjonsliv og fritidsaktiviteter

I Norge har vi gjerne en forestilling om at deltagelse i frivillige organisasjoner er en indikator på et godt samfunn – et som er preget av mangfold, medborgerlighet og engasjement. De frivillige organisasjonene blir oppfattet som viktige bidragsytere i samfunnet, blant annet fordi de er demokratiske aktører, skaper

fellesskap og samhold, formidler kunnskap og læring og bidrar til et samfunnsmessig samhold (*Barstad og Hellevik 2004*).

Dette bildet er imidlertid i endring. Frivillig arbeid og organisasjonsliv er i ferd med å skille lag. Nå gjør folk heller en innsats over kortere perioder uten å engasjere seg i det daglige arbeidet (*Dag Wollebæk, forsker Rokkansenteret*). Det synes også å skje en dreining i retning av sterkere individualisering og konsumfokusering blant folk. Dette vil trolig påvirke lokalsamfunnenes sosiale aktiviteter, samhold, frivillighet og fritidssysler.

En tradisjonell forestilling er at man i små lokalsamfunn har spesielt sterke fellesskap rundt et knippe kjerneaktiviteter som er hjørnesteiner i det sosiale livet i grenda. Vi tenker oss gjerne at organisasjonsaktiviteten er større i lokalsamfunn utenfor byene, og at den betyr mer for dem som ikke har et så bredt utvalg av organiserte tilbud.

Det er vanskelig å spå hvordan trendene innen organisasjonsliv og fritidsaktiviteter vil påvirke de enkelte lokalsamfunn i framtida. Mye vil trolig avhenge av innbyggernes evne til å opprettholde en felles, lokal identitet og styrke de mellommenneskelige båndene, som er med på å gjøre lokalsamfunnet til mer enn et bosted. Trolig vil det vokse fram moderne tilbud og sosiale møteplasser som både vil fortsette å vedlikeholde og foredle lokale verdier, og som er konkurransedyktige med tilbud i sentrumsområdene. I lokalsamfunn som har en egen nærmiljøskole, vil denne strukturen spille en viktig rolle i denne utviklingen (*jmfør kapittel 4.3 skolens funksjon*).

3.7 Skoleskyss - Reisetid og reiseavstand

² Retten til skoleskyss vil kunne ivaretas også ved de aktuelle strukturendringene. Det vil likevel føre til økning av antall elever som har behov for skoleskyss.

I henhold til rundskriv fra Utdanningsdirektoratet skal spørsmålet om hva som er akseptabel reisetid avgjøres etter en konkret vurdering. Utover det gir verken opplæringsloven eller rundskriv noen klare føringer på hva som er forsvarlig reisetid. I det fylkeskommunale reglementet opereres det med en selvpålagt norm for akseptabel reisetid. I reglementet er det imidlertid presisert at det kan gjøres avvik fra normen.

Det er fylkeskommunen som organiserer og tilrettelegger skyssopplegget for kommunene. I sin veileder til vedtatt skyssreglement opererer fylkeskommunen med en norm for maksimal anbefalt total reisetid:

Anbefalt totalt reisetid en vei er summen av beregnet gangtid + reisetid + ventetid. Normen gjelder for skyss mellom heim og nærmeste skole og er slik for de ulike årstrinnene:

- 45 minutter for 1. -4. årstrinn
- 60 minutter for 5. -7. årstrinn

Veilederen sier videre at den anbefalte totale reisetiden må avvike i enkelte tilfeller grunnet for eksempel lang avstand mellom heim og skole.

3.7.1 Skoler som får lengst tilleggsreiser i denne utredningen

I konseptene senere i rapporten er det overføring og fordeling av elever til ulike naboskoler. Det er særlig skoler i bygdene / utkantene som blir foreslått overført til andre skolekretser.

Tilleggsreiser / lengre reisevei enn i dag.

² Kapittelet er hentet fra kommunens grunnlagsnotat. Skolestruktur 2012

- Kvam skole til Egge barneskole - 17 min.
- Binde skole til Byafossen - 14 min
- Henning skole til sentrum eller Mære (Mære, Lø eller Steinkjer barneskole) - 9 min
- Ogndal skole til sentrum (Byafossen eller Steinkjer barneskole) 9-12 min.
- Beitstad skole og Folla skole til Malm skole 11 min fra Beitstad skole til Malm og 14 min fra Folla skole til Malm.

Merk at eventuelle stopp underveis ikke er medtatt i oversikten over.

I ettertid av et eventuelt valg av konsept og strukturløsning, bør kommunen se på organiseringen av skoleskyssen sammen med fylkeskommunen.

4 Kunnskapsgrunnlag – Læringsmiljøet - Forskning på skolestørrelser og skoletyper

Som et ledd i arbeidet med vurderinger av fremtidens skolestruktur for Steinkjer kommune vil det være relevant å se nærmere på hva forskning kan fortelle om ulike løsninger for skoletyper (rene barne- og ungdomsskoler og kombinerte skoler), og om skolestørrelser. Videre i rapporten følger en gjennomgang av studier som ser på skolestørrelse og skoletype som noen av flere faktorer som kan henge sammen med ulike resultatmål, samt en oppsummering av disse studiene til slutt.

For litteratursøk er i hovedsak Google Scholar blitt benyttet. I tillegg har referanselister i relevante artikler blitt grundig undersøkt og etterfulgt. Norske studier har blitt vektlagt i arbeidet da det vurderes at disse studiene har høyest relevans. Det understrekes at flere av studiene er flere år gamle og det tas forbehold om at det kan finnes relevante studier som ikke er oppdaget i løpet av arbeidet.

Høsten 2019 har det vært noe debatt innenfor norske forskningsmiljøer rundt ulike tilnærminger til forskning på kvalitet på skole og utdanning. Det presiseres at studiene som det vises til i all hovedsak er kvantitative studier som i større eller mindre grad ser på skolestørrelse eller skoletype som en av flere variabler for å forklare variasjoner i ulike resultatmål som for eksempel mobbing, eksamensresultater, resultater på nasjonale prøver og motivasjon. Andre variabler enn skolestørrelse og skoletype som kan være med å forklare ulike resultatmål i skolen er også svært viktige, men hører til en mer generell diskusjon om kvalitet i skolen som drøftes mer i kapitlene om skoleutvikling.

Det er pedagogisk rådgiver Martin Mathisen ved Norconsults avdeling for skole og barnehage som utførte dette litteratursøket. I denne delen er det prøvd å oppsummere nasjonal og internasjonal forskning på dette med skolestørrelser og skoletyper.

4.1 Psykososiale forhold

4.1.1 NIFU-rapport 2010: «hvis noen forteller om mobbing» - høyere andel elever blir mobbet på 1-10 skoler.

I rapporten undersøkes det og ses nærmere på en rekke forhold ved skolen som forhold elev/lærer, fysisk læringsmiljø, forhold mellom elever mm. Ved å se på strukturelle forhold i form av skoletyper og skolestørrelse isolert sett, viser rapporten til følgende funn:

Andelen av elever som mobber andre, er betydelig lavere på barneskoler enn på 1-10 skoler og ungdomsskoler. Andelen av elever som blir mobbet, er høyest på 1-10 skoler. Det er ingen forskjell av betydning mellom små og store skoler i omfanget av mobbing. (Lødding og Vibe 2010: side 11 og 75)

På den andre siden finner vi ingen direkte sammenheng mellom elevtall ved skolene og mobbing, bortsett fra en svak tendens til at det er færre jenter som blir mobbet ved de største skolene. En mulig tolkning av dette kan være at utfrysning, som er en vanlig form for mobbing blant jenter, kan oppleves som mindre dramatisk ved store skoler enn ved små, fordi det her finnes flere som eleven kan spille på. Sannsynligheten for at utfrysning fører til ensomhet er dermed mindre.

(Lødding og Vibe 2010: side 74)

Det bør også formidles at studien forteller om en betydelig lavere andel mobbere ved barneskolene og at denne andelen er høyest ved ungdomsskolene (Lødding og Vibe 2010: side 74).

4.1.2 Mobbeforsker Dan Olweus 2006: mobbing blant barn og unge: ikke mer mobbing på store skoler eller i store klasser.

Professor emeritus Dan Olweus ved Universitetet i Bergen har gjennom en lang karriere vært en sentral ressurs innenfor nasjonal og internasjonal forskning på mobbing og antisosial atferd. I temaheftet mobbing blant barn og unge fra 2006 viser han til egne publikasjoner og forskning når han slår fast at det finnes en hel del vanlige oppfatninger om mobbing og årsaker til mobbing som viser seg å ikke være riktige:

Det er ikke mer mobbing på store skoler eller i store klasser.

(Olweus og Solberg 2006, side 10)

Elevundersøkelsen 2016 og 2017: skolestørrelse liten eller ingen innvirkning på elevenes opplevelse av læringsmiljøet.

Som et ledd i analysene av svarene fra 2016 og 2017 har forskere fra NTNU Samfunnsforskning undersøkt hvilke bakgrunnsfaktorer som spiller inn for elevenes opplevelse av læringsmiljøet. Skolestørrelse er en av disse bakgrunnsfaktorene og fra datamateriale for både 2016 og 2017 er det ut klart at skolestørrelse har liten eller ingen påvirkning på elevenes opplevelse av læringsmiljøet både for ungdomstrinnet isolert sett og utvalget generelt:

Hovedkonklusjonen fra disse analysene er at bakgrunnsfaktorene foruten årstrinn og til dels kjønn, har liten eller ingen innvirkning på hvordan elevene har svart på de ulike indeksene.

(Wendelborg et. al. 2017 side xix)

Forskerne har undersøkt hvilke bakgrunnsfaktorer som spiller inn for elevenes opplevelse av læringsmiljøet. De har sett på kjønn, andel minoritetsspråklige elever, kommunestørrelse, skolestørrelse, lærertetthet, trinn og utdanningsprogram. Av disse har bare trinn og kjønn innvirkning på hvordan elevene har svart på de ulike læringsmiljøindeksene på Skoleporten. Det er ingen store endringer sammenliknet med tidligere elevundersøkelser.

(Udir 2018a, basert på Wendelborg et al. 2018)

4.2 Faglige resultater

4.2.1 SSB 2017: Long term impacts of class size in compulsory school – ingen tegn til positive effekter av å redusere klassestørrelse.

Statistisk sentralbyrå har fulgt elever som fullførte ungdomsskolen fra 1978 til 2003 for å se om klassestørrelse påvirker elevenes utdanningslengde og inntekt som voksen. Funnene ser ikke ut til å påvirkes av foreldrebakgrunn, skolestørrelse eller konkurranse mellom skoler. Likevel vurderes funnene som relevant for diskusjoner om skolesammenslåinger som vil føre til større skoler og følgelig større klasser:

I denne studien finner vi ingen tegn til positive effekter av en reduksjon i klassestørrelse.

(Leuven og Løkken 2017, side 3)

4.2.2 SØH-rapport nr. 01/10 Prestasjonsforskjeller mellom skoler og kommuner: Analyse av nasjonale prøver 2008 – negativ effekt for prestasjoner for elever på 5.trinn ved å gå i en kombinert skole.

I rapporten finner man en robust og signifikant negativ effekt på prestasjonene til elever på 5.trinn ved å gå i en kombinert skole (Bonesrønning og Iversen 2010, side 20). Det presiseres også at funnet er en gjennomsnittseffekt og at man også finner kombinerte skoler blant de 50 beste skolene i landet. Funnet nyanseres ytterligere ved at rapporten forklarer hvordan denne effekten er størst i områder hvor det gjennomsnittlige utdanningsnivået blant fedre er lavt og det vises til at skoletype ikke har noen særlig (eller signifikant) betydning ved skoler hvor utdanningsnivået er høyt.

Forskerne finner ikke den samme effekten med lavere elevprestasjoner for elever på 8.trinn ved kombinerte skoler og heller ikke at prestasjonene er systematisk relatert til hvilken skoletype elevene har gått på de første syv årene på barneskolen. Studien har ikke datagrunnlag til å skille ut elever ved 8.trinn på kombinerte skoler som også har bakgrunn fra rene barneskoler.

Resultatene kan med dette tyde på at faktorer som lærertetthet og skoletype ikke har samme effekt gjennom hele skolekarrieren.

4.2.3 NOVA-rapport nr. 10/12: Framgangsrike skoler under Kunnskapsløftet – skoletype og skolestørrelse har ingen betydning for skolens resultatutvikling.

Rapporten viser til ulike forhold som spiller inn på positiv karakterutvikling slik som opplevelse av godt læringsmiljø og sosioøkonomiske faktorer, men viser også til forhold som ikke synes å være forbundet med skolens resultatutvikling. Organisering som kombinerte skoler og skolestørrelse ser ikke ut til å ha selvstendig betydning for skolens fremgang i resultatutvikling (Bakken og Seippel 2012, side 8 ,34,38 og 41).

Rapporten understreker at det er likevel vanskelig å lese noen systematisk tendens ut fra disse resultatene og er derfor forsiktige i sine konklusjoner.

4.2.4 NOVA-rapport: For store forventninger? Kunnskapsløftet og ulikhetene i grunnskolekarakterer.

Rapporten avslutter et prosjekt fra 2007 som ser på om innføringen av Kunnskapsløftet kan være et bidrag til å redusere sosiale forskjeller i læringsutbytte på ungdomstrinnet.

For å se nærmere på denne problemstillingen studeres karakterene til samtlige elever som gikk ut av ungdomsskolen i perioden 2002-2011 ut fra en inndeling i ulike elevkategorier. Hovedfunnene viser til at det er lite som tyder på at Kunnskapsløftet har bidratt til at de sosiale ulikhetene er blitt mindre og det blir vist til at det innenfor enkelte områder heller er endringer i retning økte karakterforskjeller mellom elevkategorier basert på kjønn og sosioøkonomisk bakgrunn. I tillegg vises det til positive trekk for elever med innvandringsbakgrunn («minoritets elever») som har nærmet seg nivået til elever uten innvandringsbakgrunn («majoritets elever») (Bakken og Elstad 2012, side 10).

Når det kommer til skolestørrelse og skoleressurser viser rapporten til tidligere delstudier i prosjektet hvor det ikke er grunnlag til å trekke konklusjoner rundt skolestørrelse og prestasjonsforskjeller.

Skolestørrelse og skoleressurser har begrenset betydning for å kompensere for prestasjonsforskjeller.

(Bakken og Elstad 2012, side 10)

4.2.5 NIFU-rapport 45/2008 Elevenes læringsutbytte: Hvor stor betydning har skolen? En analyse av ulikhet i elevers prestasjonsnivå i fjerde, syvende og tiende trinn i grunnskolen og grunnkurset i videregående

Rapporten ser på i hvilken grad elevenes og skolenes læringsresultater samvarierer med ulikheter i ressursbruk, læringsmiljø, skolebasert vurdering og hvordan det arbeides med kvalitetsutvikling. I analysene kontrolleres det for kjennetegn ved elevene (som for eksempel deres kjønn, sosiale bakgrunn og innvandringsbakgrunn).

Analysen vektlegger ikke skoletype som variabler for 4. og 7. trinn og sier derfor ikke noe om eventuelle sammenhenger mellom skoletype og resultater. For 10. Trinn benyttes imidlertid kombinerte barne- og ungdomsskoler som variabler og viser til følgende, signifikante resultater:

Elever ved kombinerte barne- og ungdomsskoler gjør det noe bedre enn elever på reine ungdomsskoler. Hva denne effekten skyldes, vet vi ikke. Det er ikke en enkel effekt av skolestørrelse, fordi antall elever har ingen effekt på resultatene (Grøgaard, Helland og Lauglo 2008:127)

4.2.6 NIFU-prosjekt 2010 – 2013: Ressursbruk og læringsresultater i grunnopplæringen

Prosjektet ble gjennomført på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet med formål om å peke på mulige kvalitetsindikatorer for grunnopplæringen, samt hvordan kvalitetsindikatorer kan videreutvikles med utgangspunkt i tilgjengelige datakilder på nasjonalt nivå (Opheim, Gjerustad og Sjaastad 2013, side 7) Svært forenklet kan hovedfunnene fra prosjektet sammenfattes med følgende overskrifter:

- Sterk sammenheng mellom elevkjennetegn som kjønn, sosioøkonomisk bakgrunn og innvandrerbakgrunn og læringsutbytte
- Små forskjeller mellom skoler, omtrent 7 til 10 prosent av variasjonen i elevers prestasjoner kan knyttes til forskjeller mellom skoler
- Læringsmiljø viktig for elevenes prestasjoner. Et godt læringsmiljø defineres som inkluderende, støttende, punktlig og faglig orientert
- Sammenheng mellom undervisningsform og elevprestasjoner
- Høyt omfang av vurdering negativt for elevenes prestasjonsnivå
- Betydning av skoleressurser (her blir ikke skoletype nevnt eksplisitt)
- Stor variasjon mellom skoletimer
- Sammenheng mellom skoleledelse og elevenes læringsutbytte drøftes

(Opheim et al. 2013, side 8 og 9)

Selv om ikke forskjeller mellom ulike skoletyper er hovedfunn eller hovedfokus i prosjektet, blir imidlertid temaet undersøkt noe i flere av delrapportene. Funnene fra relevante delrapporter presenteres kortfattet i de kommende avsnittene. Skolestørrelse er imidlertid verken hovedfunn eller hovedfokus i prosjektet og sluttrapporten er klar på at opplysninger om skolestørrelse fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) ikke er funnet å være relevant for betydning for prestasjoner:

Skolestørrelse: Antall elever ved skolen er i prosjektet ikke funnet å være av betydning for prestasjonene.

(Opheim et al. 2013, side 46)

4.2.6.1 Delrapport 1: Kombinerte skoler best for de eldste elevene?

NIFU-rapport 34/2010 *De gamle er eldst? Betydning av skoleressurser, undervisningsformer og læringsmiljø for elevenes prestasjoner på 5., 8., og 10. trinn i grunnopplæringen*, er første delrapport fra prosjektet «ressursbruk og læringsresultater i grunnopplæringen». Rapporten bruker data fra GSI og Elevundersøkelsene fra skoleårene 2007-2008, 2008-2009 og 2009-2010.

Hovedfunnet i rapporten viser en sterk sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og elevenes prestasjoner, men rapporten viser også til enkelte funn / korrelasjoner knyttet til ulike skoletyper. På 5.trinn deltar 40% av landets skoler og det drøftes om seleksjon av skoler kan bidra til rapportens resultater for 5.trinn, men forfatterne har ingen grunn til å anta at dette er tilfelle (Opheim et al. 2010, side 195). På grunn av mangelfulle opplysninger om avgiverskole i datamaterialet har rapporten kun elever fra kombinerte skoler på 8.trinn. (Opheim et al. 2010, side 40).

I tråd med studiene til Bonesrønning og Iversen (2010) viser rapporten at elever ved rene barneskoler presterer klart bedre enn elever ved kombinerte skoler (Opheim et al. 2010, side 78). Prestasjonsmålet er her resultater på nasjonale prøver. For miljøindikatorer som materiell utrustning, positivt læringsmiljø og motivasjon viser rapporten også at elever ved rene barneskoler i snitt oppgir å være noe mer fornøyd med skolens materielle utrustning, at de har et mer positivt læringsmiljø og bedre motivasjon enn 5. trinns elever ved kombinerte skoler (1-10 skoler). (Opheim et al. 2010, side 89). Det fremmes en antagelse om at elever på 5.trinns prestasjoner og skoletype har sammenheng med skolens læringsmiljø, men rapporten tar forbehold om at kjennetegn ved skolens læringsmiljø ikke synes å forklare hele effekten av skoletype på resultatene (Opheim et al. 2010, side 94).

For ungdomstrinnet og 10.klassinger viser imidlertid rapporten til motsatte resultater. Prestasjonene er høyere ved kombinerte skoler enn ved rene ungdomsskoler og det reflekteres rundt at resultatene samlet sett kan indikere at det ungdomstrinnet på de kombinerte skolene som får mest oppmerksomhet og ressurser (Opheim et al. 2010, side 172 og 188). Det drøftes også rundt hvordan skole/læringsmiljø kan være en tolkning av resultatene:

De eldste elevene dominerer miljøet og virker skremmende for de minste. Elevene på 5. trinn ved kombinerte skoler trives dermed dårligere enn 5. trinns-elever ved rene barneskoler, og forskjellen i skolemiljø forklarer prestasjonsforskjellene. På samme måte, bidrar skolemiljøet til å forklare prestasjonsforskjellene på 10. trinn, ved at de eldste elevene trives bedre på de kombinerte skolene enn på de rene ungdomsskolene. (Opheim et al. 2010, side 195).

4.2.6.2 Delrapport 2: Elevers prestasjonsutvikling -hvor mye betyr skolen og familien

Denne rapporten ser, med samme datakilder som delrapport 1 (Opheim, Grøgaard og Næss 2010), på betydningen av skolens bidrag til elevenes læringsutvikling. (Wiborg, Grøgaard, Støren og Opheim 2011, side 3). Det undersøkes sammenhenger mellom resultater på nasjonale prøver på 5. og 8.trinn og mellom resultater på 8.trinn og standpunkt karakterer på 10.trinn.

Utvalget består også her av elever fra norske barne- og ungdomsskoler. Hovedfunnene i rapporten er ikke rettet mot ulike skoletyper, men forskjeller mellom rene barne- og ungdomsskoler og kombinerte skoler er likevel et av flere temaer som blir undersøkt. Rapporten viser til at det å gå på kombinerte barne- og ungdomsskoler har en generell positiv sammenheng med prestasjonsutvikling (Wiborg et al 2011, side 14, 93, 94, 134).

Hovedresultatene i rapporten er imidlertid, noe forenklet, følgende funn:

- Jenter har fortsatt et forsprang på gutter
- Fortsatt sosiale forskjeller i skoleprestasjoner
- Elevenes innvandringsbakgrunn har stor betydning for skoleresultatene

(Wiborg et al 2011, side 8-9)

4.2.7 Førsteamanuensis Christian Beck 2012: Sosial bakgrunn – et skoleproblem

Tidligere førsteamanuensis ved pedagogisk forskningsinstitutt UiO Christian W. Beck, ser i artikkelen *Sosial bakgrunn – et skoleproblem* på læringsresultater ved å ta utgangspunkt i en fordeling av elever i arbeiderklasse og middelklasse ut fra om minst én av foreldrene har høyere utdanning.

Artikkelen ser på sammenhenger mellom standpunkt karakterer etter 9.trinn og ulike forhold som både gjelder skolen elevene går på og deres sosiale bakgrunn. Funnene i studien er at sosial klasse, kjønn og lærerdyktighet forklarer mest av forskjellene i standpunkt karakterene og at forhold som om elevene bor i byen eller på landet, om de går på små eller store skoler, går på offentlige eller private skoler og om de går i rene ungdomsskoler eller i kombinerte barne- og ungdomsskoler blir lite viktige og ikke signifikante når man tar hensyn til sosial klasse og kjønn (Beck 2012).

4.2.8 Statistisk sentralbyrå 2017: Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen?

Rapporten ser gjennom avanserte statistiske metoder på skolebidragsindikatorer i form av hvor høyt gjennomsnittresultat man forventer at skolen / kommunen får hvis man tar hensyn til elevsammensetningen på skolen / i kommunen og kontrollerer for elevenes tidligere resultater (Steffensen et. al. 2017, side 8-9). Rapporten tar imidlertid klare forbehold rundt at skolebidragsindikatorerne på ungdomstrinnet sier noe om skolens bidrag til elevens læring i eksamensfaget eleven kommer opp i, men ikke noe om skolens bidrag til læring i andre fag eller skolens evne til å ivareta andre deler av skolens oppdrag (Steffensen et. al. 2017, side 4).

Når det kommer til skolestørrelse benytter rapporten trinnstørrelse som begrep og skiller mellom skoler med over 90 elever per trinn (3-parallele skoler og større), skoler med 30-90 elever per trinn (2- 3 paralleller) og skoler med 10-30 elever per trinn (1-parallell).

Når resultatene til elevene blir justert ut fra prinsippene om skolebidrag kan man se enkelte tendenser for forholdet mellom resultater og trinnstørrelse. Større trinnstørrelser henger sammen med noe høyere skolebidrag selv om det understrekes at denne sammenhengen er veldig svak.

På alle trinn er skolebidraget mer stabilt for større skoler. Dette er som forventet, ettersom utvalgstilfeldigheter spiller en mindre rolle når vi har et større antall elever (Steffensen et. al. 2017, side 49).

Det er en svak positiv sammenheng mellom trinnstørrelse (skolestørrelse) og skolebidragene på mellom- og ungdomstrinnet. Den positive sammenhengen mellom trinnstørrelse og skolebidrag er veldig svak på mellom- og ungdomstrinnet – med korrelasjonskoeffisienter på 0,17 og 0,10

(Steffensen et. al. 2017, side 62 og 96).

4.3 Internasjonale studier

Det er store forskjeller mellom hva som regnes som små, mellomstore og store skoler mellom norske forhold og internasjonale forhold, og mellom grunnskoler og videregående skoler. Dette fører til at man ikke nødvendigvis kan overføre funn fra store internasjonale undersøkelser direkte til norske forhold.

Skolestørrelsens påverkan på elevers skoleprestasjoner og sosiale situasjon i skolen (Adolfsson 2014)

Forskningsoversikten har som eksempel til hensikt å undersøke hva den samlede forskning sier om skolestørrelsen som påvirkningsfaktor for så vel forutsetninger, prosesser og resultat koblet til elevers skoleprestasjoner og sosiale situasjon. Rapporten tar imidlertid klare forbehold knyttet til generalisering og direkte overføringen av funnene:

En övervägande del av de artiklar som analyserats har sin grund i en amerikansk skolkontext vilket innebär, som ovan nämndes, att en viss försiktighet måste vidtas när dessa resultat ska kopplas till en svensk kontext. En majoritet av undersökningarna har ett fokus mot de högra årskurserna, även om det finns flera exempel på studier som också är inriktade mot de lägre. En del av undersökningarna omfattar också både de lägre och högre årskurserna. (Adolfsson 2014, side 7)

Ut fra forskningsgjennomgangen kan man *ikke entydig fastslå at skolestørrelse har betydning for elevenes skoleprestasjoner*. Man kan konstatere at det er veldig få studier som slår fast at elevers skoleprestasjoner gagnes av store skoleenheter (over 800 elever), og særlig ikke for de yngste elevene. Spørsmålet ser ut til å være om elevenes skoleprestasjoner gagnes av små skoler, eller om skolestørrelse har noen påvirkning overhodet. Elevgrupper som i utgangspunktet har dårligere forutsetninger (lav sosioøkonomisk status eller utenlandsk bakgrunn) gagnes i større grad av å være på mindre skoler (under 2-300 elever).

Ut fra forskningsgjennomgangen kan man si at *skolestørrelsen kan ha en viss påvirkning på elevenes sosiale situasjon*. Flere studier tenderer til at på et generelt plan gagnes elevenes nærvær, grad av skoleavhopp, følelse av tilhørighet og delaktighet, engasjement for skolearbeidet på de mindre skolene. Det samme gjelder foreldrenes engasjement og opplevelse av innflytelse. Det er imidlertid viktig å være bevisst på at man snakker om små og mellomstore skoler i norsk målestokk når man vurderer fremtidens skolestruktur i Steinkjer (?).

John Hattie Synlig læring (2013)

Den profilerte utdanningsforskeren *John Hattie* ser også på skolestørrelse i *Synlig læring (2013)*, en sammenfatting av mer enn 800 metastudier, på hva som har effekt på elevenes læring. Også Hattie tar tydelige forbehold knyttet til generalisering av funnene fra disse metastudiene:

De fleste av funnene fra metaanalysene ble avledet fra studier som er utført i engelsktalende, høyt utviklede land (spesielt, men ikke utelukkende i USA). Vi bør ikke generalisere funnene fra disse metaanalysene til å gjelde for ikke-engelsktalende eller lavt utviklede land (Hattie 2013, side 40).

Skolestørrelse som påvirkning har ut fra Hatties arbeid en effektstørrelse på $d=0,43$, noe som betyr at skolestørrelse har effekt på elevenes læring ut fra en standard om at effekter over 0,40 er verdt å ha (Hattie 2013, side 45). Det må presiseres at grunnlaget for effektstørrelsen i hovedsak er studier knyttet til videregående skoler i engelskspråklige land med en forståelse av mellomstore skoler som 600-900 elever når man ser på hva Hattie viser til om skolestørrelse i sin oppsummering:

Stekelenburg (1991) hevdet at store skoler kan være dyre å drifte, men de læreplanmessige fordelene ved store skoler reduseres når elevtallet blir vesentlig høyere enn 800. Han mente at den optimale skolestørrelsen var på omtrent 800 elever, og hevdet at «jo mindre den videregående skolen er, desto mer ser det ut til at det å øke antall registrerte elever korrelerer positivt med høyere testresultater. Konsolidering av svært små (videregående) skoler kan være viktigere enn konsolidering av store skoler» (Stekelenburg (1991) i Hattie 2013, side 132).

Det hevdes altså at det er en «optimal» skolestørrelse – og for stor eller for liten kan redusere skolens effektivitet (Hattie 2013, side 133).

Jo mer ressurssterkt elevkullet er, desto større er den optimale størrelsen – og jo høyere andel av minoritets elever, desto mindre er den optimale størrelsen (Howley og Bicek 1999; Lee og Smith 1997 i Hattie 2013:133.)

Vurdering basert på forskningsrapporter (også hente fra skolestørrelse).

Ingen av de presenterte studiene har valg av skoletype eller skolestørrelse som hovedfokus. Skolen er en kompleks organisasjon med en rekke faktorer som spiller inn på elevers utbytte av skolegangen både sosialt og faglig slik det henvises til i gjennomgåtte studier. I flere av studiene trekkes som eksempel hjemmeforhold, kjønn, bakgrunn, læringsmiljø ut som sentrale faktorer og blir viet mer oppmerksomhet. Det er også viktig å reflektere rundt at det i flere av studiene er benyttet gjennomsnittstall. SØH-rapporten fra 2010 kan være et eksempel på dette da den viser at kombinerte skoler finnes blant landets 50 beste skoler til tross for at rapporten som eksempel viser signifikant dårligere resultater for barneskoleelever ved kombinerte skoler.

Man kan likevel trekke noen forsiktige hovedlinjer ut fra presenterte studier, uten at disse bør vektlegges for tungt.

- Ut fra rapportene kan det tyde på at **ungdomsskoleelever i større grad enn barneskoleelever oppnår fordeler med å gå på kombinerte skoler sammenlignet med rene barne- og ungdomsskoler.**
- Det vises til rapporter med bedre resultater på nasjonale prøver, motivasjon og læringsmiljø på de rene barneskolene. Det er også verdt å legge merke til studien om mobbing fra 2010 som viser at andelen av elever som mobber andre, er betydelig lavere på barneskoler enn på 1-10 skoler og ungdomsskoler (Lødding og Vibe 2010: side 11 og 75).
- For ungdomstrinnet viser enkelte av studiene til små og lite signifikante forskjeller og er forsiktige i konklusjonene, mens andre studier viser til høyere prestasjoner og positiv prestasjonsutvikling ved kombinerte skoler.
- Det er begrenset grunnlag for å hevde at *skolestørrelse* isolert sett er avgjørende for elevers psykososiale forhold og faglige resultater.

Hvorfor resultatene er som de er, har man derimot ikke anledning til å si noe bastant om basert på studiene. Det er viktig at selv om studier kan fortelle om noe korrelasjon (sammenhenger) mellom skoletyper og ulike

resultatmål med en viss sikkerhet (signifikans), kan man ikke på samme måte si noe om direkte årsakssammenhenger (kausalitet) i form av at ulike skoletyper fører til det ene eller det andre.

I flere av studiene blir andre forhold ved skolene, især læringsmiljø og sosioøkonomisk bakgrunn trukket frem som faktorer som har langt større påvirkning på elevers faglige og sosiale utbytte av skoletiden. For vurderinger av fremtidig skolestruktur vil det derfor være relevant å drøfte rundt hvordan de ulike strukturalternativene kan legge til rette for systematisk og godt arbeid med læringsmiljøer og innholdskvaliteter i skolen gjennom skoleutvikling, noe som drøftes mer i de neste kapitlene.

5 Konseptvalg / alternative skolestrukturer på barnetrinnet

Det vil være fullt mulig å kombinere ulike løsninger i de vurderte strukturkonseptene mellom hverandre, slik at det kan etableres andre strukturløsninger enn det som er vurdert i dette kapittelet.

5.1 Fokusområder

- **Sikre fysiske lærings- og arbeidsmiljø som stimulerer til pedagogisk variasjon og metodebruk**
 - Sikre at grunnskolene har gode forutsetninger for å drive med pedagogisk utviklingsarbeid, pedagogisk kvalitet og organisasjonsbygging
 - Sikre barneskoler som ivaretar føringene fra Fagfornyelsen med søkelys på lærersamarbeid og økt spesialisering, mv.
 - Skolestrukturalternativene skal effektivisere skole- og bygningsdriften for kommunen
 - Mange barneskoler med lav funksjonalitet – gir behov for utbygging og fornying av grunnskolene barneskolene i den vurderte perioden.
 - Arealbehov i tråd med foreslåtte arealnorm
- **Behovsstyrt utbygging og modernisering**
 - En barneskolestruktur som i størst mulig grad samsvarer med de langsiktige behovene – og som sikrer moderne fysiske læringsmiljø for elever og ansatte.
 - Sikre at grunnskolene har kapasitet til å håndtere elevtallet i inntaksområdet
 - Tiltakene innføres slik at de sikrer en planstyrt, langsiktig og økonomisk bærekraftig utbygging som er avstemt med kommunens økonomiske handlingsrom og føringer i kommuneplanen.
 - Utnytte skoler med ledig skolekapasitet og som er gode fysiske læringsmiljø og funksjonelle i mange år fremover. Sikre god kapasitetsutnyttelse av skoleanlegg som er funksjonelle og nye.
- **Etablere større barneskoler**
 - Skolestørrelser på barnetrinnet som i størst mulig grad gir barneskoler mellom 200-300 elever i grendene, større barneskoler i sentrum av Steinkjer.
 - Justering av eventuelle skolekretser vil komme som egne saker til politisk behandling og i tråd med statlige retningslinjer
- **Nye strukturer skal bidra til bedre ressursutnyttning og økonomisk bærekraft**
 - Alternative konsepter / strukturer skal gi grunnlag for bedre og mer effektive grunnskoletenester
- **Øke andelen av investeringene til nybygg og modernisering av grunnskolene framfor rehabilitering av gammel bygningsmasse.**
 - Den tekniske tilstandsgjennomgangen av skolebyggene i Steinkjer kommune viser store vedlikeholdsetterslep på enkeltskoler. Tiltakene ved de skolene som har store og omfattende vedlikeholds- og rehabiliteringsbehov, er foreslått revet – og erstattet som nybygg/tilbygg i denne planen. Kommunen må gjøre vurderinger om hvilket tiltaks nivå som både gir økonomisk effektivitet og som samtidig gir fysiske lærings- og arbeidsarealer som møter fremtidens krav.
 - Tiltaksprofilen i denne planen legger opp til en langsiktig fornying av byggene

- **Malm skole**

- Malm skal være et kommunedelsenter i kommuneplanen. Grunnskoletiltjenesten er en sentral del av kommunens funksjoner som bør/skal være lokalisert i et delsent. Det er sentralt at delsentra har offentlige og flerfunksjonelle funksjoner og tilbud. Malm skole blir derfor ikke foreslått endret eller overført til andre inntaksområder.

5.2 Generelle forutsetninger og prinsipper for konseptene / alternativene

- Skoleanlegg som er moderne og som er nybygd skal i størst mulig grad videreføres som funksjonelle anlegg i konseptene. Tre skoler ligger fast og vil ikke overføres til andre skolekretser. Dette gjelder for:
 - Mære skole
 - Steinkjer skole
 - Byafossen skole
- Malm skole ligger fast i denne utredningen fordi det er klare føringer i kommuneplanen om å utvikle området som et kommunedelsenter med grunnskoletiltjenester.
- **Utarbeidet prognose danner grunnlaget for dimensjoneringsbehovet for førskolebarn 1-5 år og elever**
 - Elevtallsutvikling for hver enkelt skole etter årstrinn
- **Arealnormene angir arealbehovene og hvor mye areal som bør realiseres**
 - Utarbeidet eget forslag for skole – danner grunnlag for arealberegning

5.3 Økonomiske forutsetninger for investeringskostnadene (inkl. mva.)

5.3.1 Grunnskoleinvesteringen – tiltaksnivå og priser pr. m² (inkl. mva.)

De investeringsmessige kalkylene i strukturalternativene / mulighetene tar utgangspunkt i slike forutsetninger inkl. mva.:

- Rive- og saneringskostnader kr. 2 000 kr/m²
- Ombyggingskostnader kr. 20 000 kr/m²
- Nybygg / Tilbygg kr. 42 000 kr/m²
- Vedlikeholdsetterslep – vurdert av Norconsult – legges til grunn for tiltaksnivå i alle alternativ.

Det er valgt å bruke en prosjektkostnad på **kr. 42 000,- / m² bruttoareal (BTA)** nybygg inkludert infrastruktur og grunnarbeid på tomta.

Det er da medregnet de kostnadskomponenter som ligger inne i standard kontoplan for byggeprosjekt:

- rigg og drift
- bygning
- vvs
- elektro sterkstrøm
- elektro svakstrøm
- andre installasjoner (heis)
- utomhusarbeider (internveier, stier, enkel beplantning, mv)

- generelle kostnader (honorar, gebyr mm)

Det er ikke regnet med:

- marginer og reserver
- løst inventar og utstyr
- kostnader til tomtekjøp
- infrastruktur utenfor skoletomten
- Eventuelle erstatningsbygg / paviljonger i en byggefase
- Kostnader til leker, baner og større opparbeidelse av uteområdet til elevrettede og varierte aktiviteter (Vedtatt egen investeringsplan for 2018-21 – Uteområde)
- Inntekter fra salg/avhending av eiendommer

Noe fast inventar kan medregnes i kostnaden over. For løst inventar bruker flere kommuner en «tommefingerregel» på inventarkostnader på 5-10 prosent av byggekostnad eller ca. kr. 35 000-40 000 pr. elev.

5.3.2 Vedlikeholdsetterslepet

Norconsults gjennomgang av skolebyggene legges til grunn for tiltaksnivå i alle strukturalternativ – og tilpasset tiltaksnivået for hver skole. Dersom et skolebygg foreslås revet, vil selvsagt vedlikeholdsetterslepet slettes. Dersom deler av bygget rives, vil vedlikeholdsetterslepet justeres i tråd med nybyggtiltaket.

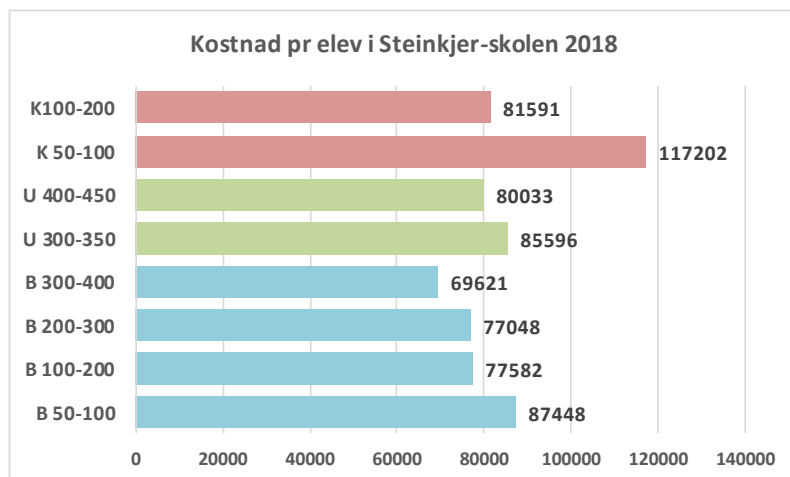
5.3.3 Rive- og saneringskostnader

Rive-/saneringskostnader er satt til kr. 2 000 pr. m². (Eventuelle kostnader knyttet til erstatningsbygg/paviljonger i byggeperioden er ikke tatt med i beregningene).

5.4 Økonomiske forutsetninger for driftskostnader

5.4.1 Skoledrift

Skoledriften tar utgangspunkt i netto kostnad pr. elev, basert på kommunens kostnader i 2018. Inkludert i tallene ligger kostnader til spesialundervisning, SFO og særskilt norskopplæring. Samisk undervisning er ikke inkludert i tallene.

Figuren viser en klar sammenheng mellom størrelsen på kostnadene og størrelsen på skolen. Større skoler har flere elever å fordele kostnaden på, slik at disse blir rimeligere å drifte for kommunen. Elevene ved Egge barneskole og Steinkjer skole ligger under kr. 70 000 pr elev i skoledrift og har kommunens laveste kostnad pr. elev. Også ungdomstrinn med mange elever oppnår lavere skoledrift enn mindre skoler.

Dette er som oftest bakgrunnen for de økonomiske motivene for å endre skolestrukturen rundt i Norge – fra små og mange skoler til større og færre skoler. For å kvalitetssikre effekten av skoledriften, kan kommunen legge inn forutsetningene i konseptene i egen ressurstilodelingsmodell.

5.4.2 Bygningsdrift

FDV-kostnaden tar utgangspunkt i kostnadsnivået / normtallet i Norsk Prisbok 2017 – Type 6.1 Skolebygning. Her er nivået satt til 679 m² pr. BTA. I regnearkene er dette avrundet opp / justert opp til kr. 700 pr. m² BTA.

5.4.3 Rente- og kapitalkostnader

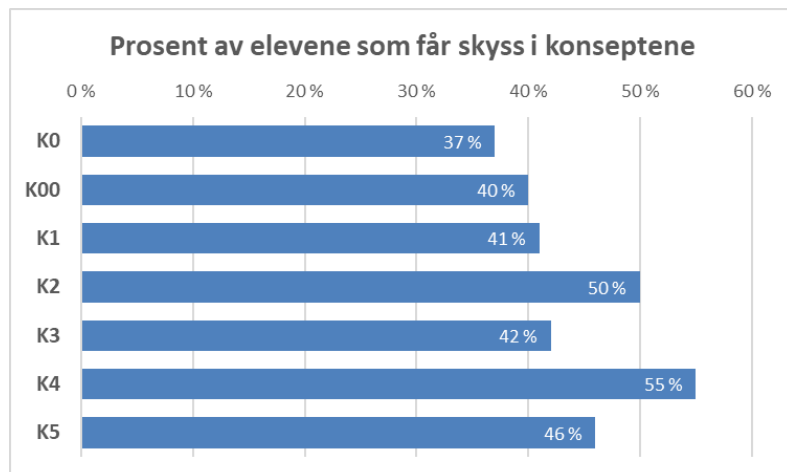
Kapitalkostnaden tar utgangspunkt i et annuitetslån med nedbetalingstid over 30 år med 4% årlig rente. Årlig rente- og kapitalkostnad utgjør ca. kr. 58 000 pr. investert million kroner.

5.4.4 Skoleskyss

Skoleskyssen tar utgangspunkt i nivået fra kommunen for budsjettåret 2020. På barneskolene og de kombinerte skolene fikk 829 elever (inkl. private skoler) av 2 197 elever innvilget skoleskyss. 206 elever hadde skyss grunnet farlig skolevei. I årskostnad utgjør dette kr. 8 171 pr elev som har skyss.

Det er barneskolene i sentrum som har færrest elever på skyss. Binde (77%), Henning (76%), Kvam (90%) er de skolene med flest prosentvis av elevene på skyss.

Dette nivået er skjønnsmessig videreført i alle konseptene på barnetrinnet. Lengre reisevei for flere elever gir dyrere skyss i konseptene.

I figuren over ser vi antall elever i prosent som vil trenge skoleskyss i de sju vurderte strukturkonseptene. I og med at mange elever ved enkeltskoler har en høy andel skoleskyss i dag, varierer økningen mellom 3-18 prosent – sammenlignet med K0 eller mellom ca. 70-400 flere elever på skyss enn videreføring av dagens situasjon. I konsept K6 må også over halvparten av elevene på buss.

5.5 Konsept 0: Videreføring av dagens struktursituasjon – Ti barneskoler / to kombinerte skoler

5.5.1 Strukturelle konsekvenser

Ingen – samme situasjon som i dag. Eksisterende skole- og inntaksområder videreføres.

5.5.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Bygg A og B rives og erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Resten av bygget rehabiliteres i tråd med tilstandsvurdering. Sløydsal i samfunnshuset trenger oppgradering.
Byafossen skole	Et lite vedlikeholdsetterslep som krever en mindre investering. Skolen mangler ca. 450 m ² iht arealnorm. Synkende elevtall gjør at skolen ikke trenger utbygging.
Egge barneskole	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Har lite areal tilgjengelig i skoleanlegget og bør få tilført mer lærings- og ansattareal iht arealnorm. Litt ombygging av eksisterende bygning for å sikre sammenheng mellom «gammelt» og nytt.
Lø skole	Nybygg. River eksisterende skole og bygger nytt.
Mære skole	Ingen behov. (Spesialrom i leide areal har behov for oppgradering / rehabilitering)
Ogndal skole	Bygg A og B rives. Nybygg/tilbygg tilsvarende arealnorm. (B80 eks. idrett)

Henning skole	Mindre oppgraderinger av bygg A, B og C. Nybygg for å tilføre skolen funksjoner i samsvar med norm (Spesialrom/Gymsal)
Steinkjer skole	Ingen behov.
Folla skole	Mye bygningsareal. Oppgraderinger for å ivareta vedlikeholdsetterslepet.
Malm skole	Svært mye samlet bygningsareal, men lite behov. Oppgradering i tråd med vedlikeholdsetterslep.

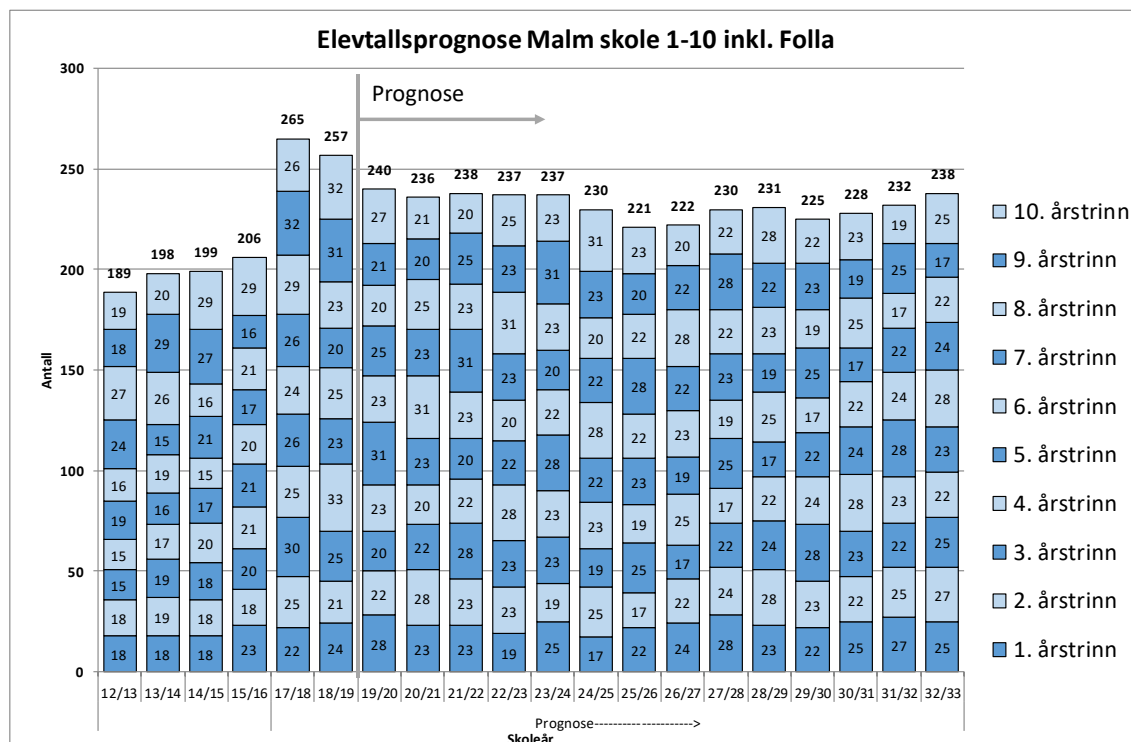
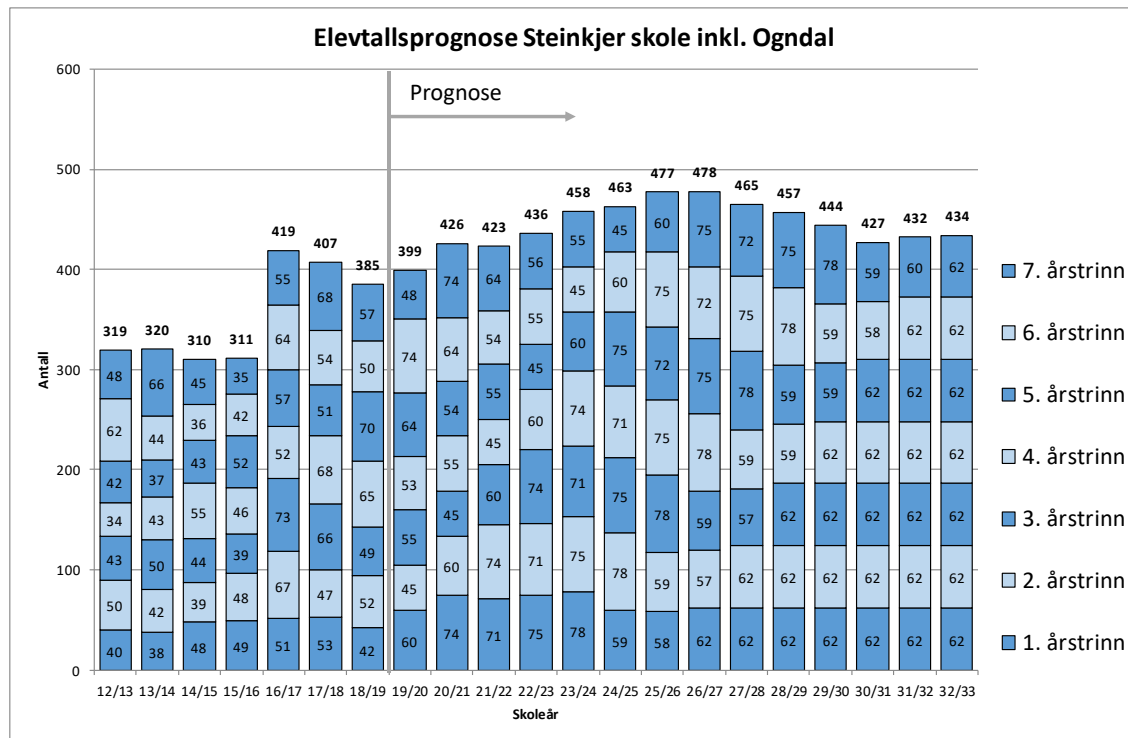
5.5.2.1 Investeringskonsekvenser

				Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
KONSEPT 0 - Dagens situasjon - Ti barneskoler - to kombinerte skoler	Dimensjonere nde elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Riving/ sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Riving/ sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investerings- kostnad
Beitstad skole (leier gymsal / hall)	180	2 473	2 432			2 473		-	-	14,8 mill	-	14,8 mill
Binde skole	110	1 409	1 902	1 164	247	247	1 655	2,3 mill	4,9 mill	0,5 mill	69,5 mill	77,3 mill
Byafossen skole inkl gymsal / idrett	110	1 793	2 250			1 793		-	-	2,7 mill	-	2,7 mill
Egge barneskole inkl gymsal / idrett	330	6 324	4 652	4 468	300	-	2 796	8,9 mill	6,0 mill	-	117,4 mill	132,4 mill
Kvam skole inkl. gymsal / idrett	100	1 674	2 063		200	1 674	500	-	4,0 mill	2,5 mill	21,0 mill	27,5 mill
Lø skole inkl gymsal / idrett	170	2 872	2 889	2 872		-	2 889	5,7 mill	-	-	121,3 mill	127,1 mill
Mære skole eks gymsal / idrett / litt spesialrom	230	3 039	3 148					-	-	-	-	-
Ogndal skole inkl. gymsal / idrett	80	1 973	1 500	1 603	200	338	1 162	3,2 mill	4,0 mill	17,7 mill	48,8 mill	73,7 mill
Henning skole eks gymsal	90	1 077	1 688		300	1 165	611	-	6,0 mill	1,9 mill	25,7 mill	33,6 mill
Steinkjer skole	400	6 620	5 158					-	-	-	-	-
Folla skole 1-10 eks idrett inkl. u.trinn	60	2 260	1 500			2 260		-	-	38,4 mill	-	38,4 mill
Malm skole 1-10 (barnetrinnet) inkl idrett, inkl u.trinn	190	4 622	3 017			4 622		-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	36 136	32 199	10 107	1 247	14 572	9 613	20,2 mill	24,9 mill	85,4 mill	403,7 mill	534,3 mill

Konsept 0 – Videreføring av dagens situasjon med ti barneskoler og to kombinerte skoler – har et estimert investeringsbehov på ca. kr. 543 mill. Tiltakene ved Egge barneskole, Lø skole, Binde skole og Ogndal skole utgjør de mest kostbare i dette konseptet.

5.6 Konsept 00 – Utnytte ledig skolekapasitet – Ni barneskoler / en kombinert skole

5.6.1 Strukturelle konsekvenser

5.6.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Bygg A og B rives og erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Resten av bygget rehabiliteres i tråd med tilstandsvurdering. Sløydsal i samfunnshuset trenger oppgradering.
Byafossen skole	Et lite vedlikeholdsetterslep som krever en mindre investering. Skolen mangler ca. 450 m ² iht arealnorm. Synkende elevtall gjør at skolen ikke trenger utbygging.
Egge barneskole	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Har lite areal tilgjengelig i skoleanlegget og bør få tilført mer lærings- og ansattareal iht arealnorm. Litt ombygging av eksisterende bygning for å sikre sammenheng mellom «gammelt» og nytt.
Lø skole	Nybygg. River eksisterende skole og bygger nytt.
Mære skole	Ingen behov. (Spesialrom i leide areal har behov for oppgradering / rehabilitering)
Ogndal skole	Avhendes
Henning skole	Mindre oppgraderinger av bygg A, B og C. Nybygg for å tilføre skolen funksjoner i samsvar med norm (Spesialrom/Gymsal)
Steinkjer skole	Ingen behov. Kapasitet til elevene fra Ogndal.
Folla skole	Avhendes.

Malm skole	Oppgradering i tråd med vedlikeholdsetterslep. Kapasitet til elevene fra Folla.
-------------------	---

5.6.3 Investeringskonsekvenser

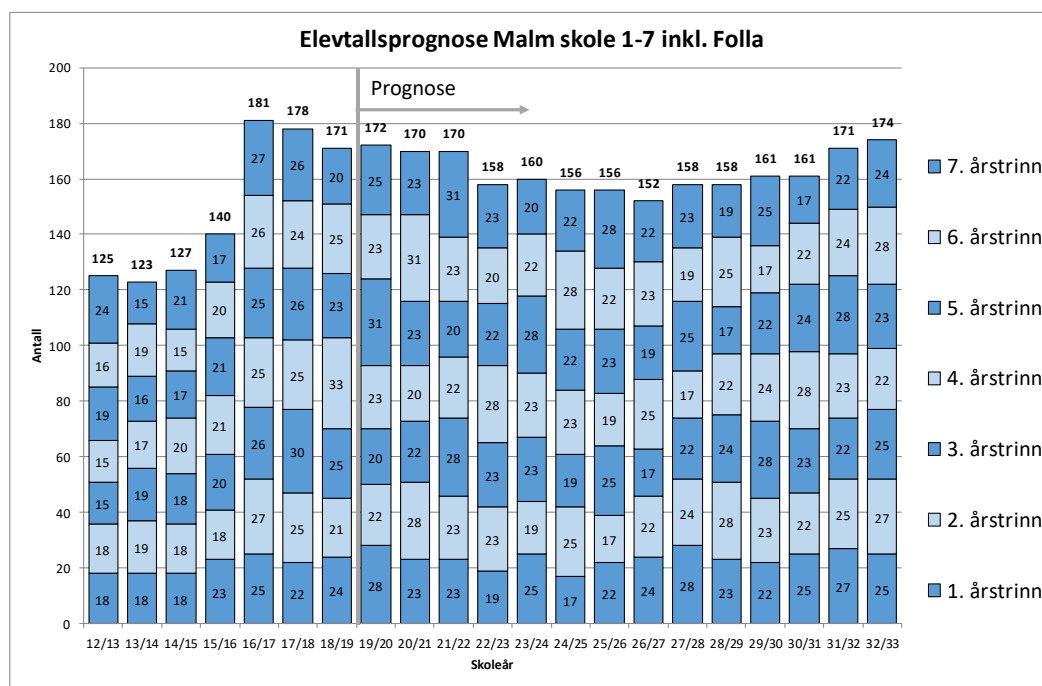
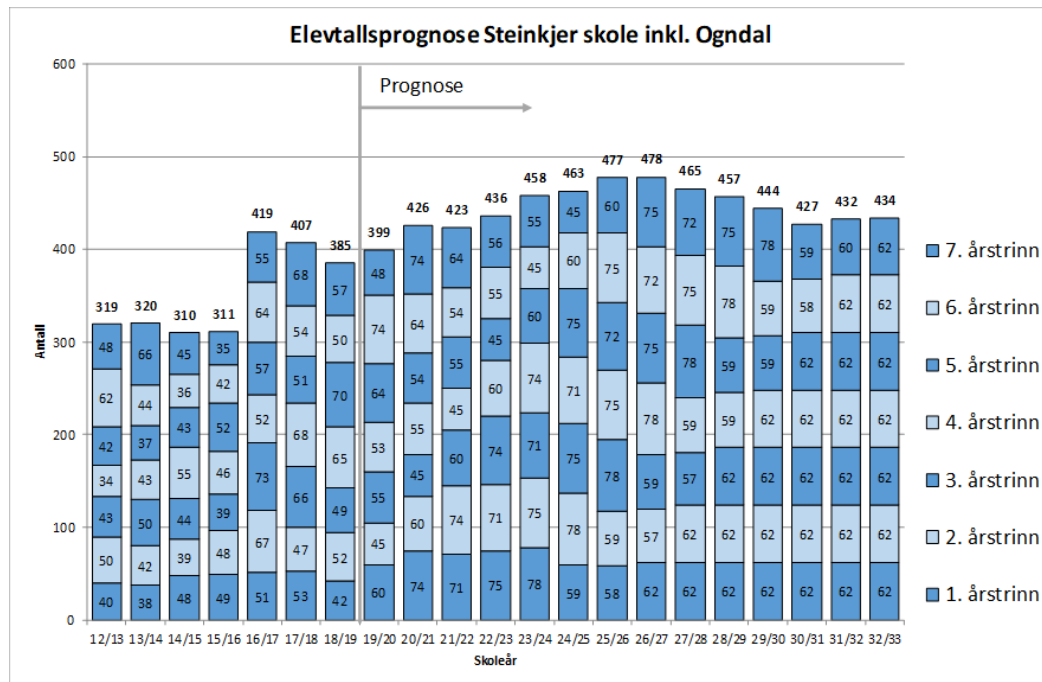
KONSEPT 00 - Utnytte ledig skolekapasitet uten økte investeringskostnader - Ni barneskoler - en kombinert skole	Dimensjonerte elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
				Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investeringskostnad
Beltstad	180	2 473	2 432			2 473		-	-	14,8 mill	-	14,8 mill
Binde skole	110	1 409	1 902	1 164	247	247	1 655	2,3 mill	4,9 mill	0,5 mill	69,5 mill	77,3 mill
Byafossen skole	110	1 793	2 250			1 793		-	-	2,7 mill	-	2,7 mill
Egge barneskole	330	6 324	4 652	4 468	300	-	2 796	8,9 mill	6,0 mill	-	117,4 mill	132,4 mill
Kvam skole	100	1 674	2 063		200	1 674	500	-	4,0 mill	2,5 mill	21,0 mill	27,5 mill
Lø skole	170	2 872	2 889	2 872		-	2 889	5,7 mill	-	-	121,3 mill	127,1 mill
Mære skole eks gymsal/idrett + spesialrom	230	3 039	3 148					-	-	-	-	-
Ogndal skole	-	1 973	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Henning skole	90	1 077	1 688		300	1 165	611	-	6,0 mill	1,9 mill	25,7 mill	33,6 mill
Steinkjer skole inkl. Ogndal	480	6 620	6 542					-	-	-	-	-
Folla skole	-	2 260	-			-		-	-	-	-	-
Malm skole 1-10 inkl. Folla (inkl. u.trinn)	250	4 622	3 677			4 622		-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	36 136	31 243	8 504	1 047	11 974	8 451	17,0 mill	20,9 mill	29,3 mill	354,9 mill	422,2 mill

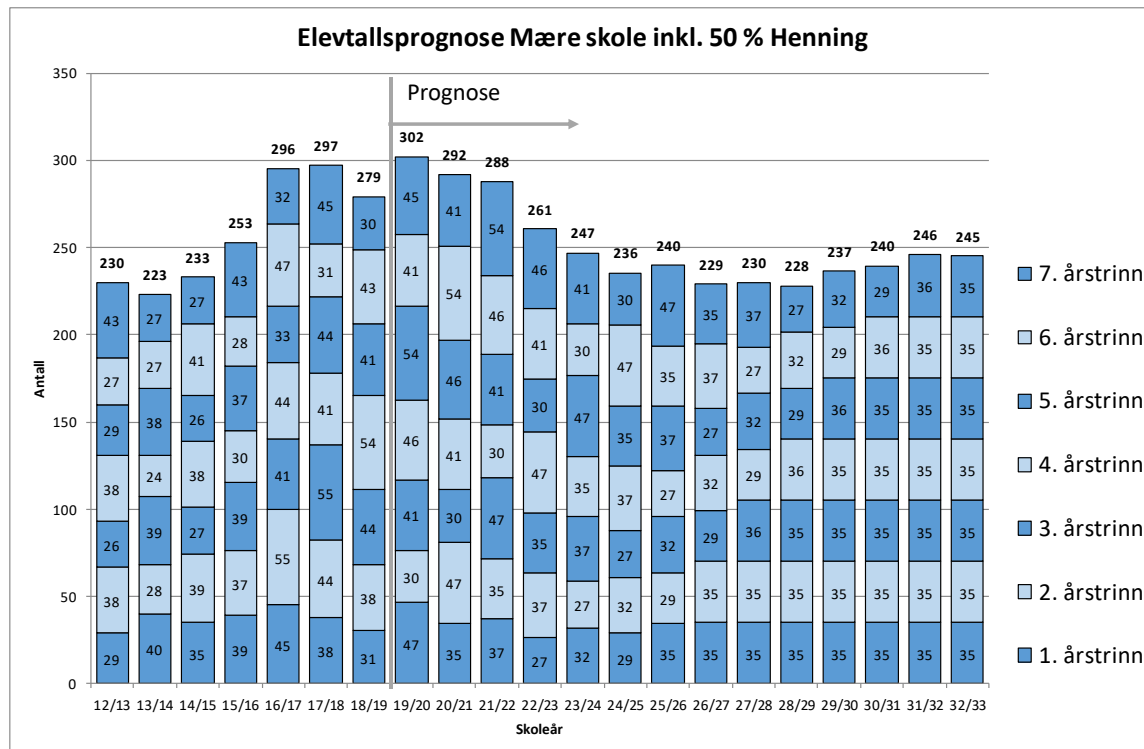
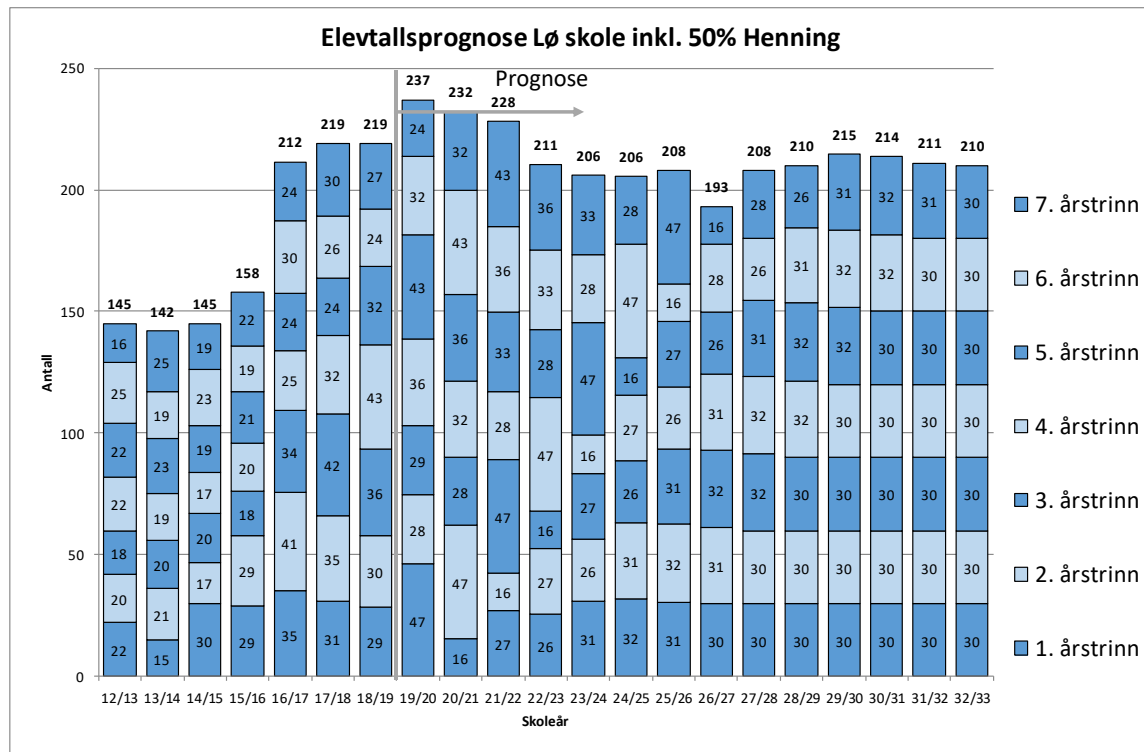
Konsept 00 gir et estimert investeringsbehov på kr. 422 mill. I dette konseptet utnyttes ledig skolekapasitet i eksisterende skoler for elevene fra Ogndal og Folla.

5.7 Konsept 1 – Ni barneskoler / ingen kombinerte skoler

5.7.1 Strukturelle konsekvenser

Lø skole inkl. 50% Henning, Mære skole inkl. 50% Henning, Steinkjer skole inkl. Ogndal, Malm 1-7 inkl. Folla.

5.7.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Bygg A og B rives og erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Resten av bygget rehabiliteres i tråd med tilstandsvurdering. Sløydsal i samfunnshuset trenger oppgradering.
Byafossen skole	Et lite vedlikeholdsetterslep som krever en mindre investering. Skolen mangler ca. 450 m ² iht arealnorm. Synkende elevtall gjør at skolen ikke trenger utbygging.
Egge barneskole	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Har lite areal tilgjengelig i skoleanlegget og bør få tilført mer lærings- og ansattareal iht arealnorm. Litt ombygging av eksisterende bygning for å sikre sammenheng mellom «gammelt» og nytt.
Lø skole inkl. 50% Henning	Nybygg. River eksisterende skole og bygger nytt inkludert halvparten av elevene fra Henning.
Mære skole inkl. 50% Henning	Ingen behov. Kapasitet til halvparten av elevene fra Henning. (Spesialrom i leide areal har behov for oppgradering / rehabilitering)
Ogndal skole	Avhendes
Henning skole	Avhendes
Steinkjer skole inkl. Ogndal	Ingen behov. Kapasitet til elevene fra Ogndal.

Folla skole	Avhendes.
Malm skole inkl. Folla	Oppgradering i tråd med vedlikeholdsetterslep. Kapasitet til elevene fra Folla.

5.7.3 Investeringskonsekvenser

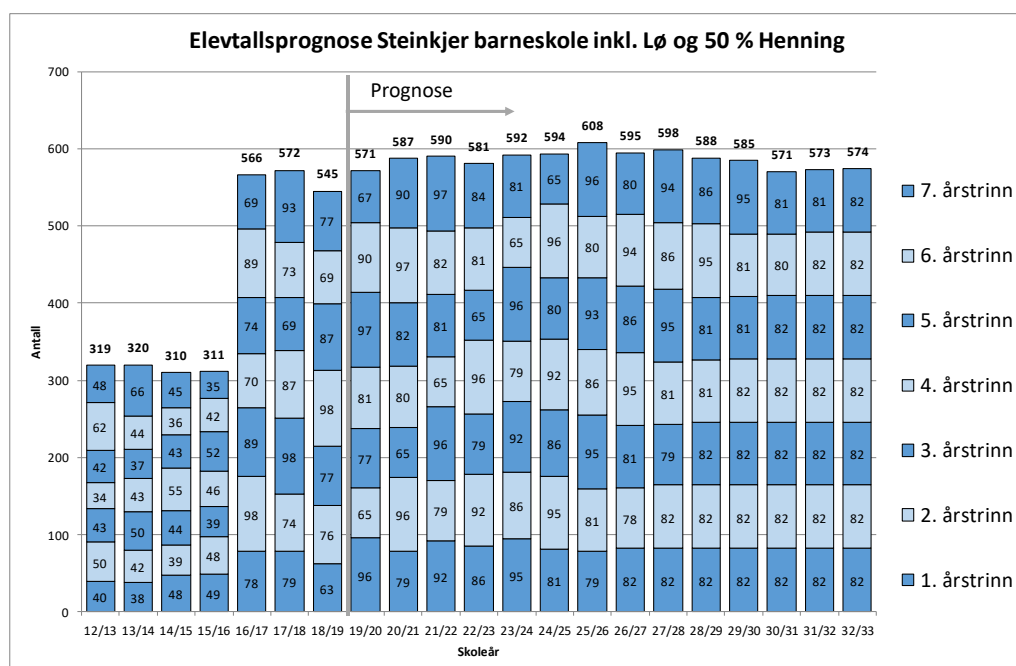
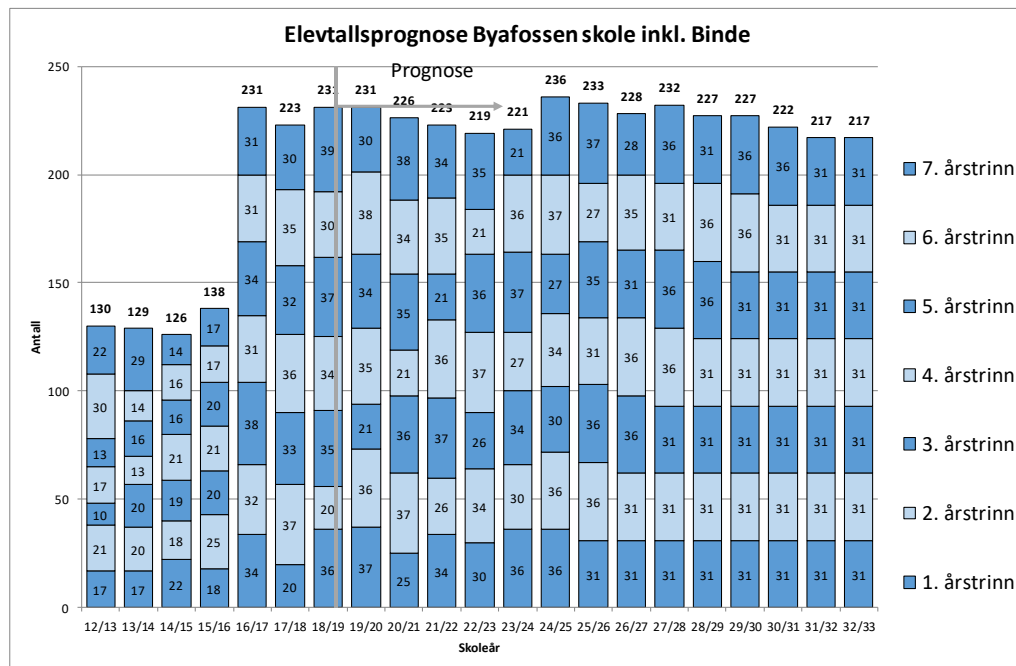
KONSEPT 1 - Ni barneskoler - ingen kombinerte skoler	Dimensjonerte elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investeringskostnad
Beitstad skole	180	2 473	2 432			2 473		-	-	14,8 mill	-	14,8 mill
Binde skole	120	1 409	1 902	1 164	247	247	1 655	2,3 mill	4,9 mill	0,5 mill	69,5 mill	77,3 mill
Byafossen skole	120	1 793	2 250			1 793		-	-	2,7 mill	-	2,7 mill
Egge barneskole	350	5 808	4 652	4 468	300	-	2 796	8,9 mill	6,0 mill	-	117,4 mill	132,4 mill
Kvam skole	110	1 066	2 063		200	1 674	500	-	4,0 mill	2,5 mill	21,0 mill	27,5 mill
Lø skole inkl. 50% Henning	225	2 872	3 290	2 872		-	3 290	5,7 mill	-	-	138,2 mill	143,9 mill
Mære skole inkl. 50% Henning ekskl. idrett + spesialrom	295	3 039	3 537					-	-	-	-	-
Ogndal skole	-	1 941	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Henning skole	-	1 165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Steinkjer skole inkl. Ogndal	480	6 620	6 542					-	-	-	-	-
Folla skole	-	2 260	-					-	-	-	-	-
Malm skole 1-7 inkl. Folla	170	4 622	2 729			4 622		-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	35 068	29 397	8 504	747	10 809	8 241	17,0 mill	14,9 mill		346,1 mill	405,5 mill

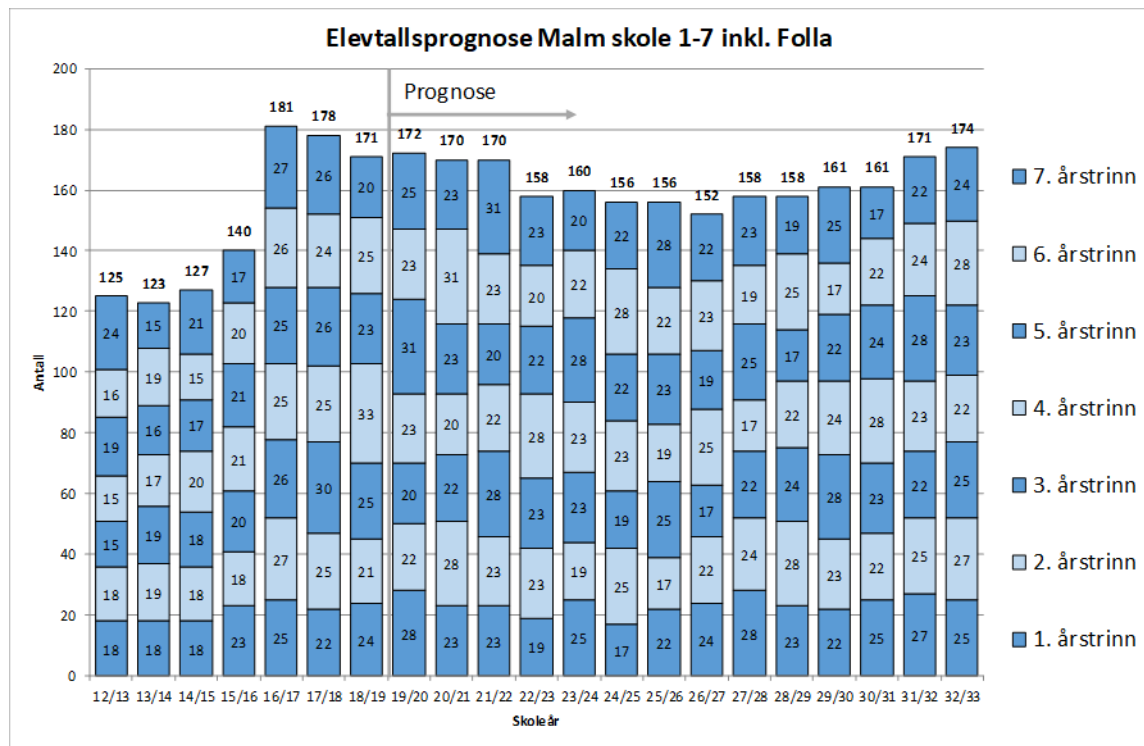
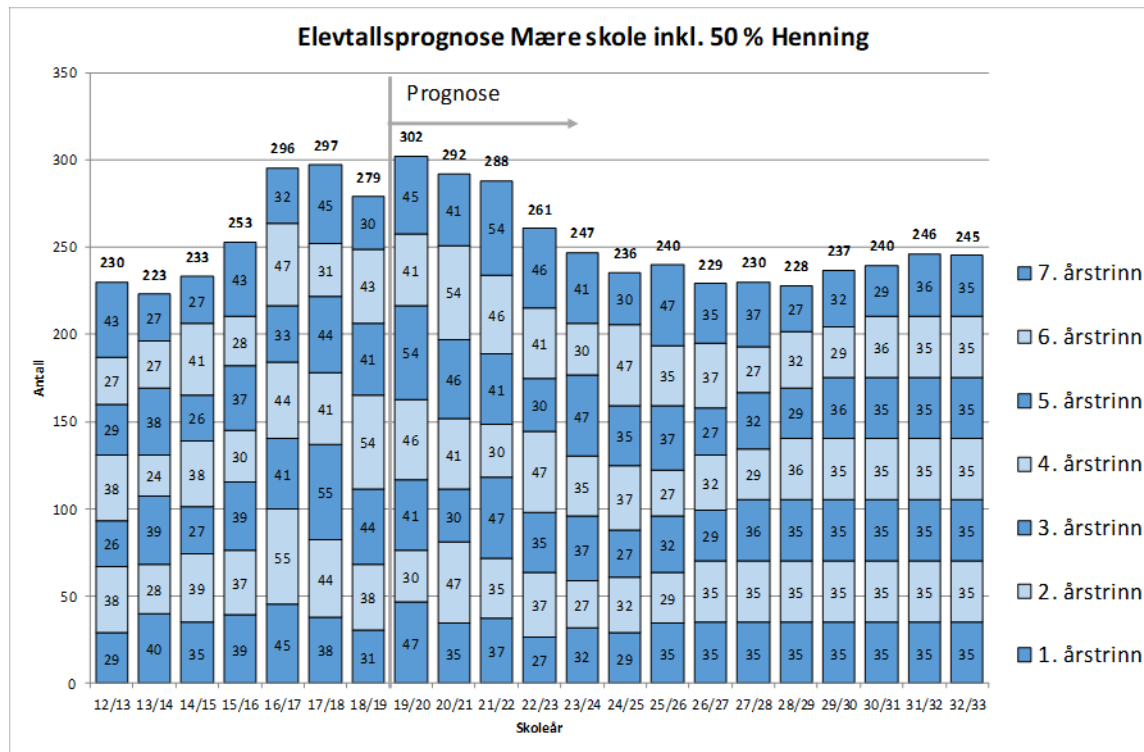
Konsept 1 kommer ut med et estimert investeringsbehov på kr. 405 mill. Lø skole dimensjoneres noe større for å håndtere flere elever fra Henning skole.

5.8 Konsept 2 – Åtte barneskoler

5.8.1 Strukturelle konsekvenser

Byafossen inkl. Binde, Mære skole inkl. 50% Henning, Steinkjer skole inkl. Lø og 50% Henning, Malm 1-7 inkl. Folla.

5.8.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Avhendes.
Byafossen skole inkl. Binde	Tilbygg for å øke kapasitet – tilsvarende arealnorm og vedlikeholdsetterslep.
Egge barneskole	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Har lite areal tilgjengelig i skoleanlegget og bør få tilført mer lærings- og ansattareal iht arealnorm. Litt ombygging av eksisterende bygning for å sikre sammenheng mellom «gammelt» og nytt.
Lø skole	Avhendes.
Mære skole inkl. 50% Henning	Ingen behov. Kapasitet til halvparten av elevene fra Henning. (Spesialrom i leide areal har behov for oppgradering / rehabilitering)
Ogndal skole	Bygg A og B rives. Nybygg/tilbygg tilsvarende arealnorm. (B80 eks. idrett)
Henning skole	Avhendes
Steinkjer skole inkl. Lø og 50% Henning	Tilbygg og ombygging for 100 elever ekstra.
Folla skole	Avhendes.

Malm skole inkl. Folla	Oppgradering i tråd med vedlikeholdsetterslep. Kapasitet til elevene fra Folla.
-------------------------------	---

5.8.3 Investeringskonsekvenser

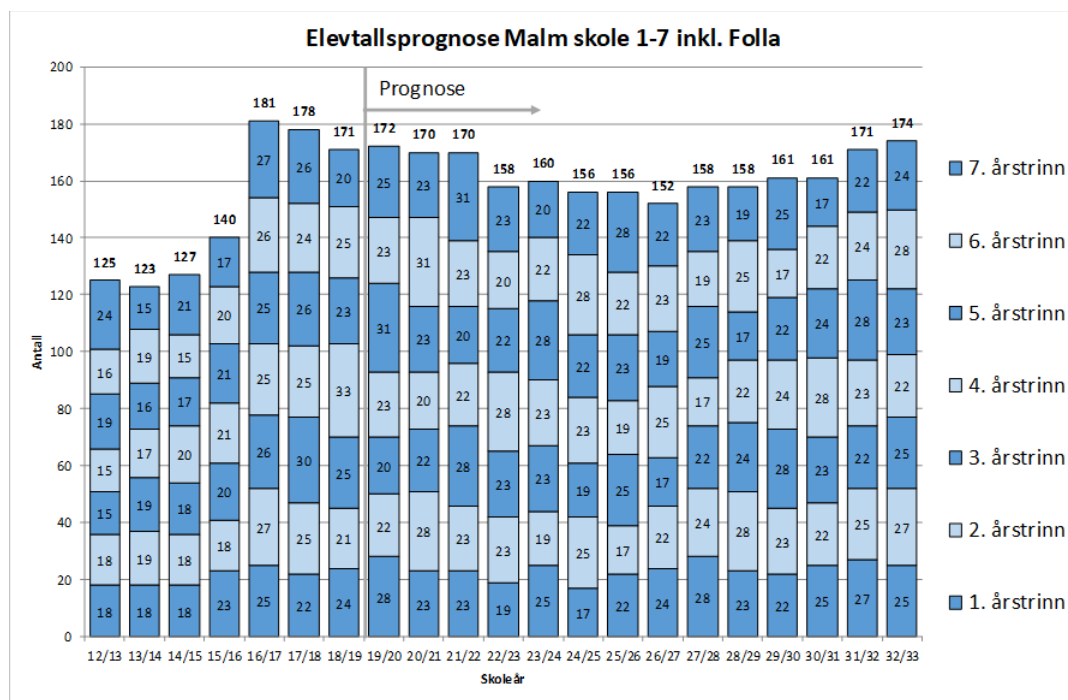
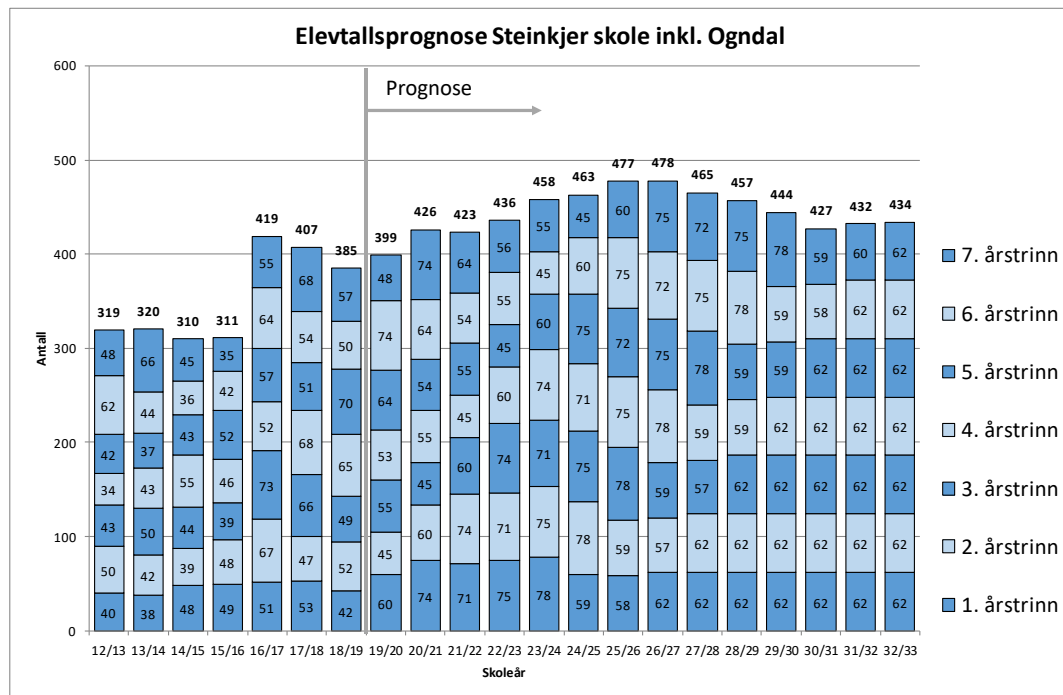
KONSEPT 2 - Åtte barneskoler - færre i sentrum	Dimensjonerte elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Anslått investeringskostnad (NOK)				
				Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investeringskostnad
Beitstad skole	180	2 473	2 432	-	-	14,8 mill	-	14,8 mill
Binde skole	-	1 409	-	-	-	-	-	-
Byafossen skole inkl. Binde	240	1 793	3 655	-	6,0 mill	2,7 mill	78,2 mill	86,9 mill
Egge barneskole	350	5 808	4 652	8,9 mill	6,0 mill	-	117,4 mill	132,4 mill
Kvam skole	110	1 066	2 063	-	4,0 mill	2,5 mill	21,0 mill	27,5 mill
Lø skole	-	2 872	-	-	-	-	-	-
Mære skole inkl. 50% Henning	295	3 039	3 537	-	-	-	-	-
Ogndal skole	80	1 941	1 500	3,2 mill	4,0 mill	17,7 mill	48,8 mill	73,7 mill
Henning skole	-	1 165	-	-	-	-	-	-
Steinkjer skole inkl. Lø skole og 50% Henning	625	6 620	7 081	-	20,0 mill	-	42,0 mill	62,0 mill
Folla skole	-	2 260	-	-	-	-	-	-
Malm skole 1-7 inkl. Folla	170	4 622	2 729	-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	35 068	27 649	12,1 mill	40,0 mill		307,4 mill	404,2 mill

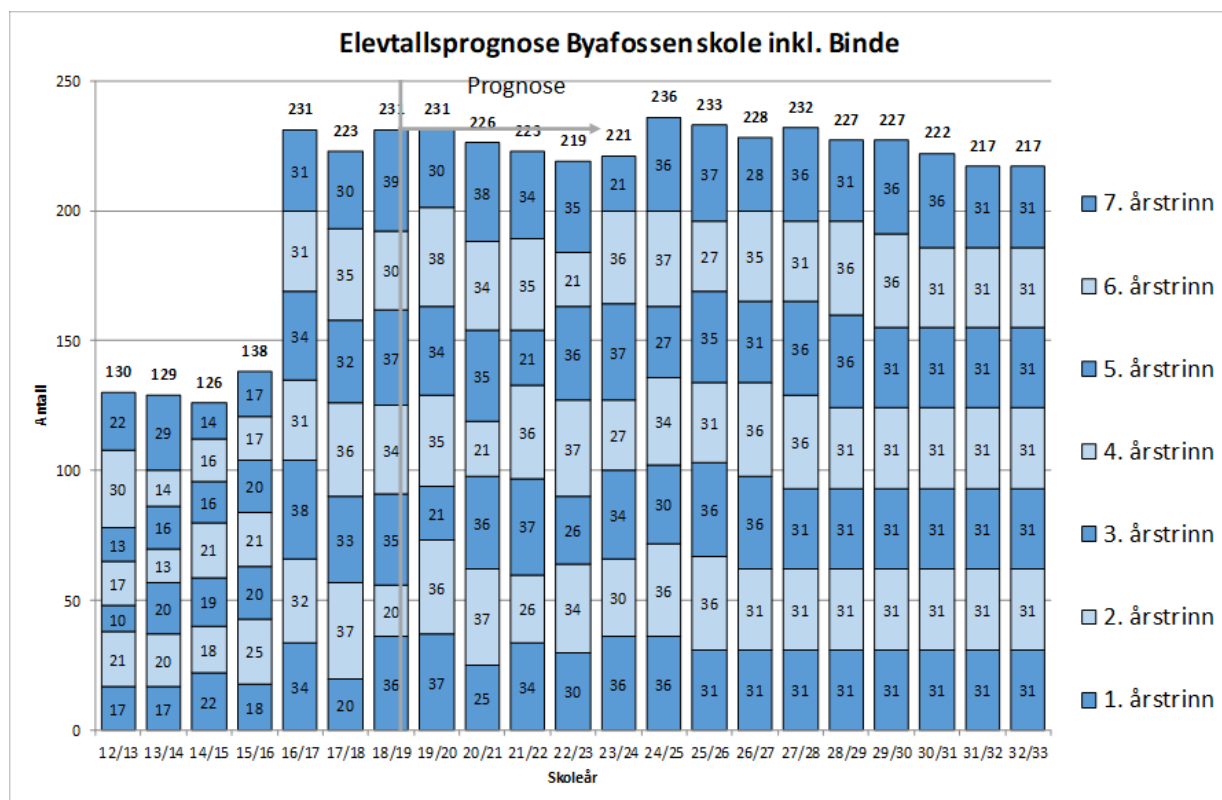
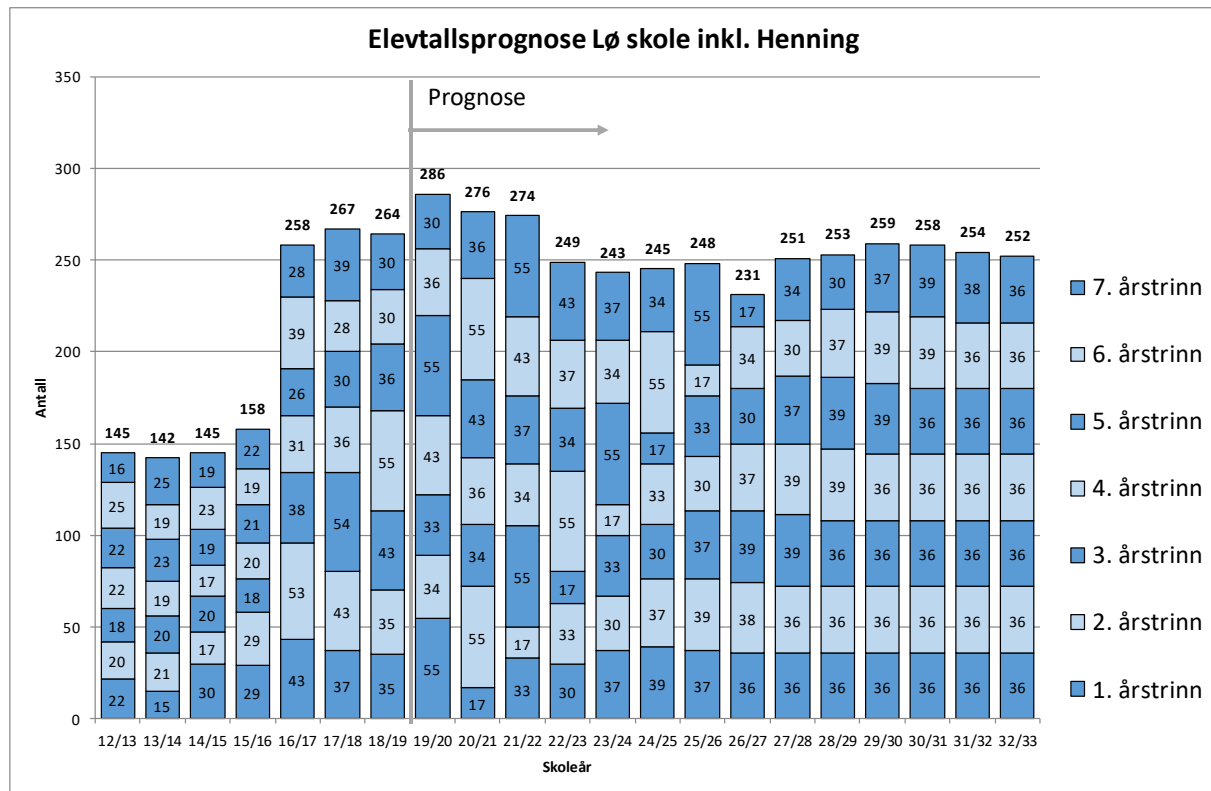
Det er estimert et investeringsbehov på kr. 404 mill. I dette konseptet blir tiltakene ved Egge barneskole, Byafossen skole og Ogndal skole de største.

5.9 Konsept 3 – Åtte barneskoler – alle over 100 elever:

5.9.1 Strukturelle konsekvenser

Byafossen skole inkl. Binde, Lø skole inkl. Henning, Steinkjer skole inkl. Ogndal, Malm 1-7 inkl. Folla.

5.9.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Avhendes.
Byafossen skole inkl. Binde	Tilbygg for å øke kapasitet – tilsvarende arealnorm og vedlikeholdsetterslep.
Egge barneskole	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Har lite areal tilgjengelig i skoleanlegget og bør få tilført mer lærings- og ansattareal iht arealnorm. Litt ombygging av eksisterende bygning for å sikre sammenheng mellom «gammelt» og nytt.
Lø skole	Nybygg. River eksisterende skole og bygger ny.
Mære skole inkl. 50% Henning	Ingen behov. Kapasitet til halvparten av elevene fra Henning. (Spesialrom i leide areal har behov for oppgradering / rehabilitering)
Ogndal skole	Avhendes.
Henning skole	Avhendes
Steinkjer skole inkl. Ogndal	Ingen behov. Kapasitet til elevene fra Ogndal.
Folla skole	Avhendes.

Malm skole inkl. Folla	Oppgradering i tråd med vedlikeholdsetterslep. Kapasitet til elevene fra Folla.
------------------------	---

5.9.3 Investeringskonsekvenser

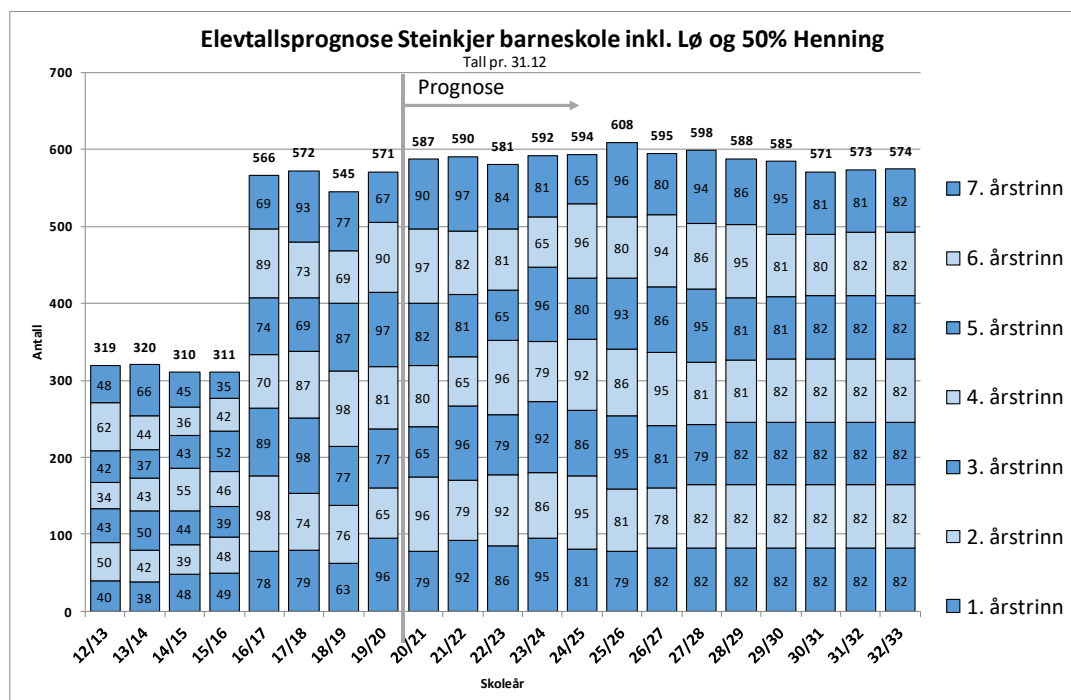
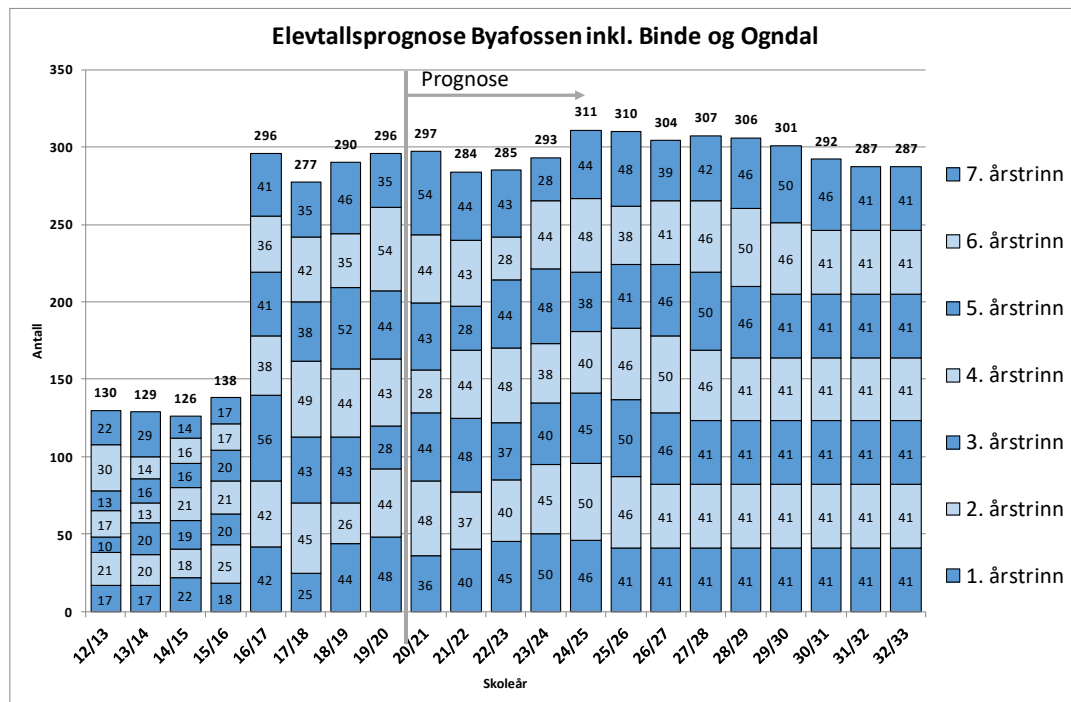
KONSEPT 3 - Åtte barneskoler - alle over 100 elever	Dimensjonerte elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
				Riving/sanering	Ombygging	Vedlikeholdsetterslep inkl. gymsal	Nybygg	Riving/sanering	Ombygging	Vedlikeholdsetterslep inkl. gymsal	Nybygg	Investeringskostnad
Beitstad skole	180	2 473	2 432			2 473		-	-	14,8 mill	-	14,8 mill
Binde skole	-	1 409						-	-	0,5 mill	-	0,5 mill
Byafossen skole inkl. Binde skole	240	1 793	3 655		300	1 793	1 862	-	6,0 mill	2,7 mill	78,2 mill	86,9 mill
Egge barneskole	350	5 808	4 652	4 468	300	-	2 796	8,9 mill	6,0 mill		117,4 mill	132,4 mill
Kvam skole	110	1 066	2 063		200	1 674	500	-	4,0 mill	2,5 mill	21,0 mill	27,5 mill
Lø skole inkl. Henning	270	2 872	3 696	2 872			3 696	5,7 mill	-		155,2 mill	161,0 mill
Mære skole	250	3 039	3 537					-	-	-	-	-
Ogndal skole	-	1 941	1 500					-	-		-	-
Henning skole	-	1 165	-					-	-		-	-
Steinkjer skole inkl. Ogndal	480	6 620	5 568					-	-		-	-
Folla skole	-	2 260	-					-	-		-	-
Malm skole 1-7 inkl. Folla	170	4 622	2 729			4 622		-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	35 068	29 832	7 340	800	10 562	8 854	14,7 mill	16,0 mill	27,4 mill	371,9 mill	429,9 mill

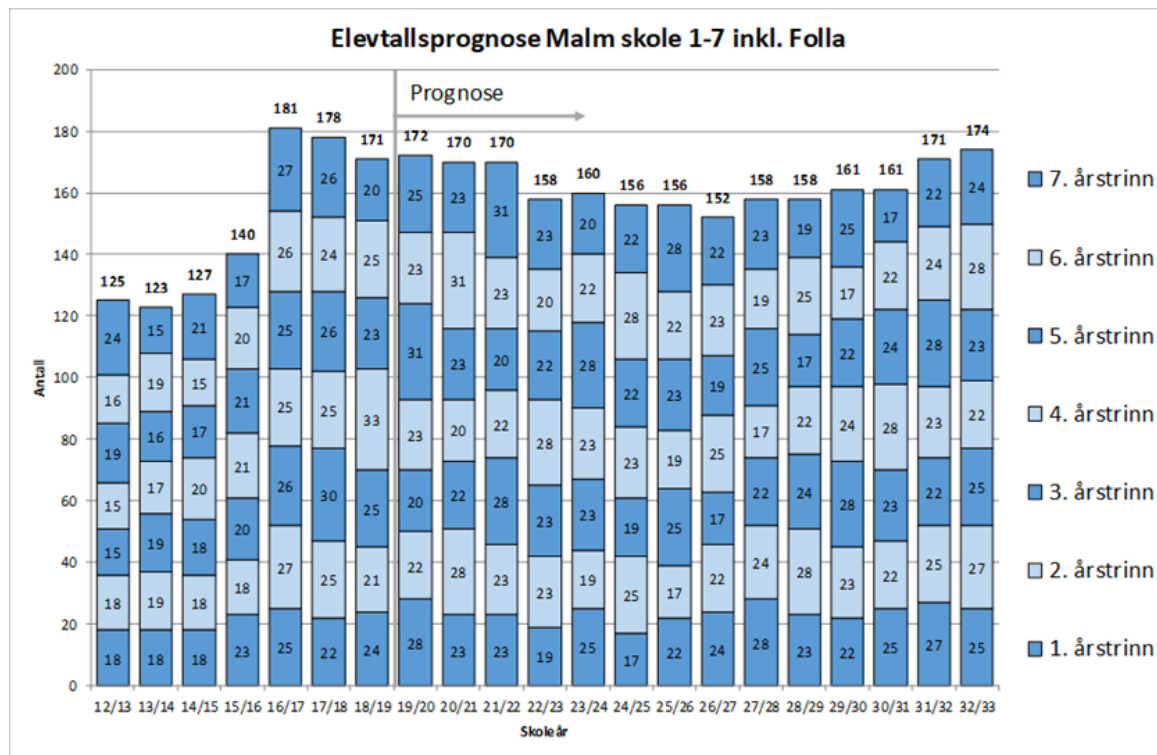
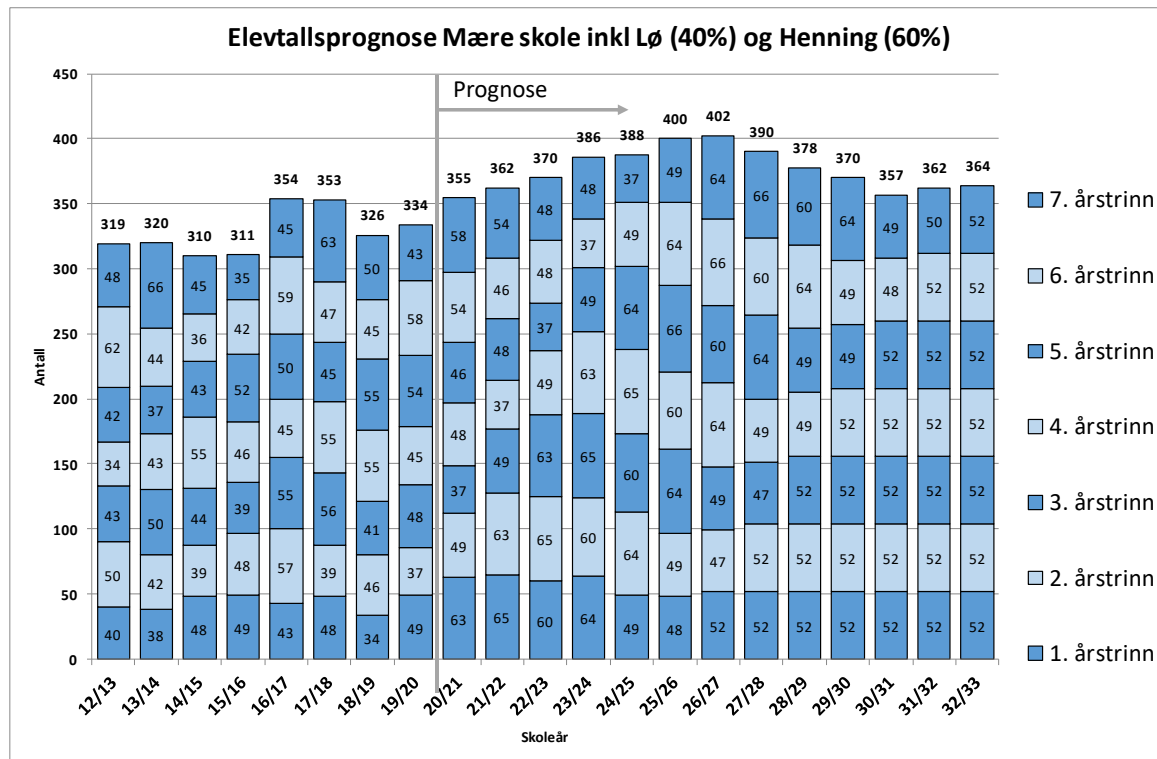
Konsept 3 estimeres til **kr 430 mill.** i investeringskostnader. Nye Lø skole inklusiv Henning skole og tiltakene ved Egge barneskole og Byafossen skole de største investeringsbehovene i dette konseptet.

5.10 Konsept 4 – Sju barneskoler

5.10.1 Strukturelle konsekvenser

Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal, Mære skole inkl. 50% Henning, Steinkjer skole inkl. Lø og 50% Henning, Malm 1-7 inkl. Folla.

5.10.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Avhendes.
Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal	Tilbygg for å øke kapasitet – tilsvarende arealnorm og vedlikeholdsetterslep.
Egge barneskole	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Har lite areal tilgjengelig i skoleanlegget og bør få tilført mer lærings- og ansattareal iht arealnorm. Litt ombygging av eksisterende bygning for å sikre sammenheng mellom «gammelt» og nytt.
Lø skole	Avhendes
Mære skole inkl. 50% Henning	Ingen behov. Kapasitet til elevene fra Henning.
Ogndal skole	Avhendes
Henning skole	Avhendes
Steinkjer skole inkl. Lø og 50% Henning	Tilbygg og ombygging
Folla skole	Avhendes.
Malm skole 1-7 inkl. Folla	Oppgradering i tråd med vedlikeholdsetterslep. Kapasitet til elevene fra Folla.

--	--

5.10.3 Investeringskonsekvenser

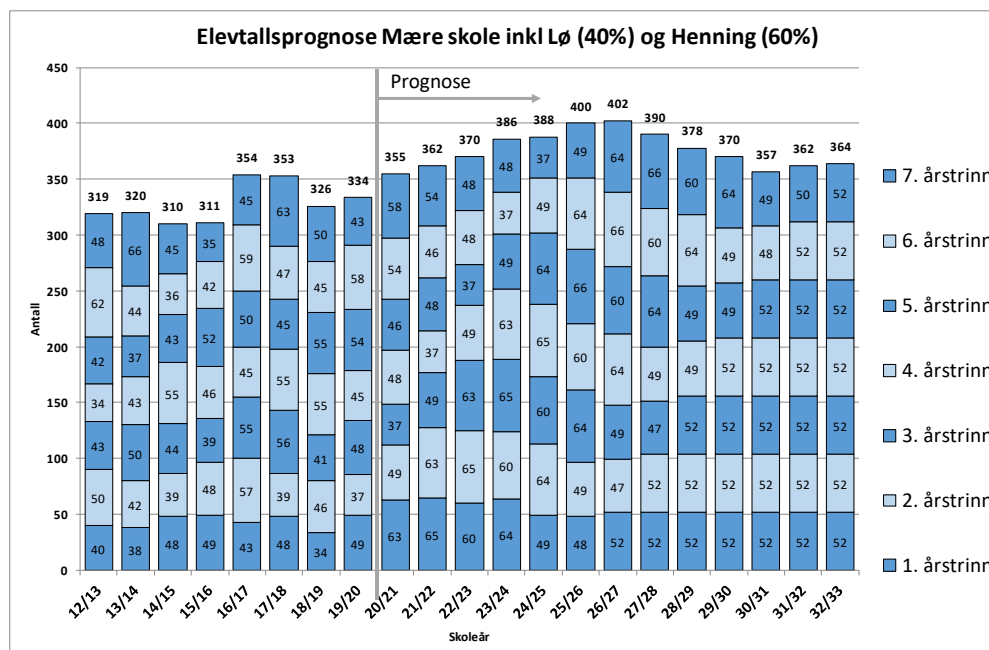
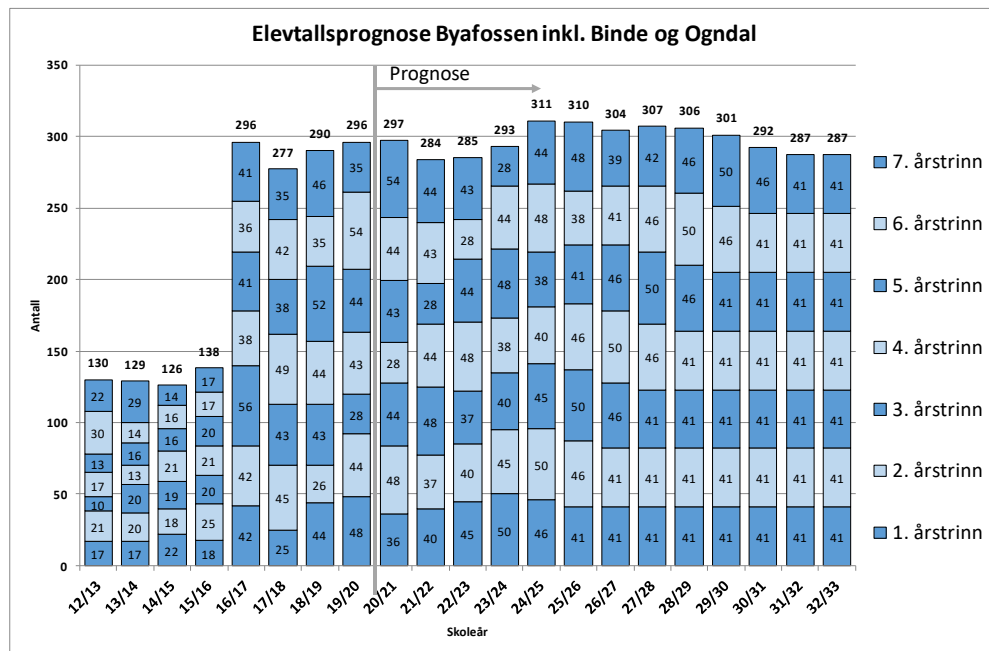
KONSEPT 4 - Sju barneskoler	Dimensjonerende elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
				Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Riving/sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investeringskostnad
Beitstad	180	2 473				-		-	-	-	-	-
Binde skole	-	1 409				-		-	-	-	-	-
Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal	310	1 793	4 250		300	1 793	2 457	-	6,0 mill	2,7 mill	103,2 mill	111,9 mill
Egge barneskole	350	5 808	4 652	4 468	300	-	2 796	8,9 mill	6,0 mill	-	117,4 mill	132,4 mill
Kvam skole	110	1 066	2 063		200	1 674	500	-	4,0 mill	2,5 mill	21,0 mill	27,5 mill
Lø skole	-	2 447	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Mære skole inkl. 50% Henning	300	3 039	3 537			-		-	-	-	-	-
Ogndal skole	-	1 784	1 500	1 603	200	338	1 162	-	4,0 mill	34,6 mill	48,8 mill	87,4 mill
Henning skole	-	1 077	-			-		-	-	-	-	-
Steinkjer skole inkl. Lø og 50% Henning	630	6 620	7 081		1 000	-	1 000	-	20,0 mill		42,0 mill	62,0 mill
Folla skole	-		-			-		-	-	-	-	-
Malm skole 1-7 inkl. Folla	170	4 622	2 729			4 622		-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	32 138	25 812	6 071	2 000	8 427	7 915	8,9 mill	40,0 mill	46,7 mill	332,4 mill	428,1 mill

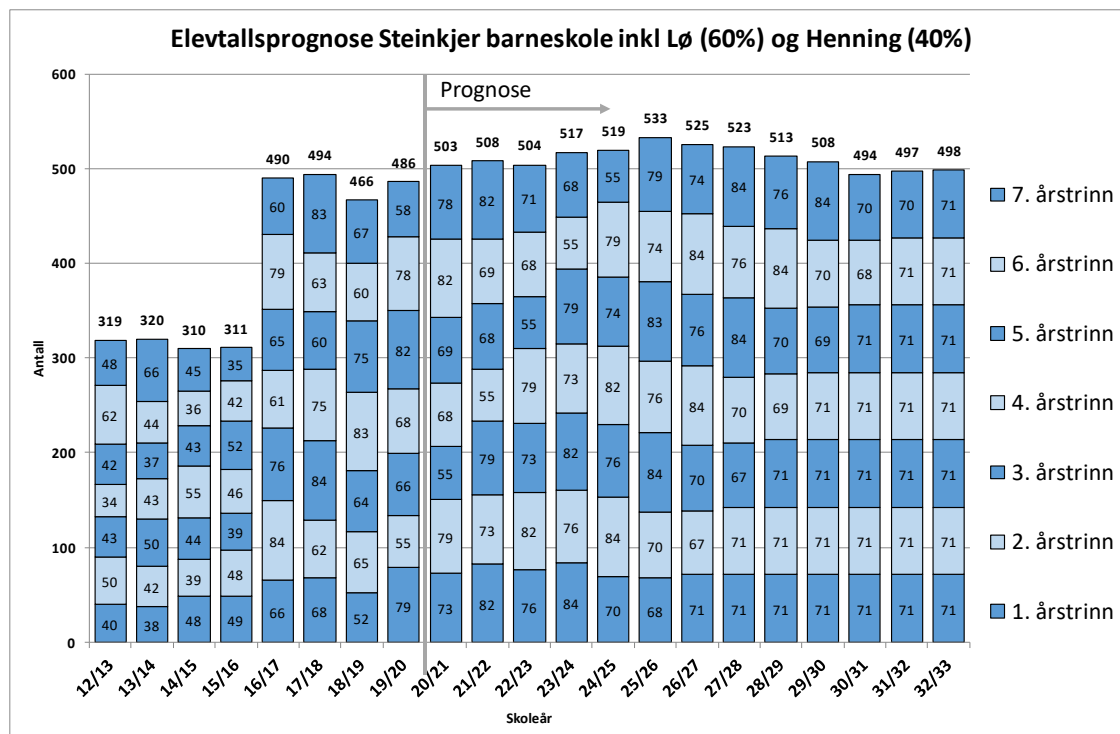
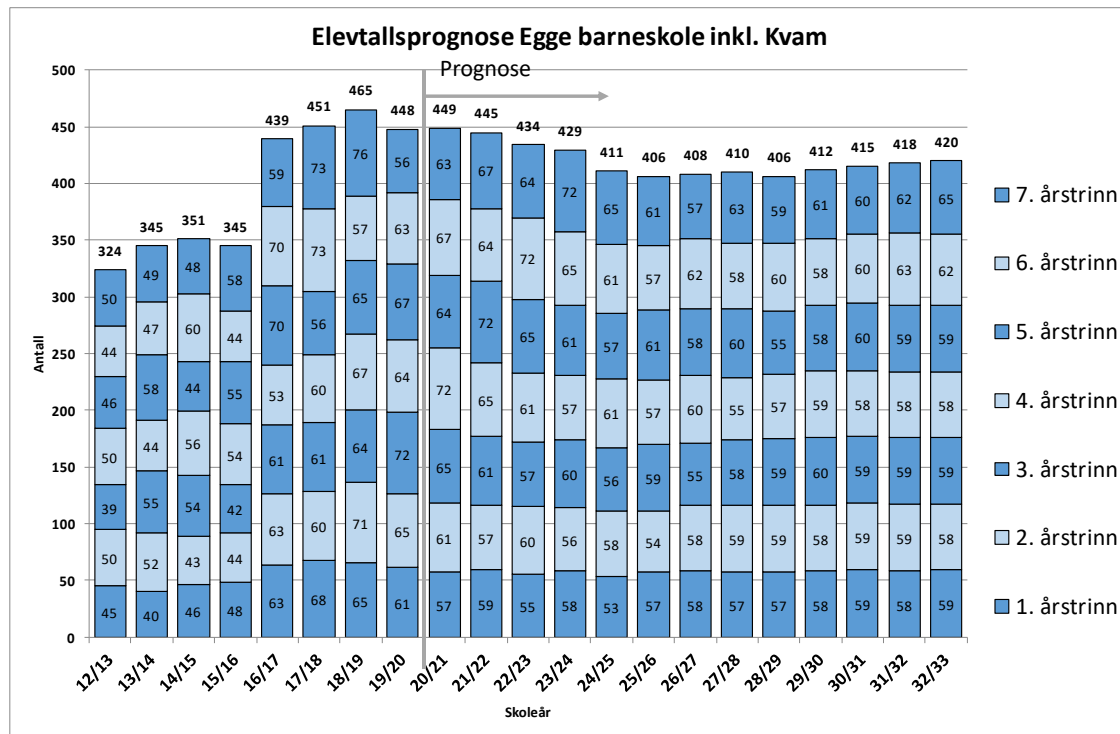
Det er vurdert et investeringsbehov på kr. 428 mill. i konsept 4 – med sju barneskoler. Størst investeringsbehov ved Egge barneskole og Byafossen skole.

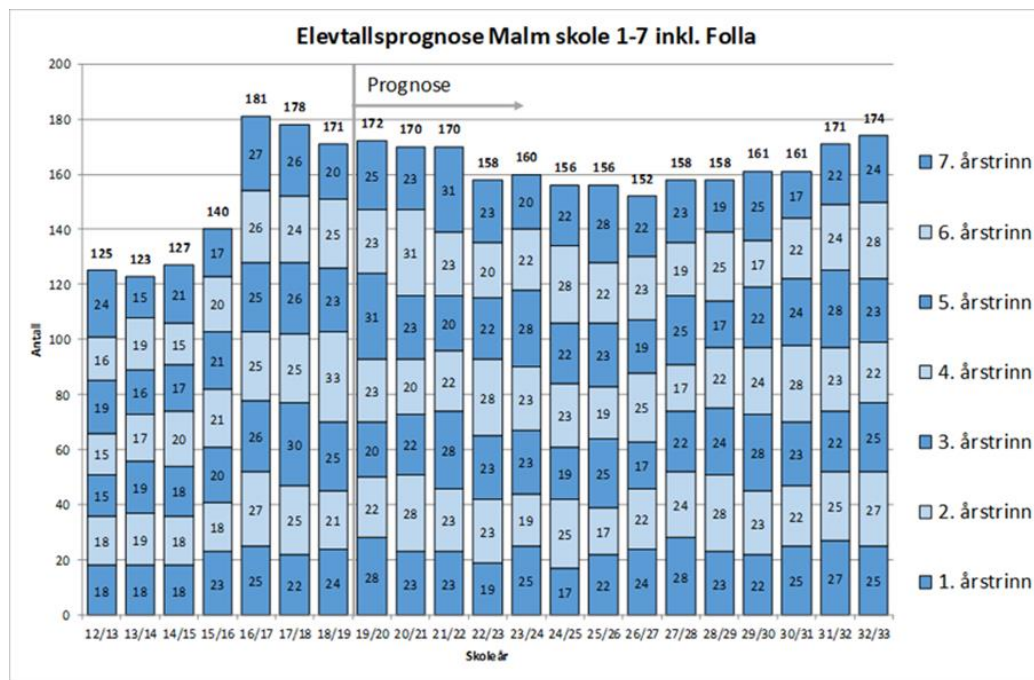
5.11 Konsept 5 – Seks barneskoler

5.11.1 Strukturelle konsekvenser

Byafossen inkl. Binde og Ogndal, Egge inkl. Kvam, Mære inkl. Henning (60%) og Lø (40%), Steinkjer inkl. Lø (60%) og Henning (40%), Malm inkl. Folla.

5.11.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Klasseromsfløya bygges noe om (Bygg A) Administrasjonsfløyen får enkle utbedringer. Leide arealer med gymsal/hall og garderober er i dårlig forfatning. Det er ikke synliggjort som kostnad i dette overslaget, da kommunen ikke eier disse lokalene.
Binde skole	Avhendes.
Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal	Tilbygg for å øke kapasitet – tilsvarende arealnorm og vedlikeholdsetterslep.
Egge barneskole inkl. Kvam	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm inkludert flere elever fra Kvam. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Avhendes

Lø skole	Avhendes
Mære skole inkl. Henning 60% og Lø 40%	Tilbygg for å øke skolekapasiteten.
Ogndal skole	Avhendes
Henning skole	Avhendes
Steinkjer skole inkl. Lø 60% og Henning 40%	Mindre tilbygg og noe ombygging.
Folla skole	Avhendes.
Malm skole 1-7 inkl. Folla	Tilbygg, ombygging og vedlikeholdsetterslep

5.11.3 Investeringskonsekvenser

KONSEPT 5 - Seks barneskoler	Dimensjoner ende elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
				Riving/ sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Riving/ sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investerings- kostnad
Beitstad	180	2 473				2 473		-	-	14,8 mill	-	14,8 mill
Binde skole	-	1 409				-		-	-	-	-	-
Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal	310	1 793	4 250		300	1 793	2 457	-	6,0 mill	2,7 mill	103,2 mill	111,9 mill
Egge barneskole inkl. Kvam	460	5 808	6 270	4 468	300	-	4 414	8,9 mill	6,0 mill	-	185,4 mill	200,3 mill
Kvam skole	-	1 066						-	-	-	-	-
Lø skole	-	2 872	3 696			-		-	-	-	-	-
Mære skole inkl. Henning 60% og Lø 40%	400	3 039	3 537			-	498	-	-	-	20,9 mill	20,9 mill
Ogndal skole	-	1 941	-			-		-	-	-	-	-
Henning skole	-	1 165	-			-		-	-	-	-	-
Steinkjer skole inkl. Lø 60% og Henning 40%	530	6 620	5 568		300	-	500	-	6,0 mill		21,0 mill	27,0 mill
Folla skole	-	2 260	-			-		-	-	-	-	-
Malm skole 1-7 inkl. Folla	170	4 622	2 729			4 622		-	-	6,9 mill	-	6,9 mill
Sum	2 050	35 068	26 050	4 468	900	8 888	7 869	8,9 mill	18,0 mill	24,4 mill	330,5 mill	381,8 mill

Konsept 5 gir et investeringsbehov på kr. 382 mill. Tiltak ved Egge barneskole og Byafossen skole er de største. Dette konseptet utnytter eksisterende skolekapasitet godt.

5.12 Konsept 6 – Fem barneskoler**5.12.1 Strukturelle konsekvenser**

Byafossen inkl. Binde og Ogndal, Egge barneskole inkl. Kvam, Mære skole inkl. Henning 60% og Lø 40%, Steinkjer skole inkl. Lø 60% og Henning 40%, Malm 1-7 inkl. Folla og Beitstad.

5.12.2 Tilstands- og bygningsmessige konsekvenser

SKOLE	BESKRIVELSE AV BYGNINGSMESSIGE TILTAK
Beitstad skole	Avhendes
Binde skole	Avhendes.
Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal	Tilbygg for å øke kapasitet – tilsvarende arealnorm og vedlikeholdsetterslep.
Egge barneskole inkl. Kvam	River A, B og C-byggene som erstattes med tilbygg / nybygg tilsvarende arealnorm inkludert flere elever fra Kvam. Oppgradering av resterende bygningsmasse. Det kan vurderes om D-bygget også bør rives.
Kvam skole	Avhendes
Lø skole	Avhendes
Mære skole inkl. Henning 60% og Lø 40%	Tilbygg for å øke skolekapasiteten.
Ogndal skole	Avhendes
Henning skole	Avhendes
Steinkjer skole inkl. Lø 60% og Henning 40%	Mindre tilbygg og noe ombygging.
Folla skole	Avhendes.
Malm skole 1-7 inkl. Folla og Beitstad	Tilbygg, ombygging og vedlikeholdsetterslep Mindre tilbygg og noe ombygging.

5.12.3 Investeringskonsekvenser

				Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
KONSEPT 6 - Fem barneskoler	Dimensjonere nde elevtall jf. prognose	Bruttoareal	Arealbehov iht elevtall / norm	Riving/ sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Riving/ sanering	Ombygging	Vedlikehold/ Oppgradering til TEK 17	Nybygg	Investerings- kostnad
Beitstad	-	2 473						-	-		-	-
Binde skole	-	1 409						-	-		-	-
Byafossen skole inkl. Binde og Ogndal	310	1 793	4 250		300	1 793	2 457	-	6,0 mill	2,7 mill	103,2 mill	111,9 mill
Egge barneskole inkl Kvam	460	5 808	6 500	4 468	300	-	4 644	8,9 mill	6,0 mill	-	195,0 mill	210,0 mill
Kvam skole	-	1 066						-	-	-	-	-
Lø skole	-	2 872	3 696			-		-	-	-	-	-
Mære skole inkl. Henning 60% og Lø 40%	400	3 039	3 537			-	498	-	-	-	20,9 mill	20,9 mill
Ogndal skole	-	1 941	-			-		-	-	-	-	-
Henning skole	-	1 165	-			-		-	-	-	-	-
Steinkjer skole inkl. Lø 60% og Henning 40%	530	6 620	5 568		300	-	500	-	6,0 mill		21,0 mill	27,0 mill
Folla skole	-	2 260	-			-		-	-	-	-	-
Malm skole 1-7 inkl. Folla og Beitstad	350	4 622	4 652		1 500	4 622	600	-	30,0 mill	6,9 mill	25,2 mill	62,1 mill
Sum	2 050	35 068	28 203	4 468	2 400	6 415	8 699	8,9 mill	48,0 mill	9,6 mill	365,4 mill	431,9 mill

Konsept 6 kommer ut med et investeringsbehov på kr. 432 mill. De største tiltakene er Egge barneskole, Byafossen skole og Malm skole.

5.13 Driftskonsekvenser

Den økonomiske modelleringen i dette kapittelet viser at det er store årlige økonomiske innsparingspotensial ved å samle flere elever ved færre barneskoler i Steinkjer. Større skoler gir flere elever å fordele kostnaden på – og slik kan kommunen sikre en mer effektiv drift. Samtidig vil færre skoler gi et bedre utgangspunkt for å utnytte ledig skolekapasitet og drifte mindre bygningsareal. I konsepter som gir økt sentralisering øker behovet for nybygg og modernisering. Dette gir også bygningseffektive skoleanlegg.

Disse to komponentene er større enn de økte kostnadene ved skoleskys og rentekostnader.

ØKONOMISK MODELLERING	KONSEPT 0 Videreføring av dagens situasjon SAMMENLIGNINGS- ALTERNATIVET	KONSEPT 00 - Utnytte ledig skolekapasitet uten økte investeringskostnader - Ni barneskoler - en kombinert skole	KONSEPT 1 - Ni barneskoler - ingen kombinerte skoler	KONSEPT 2 - Åtte barneskoler - færre i sentrum	KONSEPT 3 - Åtte barneskoler - alle over 100 elever	KONSEPT 4 - Sju barneskoler	KONSEPT 5 - Seks barneskoler	KONSEPT 6 - Fem barneskoler
Skolekostnad	157,9 mill	151,2 mill	149,0 mill	147,6 mill	149,0 mill	146,7 mill	144,2 mill	141,4 mill
Byggdrift	25,2 mill	22,2 mill	21,0 mill	19,3 mill	21,6 mill	19,7 mill	19,5 mill	21,2 mill
Skoleskys	5,9 mill	6,4 mill	6,5 mill	7,9 mill	6,7 mill	8,6 mill	7,3 mill	8,3 mill
Rentekostnad	36,2 mill	24,5 mill	23,5 mill	23,4 mill	24,9 mill	24,8 mill	22,1 mill	25,0 mill
Sum strukturval	225,2 mill	204,3 mill	200,1 mill	198,3 mill	202,2 mill	199,8 mill	193,2 mill	196,0 mill
Differanse til strukturval 0		-21,0 mill	-25,2 mill	-26,9 mill	-23,1 mill	-25,4 mill	-32,0 mill	-29,2 mill
Rangert etter innsparingspotensial		6	5	3	7	4	1	2

Tabellen over viser en modellering av de fire driftskomponentene skoledrift, bygningsdrift, skoleskys og rentekostnader.

Modelleringen gir store årlige innsparingspotensial ved å endre skolestrukturen på barnetrinnet. De konseptene som gir færre og store barneskoler kommer ut med størst økonomisk innsparingspotensial.

**KONSEPT 0 - Dagens situasjon -
Ti barneskoler - to kombinerte
skoler**

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	157,9 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	5,9 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	25,2 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	37,0 mill

Sum	226,0 mill
Differanse til Konsept 0	

**KONSEPT 00 - Utnytte ledig
skolekapasitet uten økte
investeringskostnader - Ni
barneskoler - en kombinert
skole**

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	151,2 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	6,4 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	22,2 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	24,5 mill

Sum	204,3 mill
Differanse til Konsept 0	-21,7 mill

**KONSEPT 1 - Ni barneskoler -
ingen kombinerte skoler**

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	149,0 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	6,5 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	21,0 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	23,5 mill

Sum	200,1 mill
Differanse til Konsept 0	-25,9 mill

**KONSEPT 2 - Åtte barneskoler -
færre i sentrum**

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	147,6 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	7,9 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	19,3 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	23,4 mill

Sum	198,3 mill
Differanse til Konsept 0	-27,7 mill

**KONSEPT 3 - Åtte barneskoler -
alle over 100 elever**

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	149,0 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	6,7 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	21,6 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	29,1 mill

Sum	206,3 mill
Differanse til Konsept 0	-19,6 mill

KONSEPT 4 - Sju barneskoler

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	146,7 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	8,6 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	19,7 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	24,8 mill

Sum	199,8 mill
Differanse til Konsept 0	-26,1 mill

KONSEPT 5 - Seks barneskoler

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	144,2 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	7,3 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	19,5 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	22,1 mill

Sum	193,2 mill
Differanse til Konsept 0	-32,8 mill

KONSEPT 6 - Fem barneskoler

Lønnskostnad	Sum
Sum skoledrift	141,4 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	8,3 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	21,2 mill

Kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	25,0 mill

Sum	196,0 mill
Differanse til Konsept 0	-30,0 mill

5.14 Norconsults anbefaling

Avdeling skole og barnehage i Norconsult (Bergen) vurderer **strukturkonsept 5 – med seks barneskoler** – som en framtidsrettet organisering og lokalisering av de kommunale barneskolene i Steinkjer.

Med denne lokaliseringsløsningen utnytter kommunen skolekapasiteten i de nyeste og mest funksjonelle skoleanleggene, samtidig som kommunen kan etablere større fag- og elevfellesskap. Konsept 5 gir to barneskoler med en størrelse mellom 400-500 elever, to barneskoler mellom 300-400 og en skole med 170 elever.

Konseptet gir hensiktsmessige lokaliseringer som møter de langsiktige utviklingsbehovene i kommunen.

Konsept 5 gir gode muligheter for å bygge attraktive pedagogiske organisasjoner – tilpasset et kunnskapssamfunn i endring. Steinkjer kommune vil kunne skape pedagogiske kompetansemiljø som i større grad kan samarbeide på tvers og samtidig bygge et pedagogsamarbeid på de enkelte trinnene. Trinn/team-samarbeid kan få et systematisk fokus i en større skole, samtidig som større skoler har bedre forutsetninger for å videreutvikle og rekruttere spesialistkompetanse.

Større barneskoler vil og ha et bedre utgangspunkt mot å profesjonalisere de spesialpedagogiske tjenestene og kontakten mot de øvrige hjelpetjenestene. Ved å etablere større barneskoler sikres også en mer effektiv organisering mot PPT, barnevern, BUP, mv.

Norconsult vurderer også at større barneskoler har bedre forutsetninger for å utvikle pedagogisk ledelse og ledelse spesielt. Med et team av ledere rundt seg, blir ikke rektor alene om beslutninger og retningsvalg. Samtidig reduseres kommunens samlede «kontrollspenn» og færre skoler vil også sikre en bedre samordning mot stabs- og støttetjenestene rundt skolene (HR, økonomi, regnskap, Steinkjer-bygg, mv.)

Konsept 5 resulterer i at kommunens investeringsmidler i mye større grad brukes til nyinvesteringer og modernisering av de fysiske lærings- og arbeidsmiljøene – framfor store investeringer på vedlikeholdsetterslep i mange gamle og ufunksjonelle skoleanlegg. Steinkjerbygg får effektive og kompakte skoleanlegg å drifte og muligheten for å sikre framtidige bærekraftige bygg er god.

Konsept 5 har store årlige innsparingspotensial – fordi større skoler kan ha lavere skolekostnad pr elev og bygningsdrift pr. kvm. – enn en videreføring av dagens struktursituasjon. Det er kun gjennom strukturendringer at kommunen kan sikre en mer bærekraftig skole- og bygningsdrift – og konsept 5 vil gi kommunen et godt utgangspunkt for å møte økte kostnader innenfor andre kommunale tjenester (f.eks omsorgstjenestene).

Den store ulempen ved å etablere færre og større barneskoler er i første rekke lengre elev- og skolereiser.